Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 601 Wydanie P Poznań, środa dnia 30 grudnia 1936 Rok 31

Poznań, 29 grudnia.

Centrolew czy „Fołksfront"?

Tak się wydaje, że nowy rok przyniesie zaraz na początku ważne zmiany polityczne. Dość widoczne są już objawy zbliżającego się przegrupowania na lewem skrzydle naszego wewnętrznego frontu politycznego. Chodzić tu będzie z jednej strony o ponowne zbliżenie ludowców do Polskiej Partji Socjalistycznej, a z drugiej o doprowadzenie do „entente cordiale" między opozycyjną i „sanacyjną" lewicą.

Przeciętna temperatura nastrojów wymienionych trzech grup w stosunku do tej koncepcji nie jest trudna do oznaczenia. Najwięcej „palą się" do niej, a nawet bardzo gorąco ją forsują masońskie koła „sanacyjne", wypowiadające się w „Kurjerze Porannym", redagowanym obecnie przez p. Rzymowskiego.

P. P. S. manifestacyjnie wyciąga rękę ku ludowcom, ale wstydzi się narazie wyraźnej współpracy z tymi, do których przylgnęła skompromitowana i kompromitująca nazwa „sanacji moralnej", którzy przez dziewięć lat należeli do B. B. W. R., którzy ponoszą współodpowiedzialność za Brześć i Berezę. Dodać jeszcze należy, że lewica P. P. S., posiłkowana przez bratni „Bund" żydowski, jest wogóle przeciwna porozumieniu z ugrupowaniami „burżuazyjnemi" i nie chce wyjść poza znany „pakt o nieagresji" z komunistami. Tu zatem stan temperatury ogólnej można określić jako średni.

U ludowców jest on nierównomierny. Prawowierni zwolennicy Witosa odrzucają współpracę zarówno z „demokratami" „sanacyjnymi", jak i z P. P. S. Jednak nie oni stoją obecnie u steru zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Większy głos od nich mają dawni „wyzwoleńcy" i młodzi „wiciowcy". Zbliżającemu się kongresowi ludowemi ma przewodniczyć p. Thugutt, mason, namiętny wróg „faszyzmu", czyli ruchu narodowego i wypróbowany przyjaciel P. P. S. z jednej, a min. Poniatowskiego z drugiej strony. Poczekajmy, co powie ten kongres. Socjaliści są co do niego dobrej myśli.

Jakkolwiek się to wszystko ostatecznie ułoży, nie ulega już dzisiaj wątpliwości, że na horyzoncie naszego życia politycznego zarysowują się kontury wielkiego obozu lewicowego, przyczem twórcy tej koncepcji starają się przekonać opinję publiczną, że nie będzie to żaden „front ludowy" w hiszpańsko - francuskiem tego wyrazu znaczeniu, czyli nie — „Fołksfront". Żargonowa ta nazwa jest na naszym terenie arcytrafna i — arcytrefna.

„Fołksfront" — to spółka z komuną, wstrętna dla ogromnej większości ludowców, nieprzyjemna dla socjalistów „polskich", a niebezpieczna dla demokratów „sanacyjnych", wyciągających jedną rękę ku lewicy opozycyjnej, a drugą ku — rządowi.

Ci szczególnie odżegnywują się od „Fołksfrontu". Z dwojga złego wolą już określenie, pochodzące z dawnych, „sejmowładczych" czasów, czyli — „centrolew". Aby przekonać opinję o swojem antykomunistycznem „nastawieniu", radykałowie „sanacyjni" zapraszają do nowego „centrolewu" także t. zw. „front Morges", a zwłaszcza chrześcijańskich demokratów. Tu dajmy głos samym radykałom:

„Kto wie, czy wytrawni politycy kierunku nawet chrześcijańsko - demokratycznego, szczególnie ci, którzy szczerze wyznają demokratyzm i w nim widzą właściwą i najbezpieczniejszą drogę dla Polski, a są przerażeni szałem brutalnego rodzimego hitleryzmu, nie patrzą w lewą stronę społeczeństwa, — tam spodziewając się znaleźć zdrową, polską myśl polityczną, a w ślad za nią i czyn?"

Tak zaprasza do „współpracy" chrześcijańskich demokratów czołowy organ bezbożnictwa „Płomyka", Związku Nauczycielstwa Polskiego i „Wielkiego Wschodu" masońskiego — „Kurjer Poranny" p. Rzymowskiego. Czy nie za wiele uprzejmości?

Także p. Niedziałkowski wypiera się komunizmu, twierdząc buńczucznie, że „przegrał" on walkę ideową z socjalizmem.

A więc co? „Centrolew" czy „Fołksfront"?

Jakikolwiek będzie formalny stosunek tego obozu — o ile on wogóle powstanie — do partji komunistycznej, widać już obecnie, że ideowe oblicze rzekomego „centrolewu" jest wyraźnie „fołksfrontowe". Hałaśliwe nawoływania do walki z „faszyzmem", czyli obozem narodowym i z katolicyzmem — to nie jest szczera obrona demokracji, ale wykonywanie uchwał drugiej, trzeciej i czwartej (Trocki) międzynarodówki.

Historja poucza, że wszędzie dotychczas, od Rosji po Hiszpanję, zaczynało się od „centrolewu", a kończyło — poprzez „front ludowy" — na komunie.

Polska ma przestrogę, więc chyba zbałamucić się nie da. **M. K.**

O podstawy porozumienia w Europie

W Berlinie o zabiegach francusko-brytyjskich — Odmienne dążenia Londynu i Paryża? Rzesza pragnie „ogólnoeuropejskiej debaty" — Kategoryczne zaprzeczenia w sprawie narad w Berchtesgaden — Wobec walk w Hiszpanji

Berlin. (PAT) Po kilkudniowym okresie świątecznym niemieckie koła polityczne zajmują dopiero obecnie wyraźne stanowisko wobec doniosłych rozmów, przeprowadzonych w Paryżu i Londynie z ambasadorami Rzeszy. Podkreślają tu, że propozycje nie były wyrazem jednolitego stanowiska francusko-brytyjskiego, lecz dochodziły częściowo do odmiennych wniosków.

Jak wynika z wynurzeń kół politycznych, w toku tych rozmów Paryż kładł większy nacisk na sprawę embarga broni oraz wysyłki ochotników. Wysunięto ponadto zagadnienie zawieszenia broni w Hiszpanji, a następnie całokształt sprawy porozumienia z Niemcami. Zarzut, skierowany w toku tych rozmów pod adresem Rzeszy o popieranie rządu gen. Franco, odpierają tu, składając pełnię odpowiedzialności na Moskwę. „Paryż w toku rozmowy — oświadczają w Berlinie — nie był w stanie dać żadnych ścisłych wyjaśnień, w jaki sposób zamierza faktycznie uniemożliwić popieranie przez Rosję sowiecką bolszewików hiszpańskich".

Stanowisko Londynu charakteryzują — zdaniem kół tutejszych — zupełnie inne przesłanki. Anglja, nie sprzyjając żadnej z walczących stron, obawia się raczej wywołania przez tolerowanie interwencji czynników na terenie Hiszpanji, poważnego zatargu w centrum Europy i pragnie na tle powszechnego przestrzegania ścisłej nieinterwencji doprowadzić do porozumienia między Rzeszą a mocarstwami zachodniemi.

Z nastrojów berlińskich wnioskować można, iż Rzesza uzależnić pragnęłaby swoje stanowisko w sprawie ochotników od rozwoju poważniejszego — jej zdaniem — zagadnienia możności współpracy z mocarstwami europejskiemi, którą widzi w rozwiązaniu sprawy kolonjalnej, a co za tem idzie — swych najbardziej palących zagadnień gospodarczych.

Od dłuższego czasu przygotowywany jest już obszerny plan między Londynem i Paryżem. Sedno jego tkwić ma w osiągnięciu porozumienia co do zawieszenia wyścigu zbrojeń. W sprawie tej paryski korespondent „Frankfurter Zeitung" pisze, iż według miarodajnych informacyj może zapewnić, że wspomniane zagadnienie omawiane ma być w dalszym ciągu niezależnie od zlikwidowania sprawy hiszpańskiej. Rząd francuski gorąco pragnie doprowadzić do ustalenia takiego poziomu zbrojeń, który umożliwiłby przez współpracę wszystkich państw europejskich poprawę stanu gospodarczego Europy.

Odpowiedzi na wręczoną w Berlinie notę w sprawie hiszpańskiej nie spodziewają się przed połową stycznia. Ogólne jednak rozmowy na temat planu porozumienia mocarstw zachodnich toczyć się mają nadal w międzyczasie. Z komentarzy prasy niemieckiej oraz z depesz korespondentów londyńskich widać, że w wyniku kroku dyplomatycznego Paryża i Londynu Rzesza kładzie główny nacisk na „ogólnoeuropejską debatę", odsuwając na plan drugi sprawę ochotników w Hiszpanji, którą raczej bagatelizuje.

Równocześnie prasa wyraża się z oburzeniem o pogłoskach dzienników zagranicznych co do rzekomych ważnych narad, które odbywać się miały podczas świąt w siedzibie kanclerza Hitlera w Berchtesgaden. Zaprzecza ona wszelkim szczegółom tych rozmów, wyliczając miejsca pobytu różnych ministrów w okresie świąt, a wszelkie wiadomości na ten temat ocenia jako płody bujnej fantazji, nie przebierając w wyrażeniach pod adresem korespondentów prasy zagranicznej.

Paryż. (PAT) Ag. Havasa donosi z Londynu, że koła urzędowe nie mają potwierdzenia wiadomości z Berlina, ogłoszonej przez prasę brytyjską, jakoby kanclerz Hitler odpowiedział przychylnie na kroki, mające na celu wstrzymanie wysyłki ochotników do Hiszpanji.

Koła poinformowane zauważają, że ambasador W. Brytanji w Berlinie, Phipps, złożył notę na Wilhelmstrasse, lecz nie mając możności nawiązania kontaktu z władzami niemieckiemi, nie zdołał uzyskać żadnych wiadomości o przyjęciu, z jakiem spotkała się ta nota.

Znów porwanie syna miljonera

Tacoma (stan Waszyngton). (ATE) Po raz drugi miasto stało się widownią sensacyjnego porwania. Przypominamy, że w roku 1935 uprowadzono tu syna miljonera Weyerhausera, którego wypuszczono dopiero po złożeniu okupu w wysokości 200.000 dolarów.

Tym razem ofiarą porywaczy padł młody Karol Watson, którego zabrano z willi rodziców w czasie nieobecności domowników. Bandyta wkradł się do domu Watsonów, gdzie oprócz Karola zastał jego 16-letniego brata Roberta i 15-letnią siostrę Muriel. Steroryzowawszy starsze dzieci, uprowadził 11-letniego Karola i pozostawił list, w którym domaga się okupu w wysokości 16.000 dolarów.

Pomimo, że natychmiast zaalarmowano policję kryminalną w całym okręgu, natrafienie na ślad bandyty wydaje się niemożliwe.

Nowy Jork. (ATE) Z Waszyngtonu donoszą, że uprowadzenie synka miljonera Watsona z Tacoma wywołało wielkie wzburzenie opinji publicznej.

Policja wydała komunikat, z którego wynika, że w pozostawionym liście bandyci domagają się wykupu w wysokości 28.000 dolarów, a nie 16 tysięcy dolarów, jak stwierdzały pierwsze wiadomości. Ojciec, dr. Watson, miał wyrazić gotowość wypłacenia okupu, ponieważ w liście jest zaznaczone, że porywacze nie uczynią żadnej krzywdy dziecku, o ile wszystkie ich warunki zostaną spełnione. W obecnej chwili policja prowadzi badania daktyloskopijne w domu państwa Watson, aby otrzymać punkty zaczepienia dla śledztwa.

Jest rzeczą znamienną, że bandyci domagają się wypłaty okupu w starych zużytych banknotach, a mianowicie 10.000 dolarów w małych odcinkach i 18.000 dolarów w odcinkach 50 i 100-dolarowych.

Jutro w wydaniu głównem:

Z DZIEJÓW OPERETKI

przez prof. dr. Wł. Tarnawskiego

Rząd „frontu ludowego" w ogniu krytyki

Ostre słowa prawdy w senacie podczas dyskusji budżetowej — Poważny deficyt — O „wpływach obcych potencyj" — Niezwykły pośpiech uniemożliwia gruntowne przepracowanie budżetu

Paryż (ATE) W Senacie francuskim sprawozdawca generalny budżetu sen. Albert Gardey wskazał na niepomyślne warunki obrad i stwierdził, że budżet według tekstu przyjętego przez komisję finansową zamyka się deficytem 5,340 miljonów franków. Deficyt ten w ciągu przyszłego roku prawdopodobnie powiększy się, a z drugiej strony potrzeby skarbu o ile chodzi o kredyty krótkoterminowe wyniosą 24 miljardy franków. Sprawa znalezienia tej sumy powinna stanowić poważną troskę ponieważ emisja krótkoterminowych bonów napotyka wśród społeczeństwa na wielkie trudności. Gdyby prowadzono dalej — politykę deflacyjną rządu Lavala pożołenie kraju nie byłoby tak krytyczne. Przedewszystkiem należy się zapewnić pokój i porządek, aby przywrócić normalne warunki pracy.

Również sen. Hachette krytykował ostro politykę rządową i zapytał min. finansów Auriola, czy zapewnił sobie możność odwrotu o ile obecny eksperyment zawiedzie. Słowa mówcy, że w kraju istnieje silne zaniepokojenie z powodu „wpływów obcych potencyj" na politykę państwa, wywołały żywe oklaski na ławach prawicy.

Min. Vincent Auriol bronił polityki finansowej gabinetu i wyraził przekonanie, że eksperyment „frontu ludowego" nie zawiedzie.

Paryż. (PAT) W poniedziałkowych obradach senatu nad budżetem po oświadczeniu min. skarbu głównem wystąpieniem w dyskusji była mowa prezesa komisji finansowej p. Caillaux, który motywował szereg poprawek, zalecając rządowi uproszczenie i sprowadzenie do paru tylko zasadniczych kategoryj istniejących i projektowanych pożyczek państwowych oraz wypowiadając się kategorycznie przeciwko wyłączeniu z budżetu emerytur i tworzeniu już teraz w drodze ustawodawczej autonomicznej kasy pensyjnej.

Senat przegłosował kolejno wszystkie niemal artykuły ustawy finansowej, skreślając m. in. dwa paragrafy, które dotyczyły zagadnienia elektryfikacji kraju, pomimo energicznej interwencji przedstawicieli rządu i po ostrej dość wymianie zdań między ministrem finansów a sen. Caillaux.

Dziś senat przystąpi do rozpatrzenia wydatków, gdzie jedną z głównych trudności będzie stwarzała sprawa kredytów preliminowanych na zaangażowanie 10 tysięcy nowych pracowników państwowych.

Paryż (PAT) Obie izby ustawodawcze czeka niesłychanie intensywna praca w ciągu ostatnich dni r. b.

Senat rozpoczął wczoraj rozpatrywanie budżetu na rok 1937 i musi zakończyć dyskusję najpóźniej do środy wieczorem, gdyż jest to ostatni termin, w którym budżet winien powrócić do izby, aby w ciągu czwartku wszystkie punkty mogły być uzgodnione i aby budżet mógł wejść w życie z dniem 1 stycznia 1937 r. Terminy te są nieprzekraczalne.

Są jeszcze między izbą i senatem dość trudne zagadnienia. Pierwsze — to projekt ustawy o arbitrażu przymusowym, który w porównaniu z poprzedniemi redakcjami przyjętemi w izbie deputowanych, uległ ponownie poważnym zmianom. Wobec przyjęcia jednak przez senat najważniejszych zasad ustalonych już w izbie, arbitraż przymusowy będzie załatwiony na czas.

Trudną też jest sprawa ustawy o reformie finansowej, do której senat wprowadził również bardzo poważne zmiany. Podejmie ponownie nad nią prace izba już we wtorek. Różnice zdań dotyczą tu jednak zasadniczych punktów, jak podatek od dochodów, podatek spadkowy i od rezerw towarzystw ubezpieczeniowych.

Poza tem izby mają załatwić jeszcze przed upływem roku bieżącego sprawę amnestji i gwarancyj rządu dla pożyczki polskiej.

Szlakiem katastrof lotniczych

Nowy Jork. (Tel. wł.). W Burbank w Kalifornji odnaleziono szczątki samolotu pasażerskiego, który uległ katastrofie. Zginęło w niej 9 pasażerów i trzech ludzi załogi. Części rozbitego aparatu znaleziono w różnych miejscach. Skrzydła sterczały na jednej ze skał w odległości 18 kilometrów od Burbank.

Równocześnie donoszą ze stanu Idaho, że w małej mieścinie Kellogg odnaleziono po żmudnych poszukiwaniach zwłoki obu pilotów samolotu pasażerskiego, który uległ katastrofie przed tygodniem. Akcja ratownicza była bardzo utrudniona, gdyż członkowie wyprawy musieli się wspinać na szczyty gór o wysokości ponad 3 000 metrów, co odbywało się bardzo powoli i przy pomocy nart.

Szczątki rozbitego aparatu znaleziono na szczycie jednej z gór, przyczem samolot leżał już pod powłogą śniegu, dochodzącą do wysokości jednego metra. Część ładunku pocztowego była zniszczona, część natomiast zdołano ocalić.

Poszukiwania samolotu, który zginął w górach Rocky Mountains w dniu 15 grudnia, nie dały dotąd wyniku.

Nienotowane pasmo katastrof lotniczych w amerykańskiem lotnictwie cywilno-pocztowem poruszyło opinję publiczną. W ostatnich 14 dniach zginęło w tych katastrofach 28 osób.

Stan rannych pod Rawą Ruską

Warszawa. (PAT) Według wiadomości, jakie nadeszły w nocy z Tomaszowa Lubelskiego, stan zdrowia rannych w wypadku samolotowym pod Rawą Ruską przedstawia się jak następuje:

Ciężko ranny jest jedynie radjomechanik Józef Front, natomiast pilot Mieczysław Jonikas odniósł tylko lżejsze obrażenia, nie zagrażające życiu. Wicedyrektor „Lotu" inż. Stanisław Krzyczkowski ma załamaną miednicę, a konsul Stefan Ryniewicz uległ złamaniu nogi. Alfreda Łyczkowska i Lubomir Kulczycki są kontuzjowani zupełnie lekko.

Pozostali pasażerowie pp. Laura Chmielińska, dr. Tadeusz Piszczkowski, adw. Józef Sieradzki i dr. Henryk Straszewski odjechali wczoraj o godz. 23 pociągiem do Warszawy.

Miasto japońskie w płomieniach

Londyn. (Tel. wł.). Według doniesień z Tokjo zniszczone zostało przez pożar miasto Noschiro, leżące na północnym zachodzie półwyspu japońskiego.

Dotychczas spłonęło 150 domów, lecz pożar nadal trwa. Walka z nim jest bardzo utrudniona z powodu silnej wichury. Narazie wyrządzone straty oblicza się na około miljona złotych.

Noschiro, miasto liczące 10 000 mieszkańców paliło się w ciągu ostatnich 35 lat dziesięć razy.

Śląska afera kolejowa rozszerza się

Katowice. (AJS) Afera kolejowa, ujawniona na Śląsku przez organy Najwyższej Izby Kontroli, zatacza coraz szersze kręgi i obejmuje również teren innych dyrekcyj kolejowych.

Bezpośrednio po świętach oddał się w ręce władz ukrywający się dotychczas zawiadowca stacji Imielin, Ulrych, oświadczając, iż jest niewinny. Ulricha aresztowano. Dla częściowego zabezpieczenia strat położono areszt na całym jego wcale pokaźnym majątku ruchomym. Skonfiskowano również znalezione u jednego z Guberów około 4000 zł.

Dalsze badania wykazały, że działająca na Śląsku szajka była w porozumieniu z funkcjonarjuszami z terenu innych, a szczególnie najbliższych dyrekcyj kolejowych, którzy również nadawali fikcyjne przesyłki wartościowe za pobraniem do stacyj śląskich i podejmowali niezłożone kaucje.

Wiadomości

Z polecenia kanclerza Rzeszy pogrzeb zmarłego generała von Seeckta odbędzie się na koszt państwa.

*

W zakładach fabrycznych Kloechner Werke w Hagen w Niemczech nastąpił wybuch martenowskiego pieca podczas robót reparacyjnych. Dwóch robotników poniosło śmierć.

*

Poseł Rzeszy w Wiedniu von Papen udał się na zamek Gödöllö, zaproszony na polowanie przez regenta Węgier Horthyego.

*

Bar. Capelle, sekretarz Leopolda III, króla Belgów zdemontował wobec przedstawicieli prasy pogłoski krążące o zaręczynach.

*

W Nervi pod Genuą we Włoszech do restauracji wkroczyło 4 uzbrojonych mężczyzn i zmusili właściciela do wydania całej gotówki. Następnie udali się do miejscowego kabaretu i sterroryzowali właściciela i zabrali 4 000 lirów. Policja schwytała wszystkich napastników.

*

Przywódca fińskiego ruchu t. zw. „lapowców" Kosola zakończył życie w tajemniczych okolicznościach. Istnieje podejrzenie, że został otruty arszenikiem. Zarządzono specjalną sekcję zwłok.

*

W Moskwie nastąpiło podpisanie prowizorycznego układu sowiecko-japońskiego w sprawie koncesji na rybołóstwo u wybrzeży sowieckich.

Roosevelt uda się do Europy?

Nowy Jork. (PAT) W prasie amerykańskiej zjawiły się pogłoski, że prez. Roosevelt wybierze się do Europy celem omówienia z czołowymi mężami stanu mocarstw wielkich zagadnień międzynarodowych, jak porozumienie monetarne, sprawy długów wojennych i taryfy celnej.

Pogłoski te dotychczas nie spotkały się z żadnem zaprzeczeniem ze strony Białego Domu.

Grypa w N. Jorku

Nowy Jork. (PAT). W ciągu ostatniej doby wybuchła w Nowym Jorku epidemja grypy. Szpitale są przepełnione. W dzielnicach Haarlem i Bronx policja musiała podjąć się przewozu chorych, gdyż zabrakło karetek. Zanotowano liczne wypadki śmiertelne.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 29. 12. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — większe sztuki — 50,75 oraz za drobne 49,—; poza tem ofiarowano 4% premj. dol po 47,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano jedynie 4½% złotowe listy zast. po 45,—; poza tem poszukiwano 4½% listy zast. złote w złocie po 45,— oraz 4% listy zast. konwert. po 39,— bez oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Cukrownictwa 62.— oraz za Hotel Bristol w Warszawie 312,50.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 49,— P. za drobne — 50,75 P. za większe sztuki.
4% poż. premj. dol., serja III 47,— O.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 45,— +.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Cukrownictwa 62,— P.
Hotel Bristol w Warszawie 312.50 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 29. 12. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposobienie spokojne)	21.00— 21.25
Pszenica (Usposob. spokojne)	24.75— 25.00
Jęczmień browarowy	23.50— 25.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	20.00— 20.25
Jęczmień 667—676 g/l.	21.00— 21,25
Jęczmień 700—715 g/l.	22.25— 23.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	16.00— 16.50
Usposobienie stałe.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	30.50— 30.75
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	30.00— 30.25
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	28.25— 28 75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	21.00— 21.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	19.25— 19 75
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	40.75— 41.75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	39.75— 40.25
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	38.25— 38.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	37.75— 38.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	36.75— 37.25
pszenna gat IIA 20-55% wł. w.	35.75— 36.25
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	35.00— 35.50
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	32.00— 33.00
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	28.00— 29.00
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	21.50— 22.50
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	18.50— 19.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	13.75— 14 25
Otręby pszenne grube stand.	14.00— 14 50
Otręby pszenne średnie stand.	13.00— 13 75
Otręby jęczmienne	14.00— 15.25
Rzepak zimowy	45.00— 46.00
Siemię lniane	42.00— 45.00
Gorczyca	30.00— 33.00
Groch Wiktoria	20.00— 24.00
Groch Folgera	22.00— 24.00
Mak niebieski	60.00— 64.00
Koniczyna czerwona surowa	90.00—110.00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	110.00—120.00
Koniczyna biała	90.00—125.00
Ziemniaki fabryczne za kilo %	21½
Makuch lniany w taflach	20.75— 21.00
Makuch rzepak. w taflach	16.50— 16.75
Makuch słon. w taflach 42—43%	22 00— 23.00
Słoma pszenna luzem	2.30— 2.55
„ pszenna prasowana	2.80— 3.05
„ żytnia luzem	2 40— 2 65
„ żytnia prasowana	3.15— 3.40
„ owsiana luzem	2.65— 2.90
„ owsiana prasowana	3.15— 3.40
„ jęczmienna luzem	2.80— 3.05
„ jęczmienna prasowana	4.50— 5.00
Siano zwykłe luzem	5.15— 5.65
„ zwykłe prasowane	2.30— 2.55
„ nadnoteckie luzem	5.40— 5.90
„ nadnoteckie prasowane	6.40— 6.90

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2413,2 t., w tem żyta 758 t., pszenicy 205 t., jęczmienia 195 t., owsa 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 29. 12. 1936 r.

Spędzono: wołów 19; buhai 90; krów 170; świń 1.440; cieląt 460; owiec 160; razem 2 339 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.
Płacono za 100 kg. żywej wagi:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	64— 70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54— 58
Mięsiste tuczone starsze	48— 52
Miernie odżywione	40— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	54— 62
Tuczone mięsiste	50— 52
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44— 48
Miernie odżywione	40— 42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 64
Tuczone mięsiste	50— 54
Nietuczone dobrze odżywione	40— 44
Miernie odżywione	16— 20
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 70
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione	48— 52
Miernie odżywione	40— 46
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 46
Miernie odżywione	38— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	74— 80
Tuczone cielęta	64— 70
Dobrze odżywione	56— 62
Miernie odżywione	50— 54
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	62— 60
Tuczone starsze skopy i maciorki	50— 60
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi:	92— 96
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi:	86— 90
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	82— 84
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	76— 80
Maciory i późne kastraty	80— 86

Przebieg targu spokojny.

Niedobre wczoraj i niewiadome jutro

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Londyn, 24 grudnia.

Przed wyjazdem na święta zapowiedział min. Eden, że pragnie zaszyć się w zaciszu rodzinnego Yorkshire'u. W kołach londyńskich nie rokowano ministrowi idyllicznych świąt. W przeddzień wilji było już bowiem jasnem, że zabiegi Anglji i Francji, by na frontach hiszpańskich osiągnąć conajmniej świąteczną przerwę w działaniach wojennych, spełzły na niczem.

Ale jest druga jeszcze sprawa, bodaj donioślejsza w tej chwili dla polityki W. Brytanji, — a tą są gromadzące się chmury nad horyzontem Niemiec.

W trzech kolejnych po sobie rozmowach z ambasadorem Rzeszy w Londynie, p. Ribbentropem, starał się min. Eden przedstawić dezyderaty polityki brytyjskiej wobec Niemiec na nadchodzący rok. Mówi się tu, iż był to ostatni apel Anglji do rządu Rzeszy o nawrócenie z drogi, która w Londynie nazywana jest bez ogródek „polityką katastrofy, prowadzącą do wojny".

Mimo ścisłej dyskrecji, jaka otaczała rozmowy p. Ribbentropa w gabinecie angielskiego ministra spraw zagranicznych, wyszło coś niecoś na jaw na łamach inspirowanego przez Foreign Office dziennika „Times". Także stojący blisko p. Edena organ prowincji „Yorkshire Post" zamieścił znamienny artykuł na temat położenia w Niemczech. Z obu enuncjacyj prasowych domyślić się można, iż Anglja zwróciła się do rządu Rzeszy z poważnem ostrzeżeniem, apelując niejako w ostatecznej, krytycznej chwili do rozsądku i dobrej woli kierowników Trzeciej Rzeszy.

Oba artykuły są obrazem trosk, jakie żywi społeczeństwo angielskie o losy Europy w nadchodzącym roku. Ośrodkiem tych trosk jest polityka Rzeszy.

„Times" przypominają rozwój stale pogarszających się w ostatnim roku stosunków angielsko - niemieckich: zastraszający wzrost zbrojeń niemieckich, obsadzenie strefy nadreńskiej, zerwanie Lokarna. Angielskie próby reparowania naderwanych strun współpracy Niemiec z mocarstwami zachodniemi były przez Berlin systematycznie ignorowane. Projektowana na jesieni nowa konferencja lokarneńska nie doszła do skutku, głównie wskutek obstrukcji Niemiec. Litanja żalów angielskich nie kończy się tylko na kwestji bezpieczeństwa na zachodzie.

W Norymberdze obwieścił Hitler czteroletni plan bezwzględnej autarkji gospodarczej. Plan ten — tak myślą w Londynie — gdyby miał być konsekwentnie realizowany, stworzyłby w samym środku Europy 65-miljonowy blok samowystarczalnego etatyzmu, podcinający normalną wymianę dóbr między państwami europejskiemi, grożąc zaburzeniami handlowemi i monetarnemi o skutkach, nie dających się jeszcze dziś przewidzieć dla całej Europy. Poza tem jest ów czteroletni plan ekonomiczny wyrazem przygotowań niemieckich na wypadek wojny.

Nie dość tego. Na tymże zjeździe norymberskim skrystalizował się jednocześnie plan niemieckiej krucjaty antykomunistycznej. Poza kulisami tego planu widzi trzeźwa polityka brytyjska aż nadto wyraźnie chęć zorganizowania dokoła Rzeszy bloku politycznego, który z jednej strony miałby służyć interesom Berlina, — z drugiej uniezależniłby dyplomację niemiecką od konieczności szukania oparcia w współpracy z mocarstwami zachodniemi. To drugie, rzecz wiadoma, godzi w jeden z podstawowych punktów polityki angielskiej, — polityki zmierzającej nieustannie do wdrożenia Niemiec w system układów z zachodem.

„Komunizmu nie zwalczy się bagnetami" — piszą „Times" w polemice z zapatrywaniami kierowników Trzeciej Rzeszy. Przytem wskazuje organ angielski na to, iż również Anglja stała swego czasu pod obstrzałem akcji Kominternu, lecz że zamiast myśleć o zbrojeniach dla walki z komunizmem, sporządziła mądrze przemyślany plan kontrakcji ekonomicznej, — plan podnoszący standard życiowy mas angielskich. Mogłyby stąd czerpać Niemcy naukę. Zamiast forsować drogą ciężkich ofiar „armaty zamiast masła", wzmocnić wewnętrzne zadowolenie narodu niemieckiego, które jest najsilniejszą zaporą dla czerwonego niebezpieczeństwa.

Przezornej polityce wewnętrznej sekundować winna roztropna polityka zagraniczna: wycofanie się z przedsięwzięcia hiszpańskiego, gdzie dla Rzeszy niema żywotnych zagadnień, zaś w sprawach kolonjalnych zaprzestanie z pogróżkami (w rodzaju wystąpień min. Schachta w Frankfurcie).

W tym punkcie dochodzimy do sedna ostatnich sugestyj polityki angielskiej wobec Niemiec. W razie, gdyby Berlin okazał skłonność do rewizji swej nieprzejednanej polityki zagranicznej, Anglja byłaby gotowa wespół z Francją przystąpić do wspólnego planu pomocy gospodarczej dla Niemiec, nie wyłączając zapewne i myśli przydzielenia Rzeszy prawa eksploatacji któregoś z terytorjów zamorskich, jeśli nie w formie administrowania kolonją, to conajmniej ciągnięcia z niej korzyści gospodarczej.

Decyzja co do tego, czy Niemcy pójdą na wspomniane propozycje, może nastąpić w krótkim czasie. Odbywane w okresie świąt narady „Führera" z ambasadorem Ribbentropem i min. Neurathem winny przyczynić się do wyjaśnienia stanowiska Niemiec.

Z kół, zbliżonych do gen. Göringa, dochodzą coprawda pogłoski, jakoby niemiecki plan czteroletni, oraz zaangażowanie się w akcji przeciw Kominternowi postąpiły tak daleko, że trudno byłoby Niemcom się wycofać bez ciężkich ofiar prestiżowych. Z drugiej wszakże strony niemieckie sfery gospodarcze, które patrzą z pesymizmem na rozwój położenia ekonomicznego Niemiec i dały temu niedawno wyraz na konferencji z czynnikami urzędowemi Trzeciej Rzeszy, twierdząc iż drugiej tak ciężkiej zimy jak obecna, Niemcy nie przetrwają bez niebezpieczeństwa wybuchu, — naciskają rząd Rzeszy ku rozwadze.

Londyn nadsłuchuje tych odgłosów z niecierpliwością. Od decyzji Berlina zależeć będzie — przeważa tu zdanie —, czy Europa wejdzie w nowy rok pod groźbą katastrofy, czy z perspektywą pokoju.

B. L.

Niemiecka walka z wyludnieniem

Niemcy w obliczu swej katastrofy ludnościowej, jaka opanowała je przed rewolucją narodową, nie załamali rąk, ale wzięli się z całą systematycznością i pasją do walki z klęską depopulacji. Najpierw tedy elementy, myślące narodowo, zaczęły przeprowadzać olbrzymią i bardzo dobrze pomyślaną propagandę za powiększeniem przyrostu naturalnego narodu niemieckiego. Propagandę tę zaczęto jeszcze przed przewrotem hitlerowskim, a już obecny rząd narodowo-socjalistyczny dokonuje w tej dziedzinie poprostu rzeczy wielkich. Propagandzie tej służy prasa codzienna, masa wydawnictw naukowych, wiele instytucyj.

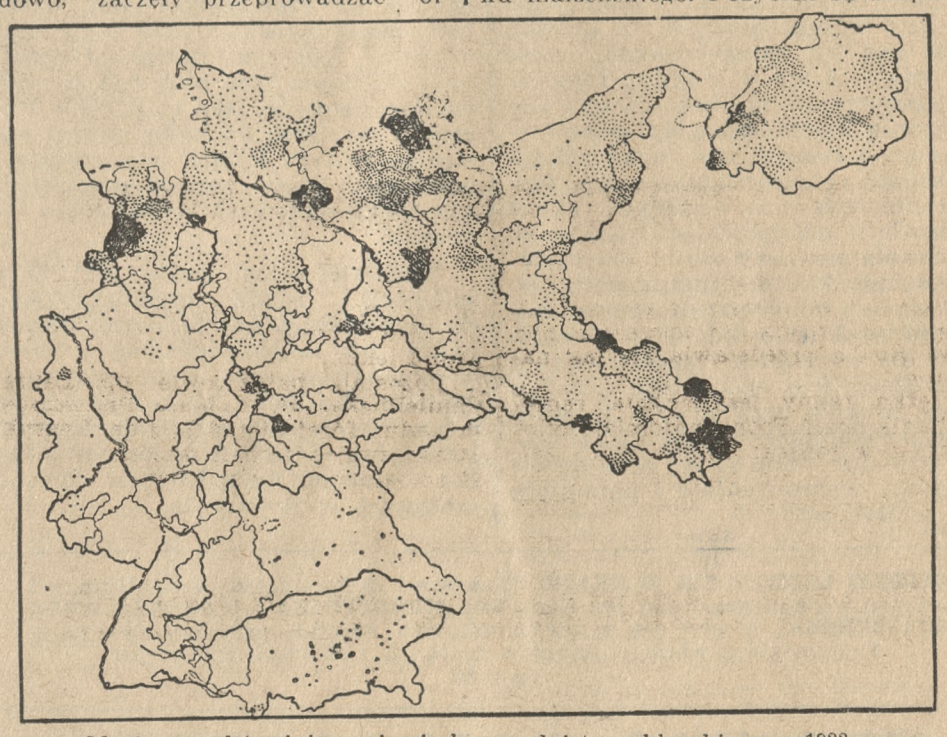

Mapka przedstawiająca niemieckie osadnictwo chłopskie w r. 1933.

Decydujące sfery niemieckie zrozumiały jednak, że sama propaganda nic nie będzie mogła zdziałać, o ile państwo nie stworzy warunków społecznych, umożliwiających istotnie powiększenie przyrostu naturalnego. Stąd wypracowano szereg instytucyj, reform i urządzeń, które mają na celu powiększenie niemieckiego przyrostu naturalnego.

Przedewszystkiem tedy przedsięwzięto wielką akcję osiedleńczą, posługując się materjałem chłopskim. Akcja ta w pierwszej mierze zwróciła się, jak to wykazuje załączona mapka, do wschodnich Niemiec. Burgdörfer w swej książce *) podaje do wiadomości, że do końca 1934 roku uzyskano dla celów osadniczych 1,2 miljonów ha, co odpowiada wielkości Turyngji! W tym czasie stworzono 67.000 nowych gospodarstw chłopskich o łącznej powierzchni 740.000 ha ziemi. Poza akcją osadniczą na wsi przeprowadza się swoiste uwłaszczenie i związanie z ziemią ludności miejskiej, pomagając jej do uzyskania swego domu oraz swego kawałka ziemi. Nie ulega wątpliwości, że cała ta akcja osadnicza zwiększy poważnie niemiecki przyrost naturalny.

Drugą akcją w wielkim stylu, mającą na celu zwiększenie niemieckiego przyrostu naturalnego, jest instytucja pożyczek, udzielanych młodym ludziom w celu umożliwienia im związku małżeńskiego. Pożyczki są bezprocentowe, wynoszą one do 1000 marek i mogą być spłacane dziećmi. Jeżeli małżeństwo jest bezdzietnem, to pożyczkobiorca spłaca pożyczkę w kwocie 1 proc. miesięcznie. Wedle ostatnich danych, ogłoszonych w listopadowym numerze rocznika 1936 czasopisma „Rasse", udzielono takich pożyczek sześciuset dwudziestu tysiącom małżeństw. Ponieważ pożyczka przeciętnie wynosiła 600 marek, przeto uruchomiono na ten cel około trzystu siedemdziesięciu miljonów marek. Z małżeństw tych urodziło się dotychczas czterysta dwadzieścia pięć tysięcy dzieci.

W Berlinie wprowadzono bardzo ciekawą instytucję pod nazwą „Ehrenpatentschaft". Miejski aparat porad rasowych wyszukuje tam mianowicie najzdrowsze oraz czyste pod względem rasowym rodziny, specjalnie je bada i udziela im ów honorowy patent. Rodzinom, posiadającym taki patent, płaci zarząd miejski w pierwszym roku życia dziecka na każde trzecie i czwarte dziecko po 30 marek miesięcznie w postaci tak zwanego daru honorowego. Dzieci te otrzymują dalej do czternastego roku życia po 20 marek miesięcznie. Patentów takich oczywiście nowych wydawać ma miasto Berlin rocznie do dwóch tysięcy. Instytucja ta ma na celu protegowanie najtęższego pod względem biologicznym elementu ludzkiego.

Analogiczną instytucję stworzono w Niemczech dla lekarzy kasowych i dla aptekarzy. Zawodowe instytucje lekarskie i aptekarskie potrącają pewien procent honorarjów od wszystkich członków, aby następnie móc dawać pomoc na wychowanie trzeciego i czwartego dziecka w kwocie 50 marek miesięcznie.

*) Fr. Burgdörfer: „Aufbau und Bewegung der Bevölkerung" — Lipsk 1935; str. 216.

Z tej pracy zaczerpnięte zostały mapki do powyższego artykułu.

UWAGI

Jest w Anglji taka sobie mała mieścina — Glastonbury w hrabstwie Somerset — gdzie doroczne święto przyjścia na świat Zbawiciela, zresztą obchodzone na terenie całego Albionu niemniej uroczyście, niż w innych krajach kultury chrześcijańskiej, staje się przedmiotem jeszcze serdeczniejszego kultu.

Wśród okolicznego ludu utrzymuje się mianowicie legenda, że kościół parafjalny w Glastonbury założony został przez świętego Józefa z Arymatei. Tegoż samego Józefa, który według nowego Testamentu składał do grobu Jezusa Chrystusa.

Co więcej, — wspomniany Józef nietylko bywał gościem na ziemi angielskiej, ale w czasie swych częstych podróży do kopalń cyny w Kornwalji — handlował bowiem artykułem tym między wyspami brytyjskiemi a Ziemią Świętą — miał na statku swym wieść kiedyś i młodego Chrystusa, jeszcze jako młodzieńca, — stąd nie dziw, iż ludność hrabstwa Somerset dziś jeszcze nosi w sobie poczucie dumy i powołuje się chętnie na rzekomy fakt bytności Zbawiciela na ziemi angielskiej.

*

Choć zapatrywań tych nie podziela nauka, to jednak faktem pozostanie, iż nauka Chrystusowa rychlej aniżeli w innych krajach zachodniej Europy zdobyła sobie teren w Anglji. Anglosaski historyk Gildas z 6 wieku pisze, iż „wyspy te otrzymały światło wiary z końcem panowania cesarza Tyberjusza", co oznaczałoby mniejwięcej rok 37 naszej ery. Urodzony w r. 155 Tertuljan pisze, że „części Brytanji, do których nie dotarła nigdy broń legjonów rzymskich, otrzymały już pierwej wiarę chrześcijańską", a biskup Euzebjusz z Cezarei wyraża się z końcem 3 stulecia, że już „apostołowie dotarli na wyspy oceanu, które zwane są wyspami brytyjskiemi".

Tak czy inaczej, faktem jest, że już w czwartym wieku stanowił kościół chrześcijański w Anglji zupełnie skończoną w szczegółach organizację terytorjalną. Walijskie i iryjskie kroniki kościelne należą do najstarszych w Europie.

*

Te wczesne ślady chrześcijaństwa na wyspach angielskich, — czy rzeczywiście dowiedzione, czy tylko zawarte w legendach — wywierają wszakże niezwykły wpływ psychologiczny na poczucie chrześcijańskie narodu angielskiego po dziś dzień. Właśnie w Anglji rozpowszechnione jest wysokie poczucie prestiżu w kwestjach dawności chrześcijaństwa angielskiego.

Utrzymuje się przekonanie o pewnego rodzaju prymacie narodu angielskiego w zakresie religji chrześcijańskiej. Używany jest chętnie zwrot o „misji" narodu angielskiego na rzecz obrony wiary. Począwszy od tytułu „defensor fidei", wchodzącego w skład tytułów korony angielskiej, kończąc na formule o „posłannictwie boskiem narodu", która wchodzi w skład modlitewnika kościoła anglikańskiego.

Nie pierwszy to i nie ostatni przykład, że któryś naród, z jakiegoś tytułu, uważa się za naród przez Boga „wybrany".

Przeprowadzono szereg reform podatkowych w zakresie wszystkich możliwie typów podatkowych, mających na celu wyrównanie ciężaru, jaki stanowi wychowanie dzieci. Praca prawodawcza nie jest w tym zakresie jeszcze skończona, ale świadomość tych reform jest w Niemczech duża.

Myśli się poza tem w Niemczech o odpowiedniej polityce płac zarobkowych, polityce mieszkaniowej i t. p.

Nic tedy dziwnego, że po niemieckiej rewolucji narodowej udało się Niemcom nietylko powstrzymać niemiecką depopulację, ale dość wydatnie zwiększyć przyrost naturalny. Przyznać Niemcom trzeba, że jest to jedyny bodaj w świecie wypadek powstrzymania klęski wymierania narodu. Można się od nich w tej dziedzinie bardzo dużo nauczyć. Nie potrzebuję oczywiście dodawać, że Polska sporo musi sobie od Niemców w tym zakresie przyswoić, oczywiście dostosowując swoją walkę z wyludnieniem do nowych polskich warunków.

Dr. KAROL STOJANOWSKI

Dokoła prasy warszawskiej

W prasie stołecznej toczy się polemika o to, że żydowski przemysłowiec śląski inż. Alfred Falter (właściciel majątku Żydowo pod Rokietnicą) ma być kapitałem zaangażowany w dwóch czy trzech nawet popularnych pismach warszawskich.

Według dotychczasowych naszych informacyj część tylko wiadomości tych odpowiada rzeczywistości. Do sprawy tej, niewątpliwie ważnej i charakterystycznej, powrócimy po zbadaniu jej całokształtu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konsekwencje zadłużenia państwa

Preliminarz budżetowy Rzeczypospolitej Polskiej na r. 1937/38 wykazuje w wydatkach państwa i jego przedsiębiorstwach:

na spłatę skryptów, weksli itp. — 52.885.000 zł;

na raty od pożyczek — 115.049.765 złotych;

na zapłatę odsetek — 174.943.066 zł;

na prowizje dla pośredników — 848.254 zł.

Razem — 343.726.029 zł.

W kwotach powyższych nie ma kredytu: 1) na spłatę rat i procentów od wojennych i powojennych długów międzysojuszniczych; dla Polski jest to ulga na sumę ponad 100 milj. zł rocznie; b) na spłaty zadłużenia ministerstw i podwładnych im urzędów z tytułu normalnych ich wydatków budżetowych na sumę około 150 milj. zł; c) na spłatę krótkoterminowego zadłużenia skarbu w bonach skarbowych, w bonach inwestycyjnych, w bankach, w P. K. O. w Banku Polskim i t. p.; d) na oprocentowanie obecnie zaciąganej pożyczki francuskiej. Gdyby rząd chciał był wstawić do budżetu choćby część sum, potrzebnych na zapłatę powyższych zobowiązań, kredyt „na długi" przekroczyćby musiał w r. 1937/38 sumę pół miljarda złotych. Dla skarbu polskiego jest to obciążenie bardzo poważne.

Na dni najbliższe zapowiada rząd nie tylko zużycie wielkiej pożyczki francuskiej, ale i pozabudżetowe wydatki inwestycyjne na sumę 1.800 milj. zł jeżeli obydwa zamierzenia rządu zostaną zrealizowane, roczne obciążenia budżetu dla zapłaty samych tylko odsetek od tych pożyczek podskoczy o dalsze 100 milj. zł.

Są sytuacje, w których nawet ucieczka do pożyczki politycznej jest wskazana. Do takich możnaby zaliczyć część pożyczki francuskiej na odcinku dozbrojeniowym i walutowym. Są cele i są inwestycje, które muszą być zrealizowane nawet na drodze zaciągania drogich, lichwiarskich pożyczek. Ale sytuacje takie należą do wyjątków. Normalnie wolno zaciągać pożyczki tylko tanie i na produkcyjne cele.

W ciągu kilku lat ostatnich byliśmy świadkami wielu wielkich wewnętrznych pożyczek państwowych. Anglja wymieniła obligacje 5 proc. pożyczek wojennych na 3 i pół proc. obligacje nowej pożyczki. Stany Zjednoczone wypuściły bony skarbowe na 2—3 proc. Szwajcarja zaciągnęła pożyczkę wewnętrzną na 1 proc. Wszystkie te państwa pożyczały na różne cele, ale zawsze taniej, niż dawniej. Są oczywiście i takie państwa które, brały pożyczki na warunkach znacznie gorszych.

Polskie pożyczki państwowe są niemal bez wyjątku drogie, a często wręcz lichwiarskie. Wedle urzędowego zestawienia za październik 1936 r. (patrz „Wiad. Statyst." z 15 grudnia 1936 r. — stronica 732) rzeczywiste oprocentowanie pożyczki Dillonowskiej daje 13,45 proc., stabilizacyjnej w Warszawie 10,64 proc. a w Paryżu, Londynie i Nowym Jorku około 12,5 proc., dolarowej z r. 1920 — 10,05 proc., śląskiej i warszawskiej blisko 14 proc., włoskiej 7,43 proc. Dodajmy do tego pożyczki tak niekorzystne, jak zapałczana, pożyczki kolejowe i pocztowe francuskie, amerykańskie i angielskie, dodajmy dodatkowe obciążenia, jak tworzenie funduszów gwarancyjnych, jak przymus zakupu tytoniu, wagonów, maszyn, jak utrzymywanie agentów kontrolujących i pośredników, jak udzielanie gwarancyj i zastawów, a będziemy mieli obraz pełny i wyrazisty. Pożyczki polskie są bardzo drogie.

Ostatnio rozmnożył się w Polsce typ pożyczek jeszcze droższych: oto n. p. Fundusz Drogowy winien jest około 85 milj. zł różnym firmom za roboty drogowe; oddając firmom tym roboty Fundusz Drogowy zobowiązał się zapłacić rachunki dopiero za lat dwa, trzy, pięć. Zapory wodne na Sole i Dunajcu robione są na podobnych warunkach.

Koszty zaciągniętych przez Polskę pożyczek rosną gwałtownie. Nie zostają one w odpowiedniej proporcji do faktycznego zadłużenia państwa: zadłużenie to nie jest jeszcze zastraszające. Przerażają nas jednak ciężkie warunki pożyczek dotychczasowych oraz — nieraz — sposoby ich zużycia. Wolno zaciągać pożyczki na pożyteczne inwestycje, nie wolno zaciągać pożyczek nałatanie dziur w budżecie zwyczajnym lub na przejedzenie.

Pilną potrzebą państwa jest rewizja warunków pożyczek dotychczasowych. Konieczną jest konsolidacja wielu drobnych, a uciążliwych pożyczek na jedną wielką, długoterminową i możliwie niskoprocentową.

Jeśli ciężaru obsługi pożyczek starych nie zmniejszymy, a zaciągać będziemy pożyczki dalsze na warunkach ciężkich, szybko przekroczymy granicę wytrzymałości skarbu: dalszego obciążenia spłatami rat i odsetek budżet obecny państwa polskiego już nie wytrzyma.

STANISŁAW RYMAR.

Z dobrych najlepsze z prawdziwych najtańsze
WINKELHAUSENA KONIAKI
ARVINE JUBILEUSZOWY MEDICINAL
ng 22 080

W sprawie centrali kas bezprocentowych

W związku z wiadomościami, podawanemi ostatnio w prasie codziennej o istnieniu jakoby trzech czy też więcej central kas bezprocentowych, należy w interesie prawdy wyjaśnić, iż w Warszawie istnieje od kilku miesięcy Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego (ul. Miodowa 7 m. 5). Jest to jedyna zarejestrowana centrala chrześcijańskich kas bezprocentowych, działająca na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej. Centrala ta skupiła dotychczas przy sobie około 180 kas bezprocentowych (z których część jest już zarejestrowaną, część zaś znajduje się w stadjum rejestracji); przyczyniła się swą planową i energiczną działalnością do spopularyzowania i rozszerzenia ruchu założycielskiego chrześcijańskich kas bezprocentowych na wszystkie, nawet najbardziej odległe zakątki kraju; opracowała wzorowy statut dla chrześcijańskich kas bezprocentowych; uzyskała od ministerstwa skarbu całkowite zwolnienie od opłat stemplowych dla wszystkich zorganizowanych przez siebie kas, sporządziła jednolite wzory druków urzędowania, książkowości i rachunkowości dla tychże kas, jak również opracowała szczegółowe przepisy, usprawniające i normujące ich działalność.

Pogłoski o istnieniu aż kilku central powstały w związku z urządzanemi ostatnio zjazdami przedstawicieli kas bezprocentowych i próbami powołania do życia „Zjednoczenia" czy „Związku" kas bezprocentowych. Zbytecznem jest nadmieniać, iż powstawanie tego rodzaju nowych organizacyj jest najzupełniej zbędne i bezcelowe, gdyż istnieje już wspomniana wyżej Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego, mająca za sobą znane ogólnie poważne zasługi dla dobra idei chrześcijańskich kas bezprocentowych. Jedynym natomiast doraźnym skutkiem tych prób jest szkodliwa dezorjentacja, jaka na wieść o tworzeniu się naraz aż kilku central nastąpiła w tych kołach społeczeństwa polskiego, które sprawa organizacji kas bezprocentowych bezpośrednio interesuje.

Wszelkie zatem próby rozbijania spoistości ruchu organizacyjnego chrześcijańskich kas bezprocentowych należy jak najbezwzględniej potępić, w interesie zaś tego ruchu, mającego doniosłe znaczenie gospodarcze dla naszego kraju, leży skupianie się przy jednej tylko centrali, którą jest Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego w Warszawie.

CHORZY! LECZCIE SIĘ W KRAJU! Silniejsza i skuteczniejsza w działaniu, niż podobne środki zagraniczne, jest nasza **SÓL MORSZYŃSKA lub GORZKA WODA MORSZYŃSKA.** Stosuje się w niedomaganiach żołądka, przy zaparciu stolca i cierpieniach wątroby. Żądać w aptekach i składach aptecznych.
ng 19 335

KRONIKA GOSPODARCZA

Surowce krajowe w przemyśle włókienniczym

W ministerstwie przemysłu i handlu odbyła się przed świętami pod przewodnictwem dyrektora departamentu p. Marjana Kandla konferencja podkomisji włókienniczej, wchodzącej w skład Głównej Komisji Surowcowej.

Na konferencji tej rozpatrzono szereg najpilniejszych postulatów, związanych z uruchomieniem produkcji kotoniny z lnu i konopi. W szczególności uzgodniony został pogląd na celowość wydania ustawy, któraby dawała trwałe podstawy prawne stosowania surowców krajowych i wytwarzanych z nich półproduktów w przemyśle włókienniczym.

Komisja przeprowadziła również szczegółową dyskusję na temat zapewnienia zbytu produkowanej kotoniny zapamocą polityki celnej w zakresie surogatów przywożonych z zagranicy, a zwłaszcza bawełny, oraz jako dalszy środek uznała zobowiązanie przemysłu do odbioru całkowitej produkcji kotoniny pod nadzorem czynnika urzędowego.

Zostały również uzgodnione wnioski w sprawie koncesjonowania przemysłu kotonizacyjnego w celu zapewnienia odpowiedniego terytorjalnego jego rozmieszczenia oraz wytworzenia warunków racjonalnej jego rozbudowy. Poza tem ustalono wnioski w sprawie warunków udzielania zamówień przy dostawach rządowych i publicznych na tkaniny kotonizowane, bądź z domieszką kotoniny, w sprawie ulg podatkowych oraz polityki kredytowej i taryfowej w stosunku do tego przemysłu.

Komisja wypowiedziała się wreszcie znaczną większością głosów za koncesjonowaniem produkcji sztucznej wełny, czyli t. zw. lanitalu, produkowanego z kazeiny.

Z KRAJU

(k) **Układy konwersyjne ze spółdzielniami rolniczo-handlowemi.** Na ostatniem posiedzeniu Komitetu Konwersyjnego Banku Akceptacyjnego zatwierdzono 1.350 układów konwersyjnych na sumę 2.634 tys. zł instytucyj wierzycielskich ze spółdzielniami rolniczo-handlowemi. Od początku akcji konwersyjnej zatwierdzono dotychczas 383.229 układów na sumę 395.572 złotych. (ATE).

(k) **Zwyżka cen pomarańcz palestyńskich.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni komunikuje, iż otrzymała wiadomości od zainteresowanych importerów, że firma Front Fiszerów w Warszawie, która jest przedstawicielką firmy „Pardess", najpoważniejszego koncernu eksportowego pomarańcz palestyńskich, podniosła ostatnio ceny w transakcjach kompensacyjnych (skrzynkowych) za ten artykuł do L6,6 sh za skrzynkę. Jednocześnie Izba nadmienia, iż podwyżka ta jest niczem nie uzasadniona, na co już Izba niejednokrotnie zwracała uwagę. (ATE).

(k) **Zaświadczenie uproszczonych ksiąg handlowych.** Izby przemysłowo-handlowe ponownie przypominają, że przyjmują do zaświadczenia uproszczone księgi handlowe. Celem uzyskania zaświadczenia należy przedłożyć danej Izbie księgę, zawierającą strony kolejno ponumerowane i przeciągnięte sznurem, którego końce zwisać winny na ostatniej stronie. Ponadto należy okazać Izbie dokument (np. świadectwo przemysłowe), wskazujący na nazwę przedsiębiorstwa, zamierzającego prowadzić lub prowadzącego uproszczone księgi handlowe. Tytułem opłat Izby przemysłowo-handlowe pobierają 3 złote. (ATE.)

Z ZAGRANICY

(z) **Pogłoski o pożyczce angielskiej dla Niemiec.** Agencja Havasa donosi z Londynu, że koła bankowe City coraz mniej wierzą w możliwość przyznania nowych kredytów Niemcom i nie wierzą w pogłoski, obiegające dość często na temat emisji pożyczki niemieckiej na rynku londyńskim. Jeżeli projekty takie uważane są obecnie za nieaktualne, jednak z pewnem zainteresowaniem rozważane są projekty, lansowane przez różne londyńskie przedsiębiorstwa bankowe. Projekty te mają być już w drodze realizacji i polegają narazie na utworzeniu dwóch spółek, które mają mieć za cel popieranie sprzedaży towarów niemieckich, na które istnieje zapotrzebowanie w kolonjach i dominjach brytyjskich, ale których W. Brytanja nie może im dostarczyć z uwagi na intensywne dozbrojenia się, pochłaniające surowce i zatrudniające fabryki angielskie w innym kierunku. Wzamian za dokonywane w posiadłościach angielskich sprzedaże wyrobów niemieckich, Rzesza mogłaby otrzymać za pośrednictwem tychże spółek w posiadłościach tych potrzebne surowce. Chodziłoby więc o rozbudowę transakcyj o charakterze wymiany towaru za towar.

(z) **Włoskie problemy finansowo - gospodarcze.** W czasie dyskusji w senacie włoskim nad projektami finansowemi, min. finansów oświadczył m. in., że Włochy musiały zdewaluować lira z uwagi na skutki dewaluacji zegranicą, a przedewszystkiem we Francji i Anglji. Minister dodał, że mimo dewaluacji ceny wewnętrzne we Włoszech nie wykazały prawie żadnych zmian. Ażeby uniknąć o ile możności zwyżki cen artykułów importowanych, państwo gotowe jest przeprowadzić obniżkę ceł. Minister zakończył zaznaczając, że włoski bilans handlowy dał w październiku saldo dodatnie 22 milj. lirów, w listopadzie zaś 55 milj. lirów.

„PRASA"
MIESIĘCZNIK
Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.

Wyszedł z druku zeszyt 12 (grudzień)
Treść zeszytu: Artykuły:
Andrzej Wierzbicki: O współpracę prasy z naszym przemysłem i handlem.
Józef Jakubowski: O współdziałanie prasy z samorządem gospodarczym.
Wacław Fabierkiewicz: Z zagadnień ubezpieczeniowych.
Andrzej Czarnecki: Prasa a kupiectwo.
St. Zenon Zakrzewski: Prasa polska instrumentem propagandy i reklamy.
Marszałek Edward Śmigły Rydz, jako redaktor i wydawca.
Stanisław Mauzik: Zagadnienia i informacje gospodarcze w prasie codziennej.
Marjan Grzegorczyk: Prasa gospodarcza w Polsce.
Jan Kuczabiński: Czynnik intelektualny w reklamie.
Kazimierz Jabłowski: Tajemnice skuteczności ogłoszenia prasowego.
Franciszek Głowiński: O wzmożenie konsumpcji w Polsce.
Jan Mokrzycki: Prasa jako czynnik życia gospodarczego.
Handel detaliczny a ogłoszenia prasowe.
Sprawy kolportażowe.
Dział informacyjny.
Prace Polskiego Związku Wydawców.
Prasa polska zagranicą.
Sprawy dziennikarskie.
Informacje techniczne.
Fr. Kusz: Modernizacja starych maszyn.
Kronika Krajowa.
Statystyka.
Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.

Cena zeszytu 1 zł. Do nabycia w administracji „Prasy", w większych księgarniach i kioskach „Ruchu". Konto rozrachunkowe nr. 751. Warszawa 1. Prenumerata roczna w kraju zł 10,—, zagranicą zł 12,—. Adres administracji: Warszawa, Zgoda 8 m. 4, tel. 540-00.
zg 904

Silny spadek światowych zapasów zbóż

Według oceny sytuacji na rynkach zbożowych, zamieszczonej w „The Financial News", na giełdzie w Liverpoolu cena pszenicy wzrosła w ciągu ostatniego miesiąca z 8 szylingów na 8 szylingów 10½ pensów na 1 cwt. Zjawisko to tłumaczy się przedewszystkiem tem, że zbiory w Argentynie będą niższe aniżeli przewidywano, oraz, że zapotrzebowanie europejskie na pszenicę jest wyjątkowo duże, czego dowodem są już obecnie znaczne zakupy tego zboża przez Włochy i Niemcy.

Tegoroczne zbiory argentyńskie wyniosą przypuszczalnie około 245 milj. buszli, z czego 140 milj. buszli przeznaczone będzie na eksport. Tegoroczne zbiory australijskie nie przekroczą 133 milj. buszli; nadwyżka eksportowa wyniesie 80 milj. buszli.

Wobec prawdopodobieństwa zawarcia układu handlowego między Australją i Japonją, a co za tem idzie, eksportu pszenicy australijskiej do Japonji, tylko 65 milj. buszli pszenicy przypadnie na wywóz z Australji do Europy. Jednocześnie zapasy pszenicy kanadyjskiej są na wyczerpaniu, to też w ciągu ostatnich sześciu miesięcy bieżącej kampanji jedynym dostawcą pszenicy będzie południowa półkula. Ponieważ — jak już podaliśmy wyżej — zapotrzebowanie na pszenicę w r. b. znacznie przewyższa popyt z lat ubiegłych, przeto należy się liczyć, że zapasy pszenicy w dniu 31 lipca 1937 r. będą minimalne. (ATE)

Rozwój handlu chrześcijańskiego w Wilnie

Skutki blokady Domu Akademickiego — Jednolity front żydowski

Wilno, 26 grudnia.

W ostatniej korespondencji po zakończeniu blokady Domu Akademickiego w Wilnie zwróciliśmy uwagę na znaczenie, jakie miała ta akcja młodzieży nietylko na odcinku akademickim, lecz też i wśród całego wileńskiego społeczeństwa. Nastąpił bowiem moment zwrotny. Społeczeństwo to, dotąd śpiące i nie widzące groźby zalewu żydowskiego, raptem się ocknęło. Wyraziliśmy wówczas obawę, czy dokonany wstrząs nieda tylko krótkotrwałego efektu i czy wkrótce nie nastąpi powrót do dawnych, karygodnych obyczajów, które przyczyniały się do tego, że Żydzi mogli śmiało uważać Wilno za jedną ze swych stolic.

Na szczęście obawy nasze okazały się, jak dotąd, płonnemi. Od czasów blokady Domu Akademickiego nastąpił znaczny wzrost obrotów w sklepach chrześcijańskich (o 30—40 proc.), bojkot żydowskich rzemieślników, dorożkarzy itp., a szereg organizacyj społecznych zgłasza swój udział w akcji odżydzenia Wilna.

Akcję tę nieustannie prowadzi Stronnictwo Narodowe. Ostatnio został wydany przez Stron. Narodowe w formie broszury, informator, zawierający adresy wszystkich przedsiębiorstw chrześcijańskich handlowych i rzemieślniczych, znajdujących się na terenie Wilna. Informator, rozdawany w ub. niedzielę na uliach i pod kościołami, był poprostu rozchwytywany.

Mimo to jednak istnieje jeszcze dużo osób w Wilnie i to wśród inteligencji, które w dalszym ciągu popierają Żydów, czyto kupując u nich, czy zatrudniając przy pracy, czy wreszcie utrzymują z nimi towarzyskie stosunki. Niestety, da się to powiedzieć i o adwokaturze wileńskiej, co jest tem dziwniejsze, że właśnie tam niebezpieczeństwo zalewu żydowskiego musi być jak najbardziej zrozumiałe.

Natomiast postawa Żydów stała się obecnie jednolita i nieprzejednana.

Już zaraz po blokadzie Żydzi manifestacyjnie przestali uczęszczać do teatrów polskich, co zwłaszcza odczuwa „Lutnia", teatr operetkowy, który poprzednio cieszył się dużą frekwencją żydowską. Również przestali Żydzi uczęszczać do wziętych lekarzy Polaków, jak też i adwokatów.

Rozpoczęło się też usuwanie chrześcijan ze sklepów i fabryk żydowskich.

Bojkot, stosowany przez Żydów wobec chrześcijan, odczuli przedewszystkiem chałupnicy, których przeszło 2 tysiące trudni się na terenie Wilna wyrobem obuwia, dostarczanego do sklepów, będących, jeśli chodzi o tę branżę, przeważnie w ręku żydowskiem. Żydzi, którzy przez szereg lat obniżali chałupnikom zarobki (ostatnio doszły one do 1 zł za 12—14-godzinny dzień pracy), obecnie, pod naciskiem Inspektora pracy nie wypowiedzieli, jak to parę razy do roku czynili, umowy zbiorowej, lecz zato zapowiedzieli, że do końca marca — nie potrzebują nowych wyrobów.

Wobec takiego stanu rzeczy chałupnicy-szewcy, którzy się znaleźli w nader rozpaczliwej sytuacji, organizują spółdzielnię szewską. Jeśli społeczeństwo zrozumie, że Żydom trzeba dać nauczkę i poprze rzemieślników Polaków, szewcy-chałupnicy raz wreszcie uwolnią się z pod wyzysku żydowskiego.

Jaskrawym dowodem, w jak krótkim czasie handel chrześcijański może znacznie się rozwinąć, jest chociażby fakt, że od czasu wzmożonej akcji antyżydowskiej, prowadzonej przez młodzież ze Stronnictwa Narodowego, stale poczęła wzrastać ilość straganów na rynkach. W ciągu roku na rynku Łukiskim z 15 straganów chrześcijańskich dziś mamy 30, zaś na rynku Drzewnym, gdzie przedtem były 2 tylko stragany chrześcijańskie, dziś jest aż 40.

Wytworzonej sytuacji, w której całe społeczeństwo, a szczególnie młodzież polska oddziela się od Żydów, nie rozumieją jeszcze pewne sfery i swemi poczynaniami i zarządzeniami drażnią młodzież.

Wymownym przykładem tego był projekt urządzenia wspólnego z Żydami „łamania się opłatkiem" w gimnazjach Mickiewicza i Słowackiego w Wilnie. Młodzież szkolna stanowczo przeciw temu zaprotestowała i w rezultacie, po odbytych w tej sprawie zebraniach szkolnego „Bratniaka", postanowiono nie urządzać tradycyjnej wspólnej wigilji i przeznaczyć zebraną na ten cel kwotę na towarzystwo dobroczynne „Caritas".

Na terenie akademickim rektor Jakowicki napróżno stara się w drodze dobrowolnej zgody załatwić kwestję miejsc. Żydzi stanowczo oponują przeciwko zajęciu osobnych ławek. Delegacje, które przybywają do rektora i jeżdżą do ministerstwa oświaty oświadczają, że Żydzi na ghetto na uniwersytecie wileńskim się nie zgodzą.

Ze stanowiska Żydów jasnem się staje, że czują oni oparcie u władz i im więcej rektor „prosi" o zgodę, tem więcej wzbiera u Żydów tupet i pewność zwycięstwa.

Dowodem tego było stanowisko Żydów wobec zarządzenia jednego z profesorów, ustanawiającego w swoim seminarjum oddzielne miejsca dla Żydów i Polaków. Przybywający na te seminarjum studenci żydowscy nie zajmują wyznaczonych miejsc, natomiast demonstracyjnie wychodzą i przychodzą, przeszkadzając w pracy Polakom.

Polska młodzież akademicka natomiast czeka dnia rozpoczęcia wykładów, wyznaczonego na 4 stycznia w spokoju, wierząc, że słowo rektora, poparte oświadczeniem J. E. arcybiskupa Jałbrzykowskiego, będzie dotrzymane.

Ze swego bowiem stanowiska Polacy stanowczo nie ustąpią.

Z. K.

Przy chorobliwej otyłości, otłuszczeniu żołądka, serca lub wątroby, ½ szklanki wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** zrana, w obiad i na wieczór pół godziny przed posiłkiem jest doskonałym środkiem leczniczym.

Tg 2102

Manifestacje narodowe wsi wielkopolskiej

Jarocin. — W niedzielę, dnia 27 bm., Witaszyce były widownią spontanicznej manifestacji narodowej. Zwołane do sali p. Reszelskiej zebranie publiczne Str. Nar. zgromadziło przeszło 1000 osób z Witaszyc i najbliższej okolicy. Zebranie zagaił prezes powiatowy Str. Nar. p. Gawrych, udzielając głosu prelegentowi z Łodzi, który scharakteryzował rolę światowego żydostwa. Referat przyjęto huraganowemi oklaskami i okrzykami na cześć Polski narodowej. Drugie zkolei przemówienie, oświetlające sprawę stosunku społeczeństwa do Związku Nauczycielstwa Polskiego, wygłosił prelegent z Jarocina. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Drugie zkolei zebranie odbyło się w miejscowości Cielcza pod Jarocinem.

Trzecie zkolei i ostatnie tego dnia zebranie publiczne odbyło się w Jarocinie, w przystrojonej znakami narodowemi sali strzelnicy Bractwa Kurkowego. Już na długo przed rozpoczęciem zebrania ogromna sala strzelnicy zapełniła się sympatykami ruchu narodowego, a napływające ciągle rzesze zapełniły szczelnie wszystkie przyległe do głównej sali pokoiki klubowe. Przybyłego punktualnie delegata robotniczej narodowej Łodzi powitano okrzykami na cześć narodowej Łodzi i burzą oklasków. Zebranie zagaił prezes powiatowy Stronnictwa Narodowego p. Gawrych, udzielając głosu prelegentowi z Łodzi. Przemówienie nacechowane wielką troską o przyszłość polskich pokoleń, przyjmowano bardzo serdecznie, przerywając je często burzą oklasków. Wśród ogólnego zapału i okrzyków na cześć Romana Dmowskiego i narodowej Łodzi zakończono zebranie odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Żydowski pensjonat otrzymywał subwencje

Gdynia. (Tel. wł.). Tajemnica mocnego zażydzenia Orłowa w sezonie letnim zostaje rozwiana. Jak informują nas właściciele pensjonatów, mający swoją siedzibę we Lwowie zarząd akademickich kolonij letnich zamierza na sezon przyszły otworzyć powiększony pensjonat.

Dotychczasowy pensjonat żydowskich akademików, jak z wiarogodnego źródła dowiadujemy się, żył ze wsparć i subwencyj, jakie otrzymywał od ministerstw oświaty i spraw wewnętrznych oraz dyrekcji generalnej Polskiej Loterji Państwowej. Aczkolwiek pensjonat obliczony był na zysk i nie był tylko instytucją samopomocy akademickiej, — nie opłacał żadnego świadectwa przemysłowego.

Polska młodzież akademicka, interesująca się swojemi obozami letniemi, powinna się tą sprawą bliżej zainteresować. (p)

„Hitlerjugend" upaństwowiona

„Hitlerjugend" — jak już donosiły depesze — została upaństwowiona. Organizacja ta pod wodzą Baldura von Schiracha ma zjednoczyć w swych szeregach całą młodzież niemiecką, zamieszkałą w granicach Rzeszy.

Ustawa wywołała żywe zainteresowanie kół polskich w Niemczech z uwagi na niebezpieczeństwo, jakie jej uchwalenie pociąga za soba dla odrębności narodowej i kulturalnej młodzieży polskiej. Niebezpieczeństwo to nie zagraża bezpośrednio. Paragraf 2 cytowanej ustawy mówi: „Cała młodzież niemiecka wychowywana ma być fizycznie, duchowo i obyczajowo w duchu narodowego socjalizmu dla służby narodowi i w narodowej wspólnocie poza domem rodzicielskim i szkołą w „Hitlerjugend".

A więc organizacja ma obejmować młodzież niemiecką, co bliżej komentuje wspomniany wódz odcinka „młodzieżowego" Baldur von Schirach, który w wywiadzie, udzielonym dziennikowi „12 Uhrblatt" wyjaśnia, że niema przymusu wstępowania do „Hitlerjugend".

Cel organizacji został określony w tymże wywiadzie jako „wyszukiwanie i przekazywanie następców dla kierownictwa N. S. D. A. P.".

A więc zarówno z ustawy, jak i autorytatywnej wypowiedzi widać, że tylko młodzież niemiecka ma być zrzeszona w „Hitlerjugend". Stwierdzenie to posiada elementarne znaczenie dla ludności polskiej w Niemczech.

W ten sposób bowiem młodzież polska, która nie ma ambicji kierowania w bliższej czy dalszej przyszłości partją narodowo-socjalistyczną, pozostanie poza szeregami organizacji niemieckiej młodzieży państwowej.

Jednakże z uwagi na to, że „Hitlerjugend" została uznana za jedyną organizację młodzieży, należy baczyć, by via facti, stwarzając sytuację przymusu moralnego, nie ogarnięto zasięgiem organizacyjnym również młodzieży polskiej. Na organizacjach polskich w Niemczech spoczywa obowiazek dopilnowania, by ustawa z 1 grudnia 1936 nie była interpretowana na szkodę Polaków, wbrew deklaracjom kanclerza Rzeszy i wyjaśnieniom von Schiracha.

Czechosłowacja przygotowuje się

Prezydent Republiki Czechosłowackiej, jako zwierzchnik sił zbrojnych, wydał rozkaz, który określa charakter i zakres działania generalnego inspektora sił zbrojnych oraz kompetencje szefa sztabu generalnego.

W dotychczasowych postanowieniach sprawa ta była definitywnie uregulowana. Równocześnie rozkaz postanawia wprowadzenie w armji czechosłowackiej inspektorów broni. Według brzmienia rozkazu, generalny inspektor sił zbrojnych jest najwyższym kontrolnym organem sił zbrojnych, podległym bezpośrednio ministrowi obrony narodowej.

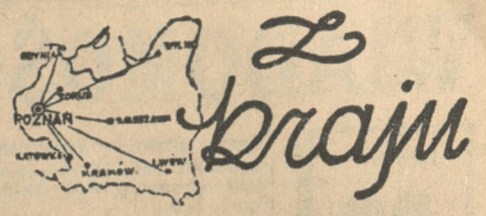

ZASTĘPCZY OBOWIĄZEK WOJSKOWY

W piątek 1 stycznia 1937 r. zyskują moc obowiązującą przepisy dekretu Prezydenta R. P., które znowelizowały ustawę o powszechnym obowiązku wojskowym, wprowadzając t. zw. zastępczy obowiązek wojskowy. Zwolnieni od służby wojskowej wskutek przeniesienia do rezerwy, jako nadkontyngentowi po 25 roku życia, oraz zaliczeni do kategorji „C" i „D" z wyjątkiem osób, które przesłużyły przed tem w wojsku ponad 5 miesięcy, obowiązani będą do bezpłatnego wykonywania pracy dla celów obrony państwa. Uchylający się od tego obowiązku podlegać będą karze aresztu do dwóch tygodni, bądź też grzywną do 500 złotych, przyczem grzywny wymierzone za wykroczenia przeciwko przepisom o zastępczym obowiązku wojskowym będą przekazywane na Fundusz Obrony Narodowej. Równocześnie zniesiony zostaje stosowany dotąd dla wyżej wymienionych kategoryj osób podatek wojskowy.

BUDOWA DWORCA WARSZAWSKIEGO

Jak donoszą, budowa nadziemnej części dworca centralnego w Warszawie ma być rozpoczęta zaraz na początku roku przyszłego, a prace będą prowadzone w takiem tempie, by jesienią 1937 r. dworzec stanął już pod dachem. Kierownictwo budowy dworca objąć ma inż. Aleksander Kodelski, który budował kolejkę linową na Kasprowy Wierch. Koszt budowy dworca centralnego w Warszawie obliczony jest na 8 miljonów zł.

AWANSE NA NOWY ROK

Donoszą, że prezes rady ministrów podpisał już listę awansów na 1 stycznia 1937 roku, obejmującą 17.000 osób. Największą ilość awansów objęła najniższe kategorje. Do kategorji czwartej i piątej przechodzi razem 140 osób, do szóstej — 500 osób, do niższych od siódmej do jedenastej około 16 tys. osób, przyczem na grupy od dziewiątej w dół przypada 16 tys.

PRZESZEDŁ NA JUDAIZM

Fakt dosyć niezwykły zdarzył się w ostatnich dniach w Warszawie. Przeszedł tam na judaizm niejaki Jan Michałowski, który przed dwoma laty od ojca na łożu śmierci dowiedział się, iż jest tylko przybranym jego synem, a właściwi jego rodzice Żydzi, przed laty oddali go Michałowskim na własność. Dowiedział się też o nazwisku swych prawdziwych rodziców, które brzmi Ellenbach i zdołał odszukać jeszcze swą matkę wdowę. Obecnie zaś formalnie przeszedł na judaizm.

ARESZTOWANIE KOMUNISTÓW NA ŚLĄSKU

Władze policyjne na Śląsku wpadły na trop szeroko rozgałęzionej akcji komunistycznej. Kierował nią niejaki Klemens Szewczyk, który zbiegł z Niemiec. W związku z tem dokonano aresztowania całego szeregu osób.

ZAJŚCIA NA POGRANICZU RUMUŃSKIEM

Z pogranicza polsko - rumuńskiego donoszą, że wielkie poruszenie wywołała tam wiadomość o przytrzymaniu przez rumuńską straż graniczną 17 obywateli polskich, gospodarzy miejscowości Zawale, powiatu śniatyńskiego. Gospodarze ci zajęci byli wyrębem prętów na terenach należących do gminy, a leżących po stronie rumuńskiej. Wyręb ten odbywał się za zezwoleniem starostwa śniatyńskiego, a gospodarze posiadali przepustki graniczne. Mimo to jednak zatrzymani zostali przez rumuńską straż graniczną. Starostwo w Śniatyniu podjęło w tej sprawie interwencję.

(ATE)

Pożegnanie min. Papée

Gdynia. (Tel. wł.). W niedzielę po południu na pokładzie motorowca „Batory" odbyło się pożegnanie komisarza generalnego R. P. w Gdańsku min. Papée. W pożegnaniu poza przedstawicielami zarządu linji okrętowej brali udział wyżsi urzędnicy z Gdyni i Gdańska. (p)

Przeprowadzka komisarza Lestera

Gdańsk. (Tel. wł.). Wysoki komisarz Ligi Narodów p. Sean Lester polecił jednej z gdańskich firm spedycyjnych likwidację swego mieszkania prywatnego w Gdańsku i przewiezienie mebli do Genewy. Przeprowadzka wysokiego komisarza następuje więc przed wyznaczeniem jego następcy.

W związku z przeprowadzką w kołach hitlerowskich mówią, że rozważaną będzie jeszcze w rozmowach polsko-gdańskich ewentualność niewyznaczania dla Gdańska komisarza ligowego.

Zdaje się jednak, że pogłoski te są raczej tylko **odbiciem życzeń hitlerowskich.** (p)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa | Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Eugenjusza m. | Sylwestra, Melanji
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Ludomiła | Lassoty

Słońca: wschód 8,03, zachód 15.47
Długość dnia 7 godzin 44 minut
Księżyca: wschód 19.01, zachód 9.12
Faza: 2 dzień po pełni

Grudzień
30
Środa

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-38
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-23. Dokładny czas: 55-66.

woda w WARCIE poziom: + 1,07 mtr. temp.: + 0,8 st. C.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; — Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; — Apt. pod Białym Orlem, St. Rynek 41; — Apt. przy Rynku Śródzieckim 1; — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narożnik Staszica); — **Łazarz:** Apt. przy ul. Matejki 1; — Apt. Plucińskiego 72; — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; — Apt. Fortuna, Górna Wilda 96; — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19; — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 29 grudnia 1926 r.

Funt masła kosztował na targu 3,50 do 3,60 zł. — Magistrat przygotował projekt utworzenia dziecińca, placu dla zabaw i gier przy Drodze Dębińskiej. — Miasto zwróciło się do Ministerstwa Robót Publicznych o pożyczkę w kwocie 1 200 000 zł na cele zatrudnienia bezrobotnych. — Rada miejska uchwaliła na dożywianie biednych dzieci w szkołach dodatkowe kredyty w kwocie 7 500 zł, ogółem 15 000 zł.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **W kościele OO. Franciszkanów** odbędą się dnia 31 bm., na zakończenie starego roku, uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu, kazaniem i procesją. W dzień noworoczny odprawi się pierwsza msza św. z wystawieniem Najśw. Sakramentu o godzinie 6. Wystawienie trwać będzie do końca sumy, poczem nastąpi repozycja. Podczas mszy św. o godz. 7 jeden z braci zakonu składać będzie przed ołtarzem Matki Boskiej w Cudy Wielmożnej uroczyste śluby zakonne.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Zmarła w Warszawie śp. Zofja z Wizów Piestrzyńska,** wdowa po śp. dr. Stanisławie, obywatelu m. Kalisza, przeżywszy lat 60. Śp. Zofja Piestrzyńska, mieszkając do niedawna w Poznaniu, była członkiem niektórych stowarzyszeń miejscowych.

— * **Z okazji 25-lecia zbiorów ludoznawczych** im. Heleny i Wiesławy Cichowicz w Muzeum Wielkopolskiem, zostały wczoraj, w dniu jubileuszowym, na grobie śp. Heleny Cichowicz na cmentarzu świętomarcińskim, a dziś w Muzeum Wielkopolskiem złożone dwa piękne wieńce z kłosów i ze wstęgami o barwach narodowych, w artystycznem wykonaniu p. Felicji Gosienieckiej.

— * **Zamiast życzeń** z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku, Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu przekazała Miejskiemu Komitetowi dla walki z bezrobociem kwotę 100 zł.

— * **Motyl** wpadł do mieszkania p. Antoniego Ranachowskiego, ul. Dąbrowskiego 81 m. 1, i usiadł na choince.

— * **Spółdzielnia harcerska na FON i bezrobotnych.** Rada nadzorcza harcerskiej spółdzielni Ka-De-Ha przeznaczyła na Fundusz Obrony Narodowej 400 zł. Taką samą sumę przeznaczono również na doraźną pomoc dla harcerzy bezrobotnych. Pieniądze, przeznaczone na pomoc dla bezrobotnych harcerzy, złożono do dyspozycji Zarządu Okręgu Wielkopolskiego Z. H. P. (jr)

— * **Wciąż nowe licytacje.** W dniu 9 stycznia 1937 r. o godz. 10 przed sądem grodzkim w Poznaniu przy ul. Młyńskiej 1 a odbędzie się publiczna licytacja nieruchomości, należących do Stanisława Pszenicznego, mistrza stolarskiego w Poznaniu, przy ul. Żydowskiej 8. Nieruchomości te składają się z frontowego domu mieszkalnego z przybudówkami. — Wartość szacunkowa tych nieruchomości wynosi 21 tys. zł, cena wywoławcza 15 750 złotych.

W dniu 8 stycznia 1937 r. przed sądem grodzkim w Poznaniu przy ulicy Młyńskiej 1 a odbędzie się licytacja nieruchomości, położonych w Poznaniu na Łazarzu przy ul. Sczanieckiej 2, należących do Jana Swierczyńskiego, mistrza stolarskiego. Nieruchomości te składają się z 1 596 metrów kwadratowych gruntu, budynku fabrycznego i budynku mieszkalno - biurowego. Cena szacunkowa wynosi 50 tys. złotych, cena wywoławcza 37 500 złotych.

W w dniu 13 stycznia 1937 r. przed sądem grodzkim w Poznaniu odbędzie się druga licytacja nieruchomości, położonych w Poznaniu przy ul. Palacza 34, należących do murarza Józefa Wiśniewskiego. Nieruchomości te składają się z 1 685 mtr. kwadr. gruntu, budynków mieszkalnego i gospodarczego. Cena szacunkowa wynosi 18 668 zł, cena wywoławcza 12 445 zł.

W dniu 15 lutego 1937 r. przed sądem grodzkim w Poznaniu odbędzie się licytacja nieruchomości, położonych w Poznaniu na Ratajach przy projektowanej ulicy Czarna Droga, należących do Pelagji Kokocińskiej. Nieruchomości te składają się z 1 130 mtr. kwadr. gruntu i dwóch budynków mieszkalnych. Cena szacunkowa wynosi 15 715 zł, cena wywoławcza 11 786 zł.

W dniu 16 stycznia 1937 r. przed sądem grodzkim w Poznaniu odbędzie się licytacja nieruchomości, położonych w Poznaniu na Dębcu przy ul. Dębieckiej 33, należących do Wawrzyna Zawady. Nieruchomości te składają się z 2 890 mtr. kwadr. i frontowego domu mieszkalnego. Cena szacunkowa wynosi 54 500 zł, cena wywoławcza 40 875 zł.

W dniu 5 marca 1937 r. przed sądem grodzkim w Poznaniu przy ul. Młyńskiej 1 a odbędzie się publiczna licytacja nieruchomości, położonych w Poznaniu przy ul. Wrzesińskiej 1, stanowiących własność Kazimierza Drygasa. Nieruchomości te składają się z 2 400 metrów kwadratowych gruntu, budynków fabrycznego, mieszkalnego i gospodarczego. Cena szacunkowa wynosi 48 tys. zł, cena wywoławcza 32 tys. zł.

W sprawie egzekucyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Poznania przeciwko p. J. Głowackiemu, jako zarządcy masy upadłościowej nad majątkiem budowniczego Stanisława Hoffmana w dn. 26 stycznia 1937 r., odbędzie się spis i oszacowanie nieruchomości, położonych w Poznaniu przy zbiegu ulic Fabrycznej i Traugutta. (k)

— * **Wycieczka do Zakopanego.** Sekcja wycieczkowa Stow. Chrześc. Narod. Naucz. Szk. Powsz. donosi, że 9-dniowa wycieczka do Zakopanego wyjeżdża z Poznania z piątku na sobotę 2 stycznia 1937 r. o godz. 0,33 pod kierownictwem kol. H. Śniegockiego ul. Wierzbięcice 57. Zbiórka na dworcu o 0,10. (o)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Obławy policyjne.** Podczas obław policyjnych zatrzymano jako podejrzanych o kradzieże dwóch osobników, za opilstwo 5, za przekroczenie przepisów administracyjnych i o ruchu kołowym spisano doniesienia względnie nałożono doraźne mandaty karne na 42 osoby, 10 osób upomniano z powodu wykroczeń drogowych. (kl)

— * **Pod zarzutem oszustw obligacyjnych.** W areszcie policyjnym w Poznaniu osadzono Stanisława Drożdżyńskiego, bez stałego mieszkania, poszukiwanego przez wydział śledczy w Poznaniu i sąd grodzki za oszustwo, popełnione z obligacjami. Drożdżyńskiego odstawiono do sądu. (kl)

— * **Ujęcie tak zwanych „potokarzy".** W ostatnim czasie wydarzyło się kilka kradzieży paczek z pozostawionych rowerów i przedmiotów, pozostawionych w samochodach, względnie złożonych na wozach. W wyniku dochodzeń policyjnych i obserwacyj okazało się, że kradzieży tych dokonywała zorganizowana szajka złodziei, zwanych w żargonie złodziejskim „potokarzami". Komisarjat I. ujął 24-letniego Joachima Wiśniewskiego (Wielkie Garbary 3), 20-letniego Karola Vogela, bez stałego mieszkania i 25-letniego Józefa Jankowskiego (ul. Kościelna 12). Jak się okazało, wymienieni skradli w kilku wypadkach kożuchy z samochodów i wozów. M. in. skradli kożuch z auta p. Leonardowi Szymańskiemu i kożuch z wozu p. Florjanowi Stolpemu. Wszystkich odstawiono do dyspozycji okręg. sędziego śledczego. (kl)

— * **Skradziony samochód porzucony na Winiarach.** Samochód, skradziony w niedzielę przed Teatrem Wielkim p. Stanisławowi Brzezinie, znaleziono wczoraj na Winiarach. Złodzieje po przejażdżce samochodowej porzucili auto na niezamieszkałym placu na Winiarach, gdzie je wczoraj znaleziono i oddano właścicielowi. Sprawców nie zdołano narazie ujawnić. (kl)

Prawie 200 par nowożeńców w jednym dniu

W drugie święto Bożego Narodzenia odbyło się w tutejszych 17 kościołach parafjalnych 188 ślubów. Cyfra ta dzieli się w następujący sposób: Żadnego ślubu nie było u Matki Boskiej Częstochowskiej, w kościele parafjalnym naramowickim. Mało ślubów (2, 4, 5) notowano głównie w nowopowstałych parafjach na peryferjach miasta, jak u ś. Jana Vianney w Sołaczu, u św. Stanisława Kostki na Winiarach, u św. Trójcy na Dębcu i św. Antoniego Padewskiego w Starołęce, oraz w Głównej, w kościele Niepokalanego Poczęcia. Więcej (8—10) ślubów odbyło się w kościele św. Jana Jerozolimskiego na Komandorji, w kościele św. Krzyża na Górczynie oraz u św. Michała Archanioła, św. Wojciecha i u Bożego Ciała. Ponad 15 ślubów pobłogosławiono u św. Małgorzaty na Śródce, u św. Marcina i w Kolegjacie Farnej. Najwięcej (ponad 20) ślubów odbyło się w parafjach na głównych naszych przedmieściach. W jednym z tych kościołów było aż 28 ślubów. Doliczmy jeszcze śluby, które odbyły się w kościołach, nie tworzących parafji, a więc kościółek Najśw. Marji Panny z jednym ślubem i kściół garnizonowy, gdzie odbyły się cztery śluby, a otrzymamy, jak na Poznań, dość pokaźną liczbę 193 ślubów w ciągu jednej doby.

Jeśli porównamy cyfrę tę z ilością ślubów w Warszawie, gdzie było ich 450, to stwierdzić możemy, że proporcjonalnie do liczby mieszkańców Poznań nie pozostał w tyle za stolicą. (pt)

Film, który zachwycił i rozweselił świat!

ALLOTRIA

Arcywesoła premiera jutro w środę w kinoteatrze „Słońce"

ng 21016

Śmierć weterana z powstania styczniowego

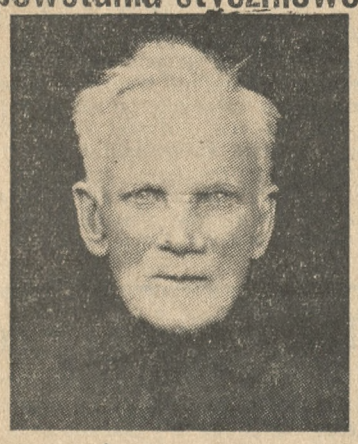

W Bukownicy, w pow. kępińskim, zmarł w dniu 28 b. m. u swej wnuczki Marji Szymańskiej, najstarszy bodaj weteran powstania styczniowego w Wielkopolsce, 93-letni Jan Sierański.

Kiedy przed kilku laty wyznaczono termin do zgłaszania się powstańców-weteranów z 1863 r., ś. p. Jan Sierański w swej spowodowanej wiekiem nieporadności, nie dostrzegł wezwania i nie zgłosił się, by być zarejestrowanym. Wszelkie starania o stałe uposażenie, które trwały około 7 lat, były bezskuteczne.

W kwietniu r. b. wysłał Jan Sierański dokumenty, stwierdzające jego udział w powstaniu styczniowem, ponownie do władz, niestety nie doczekał się załatwienia swej sprawy. Zmarł, dumny ze swego udziału w powstaniu 1863 r., o którem często wspominał mimo podeszłego wieku, prawie zapomniany, w bardzo trudnych warunkach, ale z błogosławieństwem modlitewnem dla Tej, której poświęcił swe młode życie i dla której do ostatniej chwili pracował i modlił się.

Pogrzeb sędziwego weterana, który pozostawił żonę, staruszkę, liczącą lat 90, odbędzie się w czwartek o godz. 10 na cmentarzu parafjalnym w Bukownicy.

Cześć pamięci sędziwego i bohaterskiego bojownika o wolność Polski!

KRONIKA TOWARZYSKA

Stronnictwo Narodowe Koło Śródmieście urządza w niedzielę, dnia 3 stycznia 1937 r. o godzinie 3,30 po poł. **Tradycyjny Opłatek** w salach p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8a. Nakrycie obowiązkowe 1.— zł. Moc niespodzianek. Doborowa orkiestra. Zaproszenia nabywać można codziennie od godz. 19—21 w sekretarjacie Koła S. N. św. Marcin 65.

zg 902/3

W czwartek, dnia 31 grudnia br. urządza **Koło Przyjaciół Harcerstwa V-go Hufca** wielką Noc Sylwestrową na salach Domu Rzemieślniczego. Początek o godz. 20. 3 orkiestry — humor. Zaproszenia do odebrania w Ka-De-Ha, ul. Podgórna oraz w kawiarni Perła Morska, Al. Marcinkowskiego.

zg 14 985/6

Polskiego Czerwonego Krzyża doroczny wieczór sylwestrowy urozmaicony wieloma miłemi niespodziankami odbędzie się w dniu 31 grudnia 1936 roku w salonach Pałacu Działyńskich .Wstęp 2 zł tylko za zaproszeniami, które odebrać można w biurze P. C. K. Wały Zygm. Augusta 2. Początek o godz. 22.

zg 900/1

Stow. Polsko-Jugosłowiańskie urządza w czwartek, dnia 31 grudnia rb. w Białej sali „Bazaru" **Wieczór Sylwestrowy,** przeznaczając 50% dochodu na pomoc zimową dla bezrobotnych. Stało się to już niemal przysłowiowem, że na imprezach Stow. polsko-jugosłow. uczestnicy bawią się jak najlepiej. Wstęp tylko za zaproszeniami — 3 zł., dla pp. aplikantów i studentów 1,50 zł. Stroje wieczorowe i wizytowe — maseczki pożądane. Jazz Stępienia z Gdyni. Rez. stolików przyjmuje sekretarjat Stow., 3 Maja 3, tel. 30-42.

zg 907

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę do zabaw i **pokoje klubowe** na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Ng 17 759

Nieodwołalnie 31 grudnia 1936 r. o godz. 18

odbędzie się publiczne ciągnienie

II Poznańskiej Loterii Morskiej

w lokalu Ligi Morskiej i Kolonialnej w Poznaniu przy ul. Nowej 1 m. 7 gdzie też są do **nabycia pozostałe losy. CENA LOSU 60 groszy.** Najważniejsze wygrane:

wycieczka morska wiosenna do Sztokholmu — wycieczka morska wiosenna do Kopenhagi — rower — kajak — obraz Dowmunta „Wybrzeże Orłowa" — wazon porcelanowy (wyrób Chodzież, mal. ręcznie W. Mierzejewski — pobyt 14-dniowy w obozie L. M. F. Hel lub Narocz i 493 dalszych wygranych.

Wydawanie wygranych od 5. I. do 31. III. 1937 w lokalu biura Ligi Morskiej i Kolonialnej w godz. 17—19.

Losy do nabycia w f-mie J. Wiekliński, Hotel Bazar oraz Cukiernia St. Jóźwiak, Pl. Wolności i Europejska, ul. 27 Grudnia i biuro L. M. K. przy ul. Nowej 1 m. 7.

zg 905/6

Stulecie gimnazjum w Chełmnie

Zbliża się uroczystość stulecia gimnazjum męskiego w Chełmnie. Uczelnia ta, założona w roku 1837, krótko po powstaniu listopadowem, stała się jasno świecącym kagańcem oświaty, najlepszą wychowawczynią młodzieży pomorskiej pod względem religijnym i narodowym, oraz najpłodniejszą krzewicielką czynnego patrjotyzmu polskiego.

Z jej murów wychodzili przyszli szermierze o wiarę świętą, oraz szermierze o wielkość, niepodległość i całość Ojczyzny-Polski.

Spodziewać się należy, że uroczysty obchód stulecia tego zakładu wypadnie wspaniale i ściągnie niezliczone zastępy byłych uczniów gimnazjum w jego stare i poważne mury.

Już dziś zwraca się komitet obchodu do byłych wychowanków tej słynnej szkoły za pomocą prasy z uprzejmą prośbą, by zechcieli zgłaszać swój udział w uroczystym obchodzie pod adresem: Dyrekcja Gimnazjum Męskiego — Chełmno-Pomorze. Termin obchodu i jego program poda się później.

Równocześnie z jubileuszem gimnazjum odbędzie się zjazd Filomatów Pomorskich.

Z WIELKOPOLSKI

— * **CZARNKÓW.** Przed paru dniami miał miejsce niezwykły wypadek. Pracownikowi pp. Jeskich z Gulcza p. Rybarczykowi jadącemu wozem z miasta do domu, spłoszył się koń. Wypadek miał miejsce na szosie tak zw. „Górce kościelnej". Koń skręcił z szosy na prawo, gdzie stromy spad prowadzi do Noteci, zerwał się z uprzęży i runął do rzeki. Za koniem do Noteci stoczył się wóz z p. Rybarczykiem. Woźnica widząc niechybną śmierć, rzucił się wpław przez rzekę. Z wielkim trudem udało mu się wyratować, gdyż miał na sobie kożuch. Na miejsce wypadku przybiegli pobliscy mieszkańcy, którzy zaopiekowali się p. R. Konia złapano. Wóz zatonął.

— * **GNIEZNO.** W Lednogórze skradziono z piwnicy roln. Benewitza 150 kg świeżo solonego mięsa wieprzowego wartości około 200 zł.

— Aniela Barełkowska z Fałkowa susząc w piecu torf wyniosła go w drewnianem wiadrze na strych. Tam powstał ogień, który w czas stłumiono.

— Nauczyciel Stanisław Karwacki z Grabów przyjechał do Czerniejewa, pozostawiając rower bez dozoru przed restauracją Wojciechowskiego. Po rowerze nie pozostało śladu.

— Sędzia sądu okr. p. Krych przeniesiony zostanie do sądu apelacyjnego w Poznaniu a asesor sądowy p. Kotliński z tutejszego sądu grodzkiego do Grudziądza.

— Poszukiwany listem gończym za rozruchy gnieźnieńskie Jan Ratajczak z Gniezna został ujęty i odstawiony do więzienia sądowego w Gnieźnie. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Wszystkie organizacje miejscowe urządzają uroczyste obchody gwiazdkowe. B. okazałe wypadły obchody dla biednej dziatwy, urządzone przez garnizon inowrocławski, poszczególne ochronki i Panie Wincentki. Dziatwę obdarowano odzieżą, słodyczami, struclami itp. Wzruszająca uroczystość gwiazdkowa odbyła się również w więzieniu karnem, gdzie w serdecznych słowach przemówił ks. prob. Handke, dzieląc się kolejno opłatkiem ze wszystkimi więźniami.

— W kościele OO. Zmartwychwstańców w Poznaniu pobłogosławiony został związek małżeński p. Stanisławy Spławskiej, córki znanego działacza społecznego i długoletniego prezesa Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Inowrocławiu, z p. eLonem Lorkiem z Krobi.

— W czasie świąt Bożego Narodzenia rodzina Stankowskiego pracownika żupy solnej, spożyła większą ilość grzybów, które okazały się trującemi. W związku z tem Stankowskiego, jego żonę oraz dwoje dzieci umieszczono w szpitalu. Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, stan wszystkich, a zwłaszcza ojca rodziny, jest b. poważny.

— Rejestr poborowych rocznika 1916 wyłożony będzie w ratuszu pokój nr. 12 w czasie od 2 do 15 stycznia 1937 r. w godzinach urzędowych. Każdy pominięty lub niewłaściwie zapisany, może w tym okresie żądać uzupełnienia lub sprostowania mylnego wpisu.

— Na szkodę rolnika Świderskiego w Palczewie spłonęła stodoła wraz z zbożem.

— Ekshumacja zwłok powstańca kujawskiego śp. Jakóba Olejnika z Inowrocławia, skrytobójczo w roku 1919 zamordowanego przez Niemców, nastąpi w rocznicę oswobodzenia miasta Inowrocławia z pęt niewoli, a więc dnia 6 stycznia 1937 r. Zwłoki zostaną złożone w grobie poległych bohaterów przy „Ruinie", a przeniesione zostaną z dworca na cmentarz wieczorem przy blasku pochodni. Okolica „Ruiny" będzie bogato iluminowana. Przemówienie nad grobem wygłosi ks. kan. Kubski. Całość organizuje Tow. Powstańców i Wojaków przy współudziale wszystkich organizacyj miejscowych. (c)

— * **KOSTRZYN.** Rocznicę powstania wielkopolskiego obchodzono tu bardzo uroczyście, przy współudziale wszystkich organizacyj. Po mszy św. udano się w pochodzie na cmentarz, gdzie przemówił ks. prob. Michalski, odprawiając krótkie modły za spokój poległych powstańców. Następnie udano się na uroczystą akademję, gdzie słowo wstępne wygłosił p. Józef Wadyński, poczem nastąpiła deklamacja i śpiew. Obszerny referat o powstaniu wielkopolskiem wygłosił p. por. Wysocki z Poznania. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty". Wieczorem odbyło się przedstawienie amatorskie i zabawa taneczna. Czysty zysk przeznaczono na pomnik dla poległych.

— Połączone drużyny harcerskie urządziły w drugie święto Bożego Narodzenia dzielenie opłatkiem.

— Czytelnia Ludowa znajdować się będzie od Nowego Roku w ubikacjach p. Tomaszewskiego, przy ul. Marsz. Piłsudskiego 1. (dk)

—* **KOŚCIAN.** W drugie święto Bożego Narodzenia pobłogosławiony został związek małżeński między p. Heleną Grześkowiakówną z Kościana a p. Janem Brzezińskim, współpracownikiem Drukarni Polskiej w Poznaniu. Aktu zaślubin dokonał ks. Klebba. Młodej parze „Szczęść Boże".

— Tow. śpiewu „Lutnia" wystawiło w drugie święto Bożego Narodzenia z powodzeniem piękne misterjum ludowe p. t. „Boże Narodzenie" z muzyką i śpiewami M. Świerzyńskiego. Młodzi amatorzy, którzy w przeważającej części po raz pierwszy występowali na scenie, wywiązali się naogół ze swych ról dobrze. Doskonale wypadły śpiewy chórowe, wćwiczone przez dyrygenta p. Mintę. Również aplauz dość licznie zebranych widzów wywołały tańce narodowe, szczególnie taniec góralski. Słabo natomiast wypadła orkiestra, która nie była w pełnej obsadzie i która miejscami zatracała zupełnie rytmikę. Przedstawienie wypadłoby jeszcze lepiej, gdyby dyrygent kierował niem z większą werwą i życiem.

— W przemiłym nastroju upłynął wieczór wigilijny urządzony przez K. S. M. męskiej i żeńskiej.

— Zakończenie wystawy obrazów salonu artystów malarzy polskich z Krakowa nastąpiło w ub. niedzielę.

— Drużyna ratownicza P. C. K. w Kościanie urządziła w sali Hotelu Warszawskiego uroczystość łamania się opłatkiem z nader urozmaiconym programem.

— Na podwórzu roln. Tomczaka w Zbęchach, pow. Kościan, utopił się w dole od gnojówki jego 1½ roczny syn Stanisław. Tragicznie zmarły urządził sobie z swym 4-letnim bratem Henrykiem ślizgawkę na zamarzniętym dole i w pewnej chwili cienka powłoka lodu załamała się i chłopiec wpadł do dołu. Mimo natychmiastowej pomocy nie zdołano chłopca przywrócić do życia. (kk)

— * **KROTOSZYN.** Kowalewiczowi Władysławowi z Dzielic nieznani złodzieje skradli rower męski.

— Sąd okrręgowy w Ostrowie na sesji wyjazdowej w Koźminie rozpatrywał sprawę robotnika Stenclika Piotra z Koźmina, oskarżonego o posiadanie bez zezwolenia rewolweru i o nieumyślne spowodowanie śmierci Idkówny z Koźmina. Sąd skazał Stenclika na 9 miesięcy więzienia bez zawieszenia.

— Rolnik Teodorczyk Józef z Starej Obry pow. krotoszyński został skazany na 9 miesięcy więzienia za namawianie do krzywoprzysiestwa celem uwolnienia się od płacenia alimentów.

— W niedzielę dnia 3 stycznia 1937 r. o godz. 12,30 odbędzie się walne zebranie Spółki Łowieckiej w Hotelu pod Białym Orłem celem wyboru zarządu spółki.

— W oborze należącej do roln. Kulińskiego Piotra w Mokronosie pow. krotoszyński, zmarł ubogi starzec nieznanego nazwiska oraz pochodzenia.

— Komisarz Straży Granicznej w Krotoszynie p. Kapuściński uległ wraz z kierowcą strażnikiem p. Majchrzakiem nieszczęśliwemu wypadkowi motocyklowemu. Przyczyną wypadku było pęknięcie osi przedniego koła. Obie ofiary nieszczęśliwego wypadku doznały ogólnych obrażeń. (sh)

— * **NOWE MIASTO n. Wartą.** Odbyło się zebranie członków wydziału Średzkiego Zw. Walowego pod przewodnictwem prezesa p. Fr. J. Unruga z Wyszakowa, na którem przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. inż. Bigo ze Śremu z wykonanych robót obwałowania prawego brzegu Warty w roku 1935/36 na odcinku Solec—Gogolewo. Ogólny koszt budowy wynosił 213.240.94 zł. Odczytane następnie sprawozdanie kasowe za rok 1935/36 tj. od 1. 4. 35 r. do 31. 3. 36 r. wykazało dochód ogólny 220.582.63 zł, rozchód 217.485. 93 zł, remanent na 1. 4. 36 r. 3.096.70 zł. Dalej przyjęto do wiadomości sprawozdanie tymczasowe z wykonanych robót w r. 1936 na odcinku Gogolewo—Kępa. Po odczytaniu protokółu z rewizji ksiąg przez członka p. Ziętaka udzielono skarbnikowi p. Andrzejczakowi i całemu zarządowi pokwitowania. Uchwalono składki członkowskie z obszarów korzystających z urządzeń związkowych na rok 1936/37 w wysokości 2 zł z hektara. Udzielono zarządowi pełnomocnictwa na ewent. pertraktację w sprawie kupna domu mieszkalnego po posterunku Pol. Państw. w Witowie dla strażnika walowego. (na)

— * **OBORNIKI.** Dyplom lekarza otrzymał na Uniw. Poznańskim p. Edmund Zaporowski z Obornik.

— W święta Bożego Narodzenia odegrało Tow. Gimn. „Sokół" „Betlejem Polskie".

— W Chludowie pojawiła się zaraza świń.

— Odbyło się tu zebranie organizacyjne Koła Szybowcowego przy L. O. P. P. Po odpowiedniem przemówieniu na temat modelarstwa, szybownictwa i lotnictwa oraz omówieniu spraw organizacyjnych przystąpiono do wyboru zarządu, w skład którego weszli pp.: Stanisław Bulsiewicz — prezes, Zenon Thiel — wiceprezes, Wiesław Kramer — sekretarz i Marjan Majchrzak — skarbnik.

— W święta Bożego Narodzenia odbył się ślub Stefanji Pospiechówny i Joachima Nowaczyka, Zofji Kandulskiej i Arkadjusza Skrzypczaka, Jadwigi Lewandowskiej i Seweryna Lehmana oraz Haliny Rakoczanki i Sylwestra Owsiana.

— Pod przewodnictwem burmistrza p. Kuehna odbyło się walne zebranie Spółki Łowieckiej. Sprawozdań wysłuchano z wielkiem zainteresowaniem, poczem na wniosek p. Bajera uchwalono jednogłośnie przekazać czysty zysk Spółki za rok 1935-36 we wysokości 217,10 na kuchnię dożywiającą biedne dzieci szkolne przy szkole powszechnej w Obornikach. (st. o.)

— * **OSTRÓW.** Istniejące w Ostrowie Stowarzyszenie Miłośników Fotografji z ruchliwym prezesem, p. Leonem Freyerem, wystąpiło w czasie świąt z publiczną ciekawą wystawą prac swych członków i innych wybitnych amatorów fotografji z całej Polski. Około 250 fotografij-eksponatów odznaczało się dużemi walorami artystycznemi i dowodziło, że fotografja może być dziełem sztuki, a nie tylko wiernem odbiciem rzeczywistości. Efektowne zdjęcia wystawił prezes p. Freyer z doskonałemi typami wystąpił p. K. Wartenberg, z pięknemi obrazkami krajobrazów p. E. Furmankówna i p. Ed. Wciórki. Poza miejscowymi amatorami znalazły się na wystawie prace najwybitniejszych fotografików z całej Polski oraz prace uczniów Państwowej Koedukacyjnej Szkoły Fotograficznej w Warszawie. (os)

— * **OSTRÓW.** Ks. Kazimierz Jerzy Andrzejewski z dniem 1 stycznia powołany został na wikarjat do Grodziska. Jako świetny mówca zyskał sobie ks. A. powszechne uznanie. Niepospolity organizator nowoczesnemi sposobami ożywił i do niebywałego rozkwitu doprowadził parafjalne oddziały Kat. Stow. Młodzieży żeńskiej. Pracował również wydatnie w Kat. Kole Pań, w Sodalicji, u Abstynentów, Harcerzy, T. C. L. i in. Na zebraniach narodowych, jako członek Stron. Narod. wygłaszał przemówienia, budząc zapał. Z dużym talentem literackim redagował parafjalnego „Posłańca Niedzielnego". Odchodzącego z Ostrowa ks. Andrzejewskiego żegna społeczeństwo miejscowe z serdecznym żalem i życzy mu na nowym posterunku pracy jak najlepszego powodzenia. Na miejsce ks. Andrzejewskiego przychodzi do Ostrowa ks. Garjantysiewicz z Leszna.

— Zarządcą przymusowym firmy likwidacyjnej L. Czarliński S. A. Ostrów — Krępa zamianowanym został p. K. Rudnicki.

— Trzydniowe rekolekcje zamknięte urządził tu w Konwikcie Arcybiskupim ostrowski okręg Kat. Stow. Młodzieży męskiej. Rekolekcje przeprowadzał ks. Musiała.

— Solenne nabożeństwo dziękczynne w ostatni dzień starego roku odprawione zostanie w kościele parafj. o godz. 19.30.

— Doroczna kolenda rozpocznie się w parafji 4 stycznia. Ofiary składane do rąk kolendujących kapłanów zostaną przeznaczone na budowę nowego kościoła.

— Zmarła dziś w pobliskim Wysocku Wielkim śp. Augustyna z Zawiszów Czarnych Stanisława hr. Szembekowa przeżywszy lat 80. (os)

— * **RAWICZ.** Zarządzeniem tutejszego starostwa skonfiskowano wydanie tutejszej narodowej „Gazety Rawickiej" z dn. 23 bm.

— Na sesji wyjazdowej zasądził wydział karny sądu okręgowego z Ostrowa Józefa Domanieckiego z Sobiałkowa z art. 173 k. k. na 9 miesięcy więzienia z warunkowem zawieszeniem kary na okres 4 lat. — Marjannę Walkowiak z Kubezek, pow. Rawicz, z art. 143 i 140 na łączną karę 12 miesięcy więzienia, z zawieszeniem warunkowem na 5 lat. — Agnieszkę Nowak z Sowin, pow. Rawicz, za zabójstwo noworodka na rok więzienia, z zawieszeniem kary na 5 lat. — Sobisiaka Ludwika z Miejskiej Górki za krzywoprzysiestwo na 2 lata więzienia. Po wyroku zasądzonego natychmiast aresztowano na sali sądowej i odprowadzono do więzienia. — Paszkowskiego Augustyna ze Słupi Kapitulnej z art. 236 k. k. na 2 lata więzienia bez zawieszenia kary. (rs)

— * **ŚRODA.** Nagrody w strzelaniu członków chóru kośc. otrzymali pp.: A. Waligóra, Z. Bartkowiak, F. Waligóra, Cz. Nowak i Z. Świt.

— Do Spółki Meljoracyjnej w Zasutowie powiat średzki wybrani zostali pp.: W. Pommeranke z Zasutowa — przew., K. Lieske z Gierlatowa — zast. i I-szy ławnik, F. Wysocki z Zasutowa — zast. tegoż, K. Bilski z Zasutowa — II ławnik, A. Kwiatek z Gierlatowa — zast.

— * **ZBĄSZYŃ.** Ostatnio odbyło się zakończenie roku szkolnego połączone z uroczystością szkoły rolniczej w Tuchorzy. Po nabożeństwie na intencję rozwoju szkoły, odbyła się uroczystość szkolna na program której złożyły się deklamacje i referaty uczenic, sprawozdanie kierowniczki z działalności szkoły, rozdawanie świadectw oraz śpiewy. Po części oficjalnej nastąpiło zwiedzanie pokazu prac uczennic, wspólny obiad i popisy uczenic szkoły.

— Gniazdo sokole w Borui Kościelnej wystawiło sztukę teatralną pt. „Stryj Agapit". Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna urozmaicona różnemi pięknemi niespodziankami.

— Do właściciela p. Kutznera w Borui Kościelnej włamali się ostatnio złodzieje i skradli ze strychu wszystką znajdującą się tamże bieliznę.

— Oglądaczem zwłok na obwód gminy Jabłonna został mianowany przez starostę powiatowego p. Pawlak.

Z POMORZA

— * **TORUŃ.** Nieujawnieni sprawcy skradli woźnicy mleczarni w Grębocinie 60 kg masła.

— W porozumieniu z cechem piekarskim zarząd miejski podwyższył cenę chleba żytniego na 32 gr za kilogram.

— W drugi dzień świąt odbyła się msza św. dla uczczenia 18-ej rocznicy powstania wielkopolskiego, zorganizowana przez Zw. Powstańców Wlkp. Wieczorem odbyło się spotkanie towarzyskie w reustauracji Kotkiewicza przy ul. Mickiewicza.

— Na gwiazdkę obdarowano 3 400 niezamożnych dzieci.

— Rzeczoznawcą sądowym z zakresu zegarmistrzostwa i jubilerstwa na obręb apelacji poznańskiej został mianowany p. Kazimierz Bibik z Torunia.

— W ub. wtorek wydawnictwo narodowego „Słowa Pomorskiego" urządziło obchód gwiazdkowy dla dzieci swych czytelników w teatrze. Wystawiona została baśń „Jaś i Staś".

— Kapelanem zakładu rekolekcyjnego w Zamku Bierzgłowskim został ks. dr. Jan Stryczek.

— Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej w Podgórzu pod Toruniem uchwalono rezolucję przeciw włączeniu gminy do obszaru administracyjnego Torunia. (z)

Jeszcze o Polaku, podającym się za Żyda

Niedawna wiadomość nasza o Polaku Janie Przybylaku z Poznania, który podał się w inspektoracie Tow. Opieki nad Zwierzętami za Żyda Lejbę Wołeckiego, wywołała wśród naszych Czytelników duże wrażenie.

Dotychczas wiadomem było, że Żydzi podają się nieraz za Polaków, ale żeby było odwrotnie, o tem słyszy się chyba poraz pierwszy.

Przybylak, przyszedłszy przed 2 tygodniami do inspektoratu w towarzystwie Żyda Mandelbauma, chciał załatwić za niego sprawę zajętego konia. Mandelbaum bowiem mówi tak źle po polsku, iż insp. p. K. Różańska nie mogła się z nim porozumieć. Wobec tego, że interwencja nie pomogła, a zatrzymany kulawy żydowski koń pozostawał w stajni Towarzystwa, Przybylak zwrócił się następnego dnia ponownie do inspektoratu, ale tym razem już telefonicznie.

Nie przypuszczając wszakże, że jego właściwe nazwisko jest już tam znane, podał się znów za Lejbę Wołeckiego. Na zapytanie dlaczego ponownie przedstawia się za Żyda, gdy w rzeczywistości nazywa się Przybylak, nie odpowiedział ani słowa i rzucił słuchawkę, kończąc w ten sposób rozmowę.

Jak się jeszcze dowiadujemy, Przybylak-Wałecki miał własny zakład fryzjerski przy ul. Wierzbiecice 13, od pewnego jednak czasu porzucił zawód fryzjerski i oddał się na usługi Żyda Mandelbauma. Jeździ z nim powózką i sprzedaje na raty, po urzędach i prywatnych mieszkaniach rzekomo doskonałe materjały ubraniowe. Wręczając towar Przybylak bierze od klientów weksle, które następnie Mandelbaum inkasuje za pośrednictwem poczty. Osoby — przeważnie urzędnicy — zakupujący towary u Przybylaka, nie wiedzą, że nabywają towary żydowskie, bo mają do czynienia tylko z nim, a Mandelbauma wogóle nie widzą.

Ciekawem jest w tej całej historji, jak wygląda sprawa uiszczania podatków w urzędzie skarbowym. Czy podatki — obroty cichej spółki Mandelbaum i Przybylak idą w tysiące — płaci p. Przybylak jako katolik Jan Przybylak, zamieszkały w Poznaniu przy ul. Przymostowej 34 m. 9, czy jako Żyd Lejba Wołecki, za którego się podaje. (sk)

Krwawa bójka w rzeźni miejskiej

Dziś krótko po godz. 10 doszło w rzeźni miejskiej do ostrego zatargu pomiędzy kilku pracownikami rzeźnickimi. W wyniku kłótni jeden z nich pchnął nożem rzeźnickim 20-letniego czeladnika rzeźnickiego, Jana Dutkiewicza, zatrudnionego u mistrza rzeźnickiego p. Michałowskiego na Rynku Śródeckim 13-14. Dutkiewiczowi udzielono natychmiastowej pomocy. Lekarz pogotowia ratunkowego (66-66) stwierdził głęboką ranę w płuca i okolicę wątroby.

Dutkiewicza w stanie ciężkim przewieziono do szpitala miejskiego. Sprawą krwawego zajścia zajęła się policja. (kl)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na miejski komitet obywatelski do walki z bezrobociem w Poznaniu: Stowarzyszenie Dozoru Kotłów w Poznaniu w miejsce wieńca na trumnę ś. p. dyrektora Henryka Suchowiaka 30,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 55,— złotych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 28 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Mistrz rzeźnicki Antoni Michałek i ekspedj. Gerda Żurawska; lekarz Jan Sygniewicz w Łodzi i naucz. gimn. Apolonja Tomczakówna w Bydgoszczy; dr. fil. Zdzisław Grot i mgr. chemji Zofja Prange w Tarnówku, gm. Połajewo, pow. oborn.; rob. Ludwik Kaczmarek w Starołęce i rob. Cecylja Ryssmann w Głuszynie, pow. pozn.; kotlarz Antoni Narożny i Apolonja Grabarkiewiczówna w Żernikach, pow. żniński; ślus. Władysław Myszka i owdow. krawc. Joanna Wojcikowa z d. Kardasiówna; rob. Franciszek Kokorniak i gospod. Zofja Grześkowiakówna; rob. Ludwik Pańczak w Lipnie, pow. oborn., i Helena Wojciechowska.

Zgony.

Dnia 24 i 28 grudnia 1936 roku zapisano następujące zgony: Piotr Milczyński właściciel dorożek, 53 lat; Jan Rybarczyk, uczeń szkolny, 14 lat; Rozalja Piwońska, służąca, 84 lat; Zofja Stachowska, 1 rok, 7 mies., 4 dni; Teresa Królówna, 3 mies., 4 dni; Jadwiga Danielewska z domu Andrzejewska, wdowa, 57 lat; Andrzej Wroński, inżynier, 73 lat; Barbara Kaczorówna, 5 lat; Irena Dykof, krawcowa, 28 lat; Anastazy Pawłowski, mistrz stolarski, 78 lat; Jan Hinz, robotnik, 48 lat; Reinhold Prüf, rolnik, 71 lat; Adam Kobłowski, 13 godzin; Hipolit Wawrzyniak, 4 mies., 20 dni; Aleksandra Milewska z domu Zdżenicka, wdowa, 90 lat; Małgorzata Zwiechlewska z domu Stachecka, wdowa, 89 lat; Wanda Wojciechowska, ekspedjentka, 28 lat; Stanisława Sobkowiakowa z domu Borowiakówna, 50 lat; inżynier dypl. Henryk Suchowiak, dyrektor fabryki, 63 lat; Wanda Haremza, bez zawodu, 27 lat; Henryk Leśny, 15 dni, 5 godzin; Zofja Dropczyńska, robotnica, 21 lat; Wanda Chromińska z domu Poznańska, 63 lat; Marceli Walkowiak, urzędnik prywatny, 67 lat; Stanisław Reim, emerytowany palacz miejski, 66 lat; Stanisława Grabowiecka z domu Radolińska, 75 lat; Marta Semler, 3 lat, 3 mies. 24 dni; Roman Wagner, 3 lat, 8 mies., 19 dni; Zdzisław Kościelniak, 5 lat, 10 mies.; Henryk Wagner, 7 lat; Marienna Klapecka z domu Drochnowska, wdowa, 71 lat; Józef Kołodziejczak, emerytowany urzędnik wojskowy, 66 lat; Gertruda Koperska, hafciarka, 25 lat; Franciszka Dziembina z domu Kruszczyńska, 75 lat; Kurt Henschel, robotnik, 40 lat; Czesława Stróżykowa z domu Gawrońska, wdowa, 64 lat; Franciszka Szczepaniakowa z domu Garyżar, 38 lat; Ludwika Fryderyczakowa z domu Bordzianka, 66 lat; Chryzostom Ziemczyński, robotnik, 89 lat; Stanisław Lawrenz, 5 mies. 5 dni; Jan Friedrich, 2 mies., 13 dni; Stanisław Grześkowiak, 10 mies.; Andrzej Rozmiarek, rencista, 92 lat; Marja Leokadja Komorowska z domu Chróścińska, 61 lat; Wiktorja Jachczykowa z domu Szudzińska, 58 lat; Stefan Hajdrowski, krawiec, 33 lat; Andrzej Pachura, 3 mies.

Z UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO

— * **Jego Magnificencja Pan Rektor Uniwersytetu Poznańskiego** prof. dr. Peretiatkowicz Antoni wyjechał na miesięczną kurację. W urzędowaniu zastępuje go p. prorektor prof. dr. Jonscher Karol.

— * **Dyplom magistra farmacji** na Uniwersytecie Poznańskim otrzymała p. Janina Nałaskowska z Poznania.

STAN POGODY W POZNANIU

29 grudnia 1936

Temperatura 7 godz. + 0.6

Ciśnienie 7 godz. 762.6 mm wysokie

Zachmurzenie 7 godz. pochmurno

Wiatr 7 godz. kierunek połud.-zach., szybk. 2 m/sek.

Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0.2 mm., rodzaj opadu: dżdża.

Temperatura w dniu 28 grudnia br. była:
najwyższa + 1.4 o godz. 12
najniższa + 0.1 o godz. 1

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Po dość silnym przymrózku w nocy, w dzień pogodnie przy temperaturze w pobliżu zera.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„NARCYSSA"

Sześćdziesiąt lat po zgonie... — Znakomita pisarka i znakomita kobieta — Dziwaczne nieporozumienie — Ale bardzo „współczesne" — Żmichowska u Turnów — Wyleczenie z... Berlina — W ogniu żaru patrjotycznego — Podwaliny nowej powieści — „My wszyscy z niej".

W grudniu rb. upływa 60 lat od śmierci znakomitej pisarki i wogóle znakomitej kobiety: Narcyzy Żmichowskiej. Przez dłuższy czas wspominana przygodnie, odżyła w pamięci ostatniemi laty, gdy myśl, znużona materjalizmem nowych czasów, z upodobaniem sięgać poczęła w lata 40-te zeszłego wieku. Niepostrzeżenie minęła, wydana w r. 1934 we Lwowie piękna praca Wandy z Morzkowskich Tyszkowej p. t. „Żmichowska wobec romantyzmu francuskiego". Tegoż roku, w wydawnictwie „Bibljoteka Częstochowska", ukazał się zbiór listów Żmichowskiej do p. Heleny Turnowej z Objezierza w Poznańskiem z lat 1840—1846. Te dwie publikacje, łącznie z okazją 60-lecia pośmiertności, dają dostateczny powód zajęcia się tą niepospolitą postacią.

*

W roku zeszłym pisałem obszernie o Żmichowskiej w książce „Aspazja i Alcybjades", nawiązując do słynnej powieści tej autorki — „Poganki". Przedtem znane nam były charakterystyki Żmichowskiej z prac Boya-Żeleńskiego, Manna, Drogoszewskiego, Chrzanowskiego i Chmielowskiego.

Rzecz ciekawa, że dopiero teraz, w miarę nawrotu do idealizmu, zrozumialszy się staje tamten idealizm z lat schyłkowych romantyzmu. „Miłość ówczesna np., jako idea, na początku w. XX była tak obca pojmowaniu miłości nowoczesnej jako zjawiska zmysłowego, że Żmichowską, która w listach przyjaźń nazywała miłością i szafowała nią w stosunku do licznych przyjaciółek, uznano za osobę ze zboczonemi popędami erotycznemi. Pogląd ten na nią zastosowano, jako kryterjum, do analizy jej dzieł. Doprowadziło to do horendalnych wyników w rozbiorze takiej np. „Poganki", gdzie upatrywano osobistość autorki w postaci Benjamina, namiętnego kochanka Aspazji (Mann, Boy-Żeleński i in.).

Pogląd ten usiłowałem zwalczyć w swojej pracy o „Pogance", zaprotestowała też przeciw niemu Morzkowska - Tyszkowa. Bezpodstawność tej charakterystycznej dla naszych czasów insynuacji oczywista jest dla każdego, kto się chwilę zastanowi nad tem, czem była Żmichowska w swojem środowisku. Była poszukiwaną wychowawczynią dziewcząt w zamożnych domach, zaprzyjaźnioną ze wszystkiemi paniami w domach, gdzie się znalazła. Są dowody w listach, których mamy w druku już pięć tomów. Skoro my dzisiaj tak łatwo widzimy jej defekt, tak decydujący o opinji wychowawczyni, to ten defekt tem bardziej byłby znany w kołach jej znajomych. Skądżeby się wzięła jej powaga, jako wychowawczyni?

*

Jaki był charakter stosunków między ówczesnemi entuzjastkami, możemy się przekonać z pięknych listów Żmichowskiej do p. Heleny Turnowej z Objezierza. Dwóch Turnów ma już swoją kartę w literaturze z powodu tradycyj, jakie tam pozostawił pobyt Mickiewicza i Garczyńskiego w r. 1832. Żmichowska, podpisująca listy do p. Turnowej imieniem Narcyssa, bawiła w Objezierzu w r. 1839 krótko w drodze z Paryża (gdzie była nauczycielką u Zamoyskich), w r. 1843 wróciła tam jako wychowawczyni córek. Znajomość zmieniła się rychło w serdeczną przyjaźń. Nawet p. Wincentego Turno, który zajadle kłócił się z nauczycielką o idee zbyt postępowe, Żmichowska nazywa w listach swoich „drogim nieprzyjacielem", p. Helenie zaś ślubowała „miłość" przy całej wzajemności.

W r. 1842 korespondencja doprowadziła te niewiasty do tego, że zaczęły siebie traktować przez „ty". Pani Helena była w Berlinie z dziećmi. Żmichowska pisze, że piękny jest niechybnie obraz matki nad dziećmi w Berlinie, dodaje:

...mnie żal będzie ram owej oprawy, w której go (ten obraz) najpierwej widziałam — murów Objezierza, zieloności ogrodu, przejrzystości jeziora, do których już tak silnie moja pamięć przywykła, że nie mogę bez łzy w oku, bez smutku w duszy waszego wizerunku od tego tła oderwać. Zdaje mi się, że w wielkiem mieście zapominasz o mnie, lub też inaczej pamiętać będziesz...

I oto wychyla się tutaj właściwe oblicze tej wychowawczyni i patrjotki:

Ale bo też — pisze dalej — to się nie godzi właśnie w taką porę Księstwo opuszczać. Według wieści, które nas dochodzą, to ziemia obiecana, szczęśliwa, kędy wolno ludziom słowem i literą się tłumaczyć, kształcić, oświecać. Przy tej Wolności, jeśli Wielkopolanie w krótkim czasie nie staną w pierwszym rzędzie europejskich narodów, nie uprzedzą wszystkich ludową mądrością, to mi przyjdzie wyrzucić z duszy najsłodsze uprzedzenie, że moim ziomkom dotychczas swobody jedynie do rozwinięcia wyższych zdolności brakowało, że powołaniem naszej narodowej przyszłości jest zrzeczywistnianie marzonej zaledwo przez zachodnie kraje doskonałości. Jak widzisz, Heleno, i w naszym zimnym klimacie nie wymarzła z serca silna wiara, nie zmieniło się przekonanie. Ciebie, jak powiadasz, nudzi polityka, ja się pochwalę przed Tobą, że ona mnie nawet nie zraża...

Oto próbka listów, jakie pisywały wówczas do siebie kobiety. Były to czasy wielkich nadziei pokładanych w Poznańskiem, jako kraju wolności. Żmichowska wyleczyła Turnową z... Berlina. Córki wróciły do domu.

*

Taki był właśnie charakter całego zjawiska historycznego, któremu na imię Narcyza Żmichowska, a w literaturze — Gabryella. Jest to żywot tem w dziejach naszej kultury ważny, że mający właściwości rozrodcze dla wszystkich dziedzin kultury — zarówno społecznej, jak literackiej. Było w tym żywocie coś macierzystego, źródłowego dla epoki. Można o nim powiedzieć to, co powiedział Krasiński o Mickiewiczu: „My wszyscy z niego". Taki fakt ojcostwa czy macierzyństwa zachodzi wtedy, gdy osobistość twórczą stać na to, aby poza artyzmem miało w sobie pełne człowieczeństwo. Żmichowska miała w sobie tę kompletność ludzką. Stać ją było na pisanie utworów z czysto artystycznego popędu, a więc mających wartości pozaczasowe, ale te utwory wraz z jej życiem pracowitem, bohaterskiem i pokutniczem tworzą jedną całość, pełną wartości historycznej. Przez to i życie było piękne, przepojone myślą twórczą i dzieła literackie żywe, jak czyny.

Nie ma racji Morzkowska-Tyszkowa, gdy przypisuje psychice Gabryelli intelektualizm. To nie jest ścisłe określenie. Była to kobieta mądra i rozsądna pomimo swej egzaltacji pozornej i głębokiego entuzjazmu. Nie był to typ ani intelektualistyczny, ani też jednostronnie uczuciowy. Pięknie te dwa bieguny psychiczne w niej się harmonizowały, w pewnego rodzaju pozytywistycznym do świata stosunku. Tylko ten świat był znacznie szerszy i wyższy od świata, widzianego przez materjalistów. Czasy idealizmu miały do czynienia ze światem rozszerzonym na sfery metafizyczne. Żmichowska gospodarowała w nim z taką łatwością, jak rolnik w swoim dobytku. Pruła przed sobą fale życia całem swem jestestwem, z wiarą w potęgę woli, kierowanej rozumem do osiągnięcia syntetycznego ideału: dobra, prawdy i piękna. Nie rozłączała światów na materjalnie widzialny od nadzmysłowego. Świat ducha łączył obie te dziedziny, ile że w podstawie filozofji leżał pogląd na psychofizyczne pochodzenie ducha — biopsychizm.

Z tego poglądu wyrastała jej pedagogika, oparta na przeświadczeniu, że staranne wychowanie jest warunkiem doskonałego życia. Brała w siebie wszystkie prądy swojej epoki: z nauk o przyrodzie modny wówczas magnetyzm, z filozofji heglizm, z socjologji saint-simonizm, z religji — towianizm. Wszystkie jednak te nauki dziwnie stapiały się u niej w swoistą całość pod działaniem żaru patrjotycznego, a potem religijnego. Widzieć w tem trzeba niepospolitą zdolność asymilacji i żywotność, czerpaną z głębokiego poczucia, że się jest organem utajonych w narodzie sił psychicznych.

*

Żmichowska kładła podwaliny pod nowoczesną powieść psychologiczną. Wzorowała się na powieści francuskiej George Sand, bliższa bodaj talentem pani de Staël. Czy stworzyła szkołę wśród powieściopisarek polskich? Współcześnie ich nie było, a późniejsze miały wzory obok. Kobiety wogóle nie oglądają się poza siebie, dla nich istnieje modna tylko współczesność. Ale Żmichowska stworzyła szkołę na większą skalę — narodową, jako wyrazicielka człowieczeństwa i utajonego w życiu entuzjazmu.

Szkoła entuzjastek, którym ona przewodziła, odegrała wielką rolę wychowawczyń nowego pokolenia. Jej wpływy są widoczne w prądach narodowych w czasie pozytywizmu. Z niej się rodzi idealizm Bolesława Prusa, z niej wyrósł twórca nowej szkoły politycznej u schyłku pozytywizmu: Jan Ludwik Popławski.

Starczyło jej ducha na przesilenie epoki romantycznej, na przeżycie pozytywizmu i jeszcze nadmiar przeszedł w naszą epokę.

My wszyscy z niej.

Zygmunt Wasilewski

Warszawa

Książki nadesłane

Jan Skład: „Kurs narciarstwa metodą równoległych nart". Lwów-Warszawa 1936. Książnica-Atlas.

ŻYCIE KULTURALNE

MUZYKA

Urodziny Beethovena przypadają na 17 grudnia. Alfred Hoehn uczcił je w Berlinie wieczorem w Beethovensaal, na którym wykonał cztery sonaty: Patetyczną, Waldsteinowską, Księżycową i Appassionatę.

Słynny gitarzysta Segovia wystąpił w Pradze z ogromnem powodzeniem. Prasa przypomina, że gitara jest nader trudnym instrumentem i że np. piękna panna z czasów romantyzmu musiała dwanaście lat uczyć się przebierania paluszkami, nim zdołała odegrać na gitarze parę łatwych „kawałków". Należy przypomnieć, że jednym z najsłynniejszych w świecie gitarzystów wieku ubiegłego był Polak Szczepanowski.

Orkiestrę symfoniczną w Toruniu zorganizowało Pomorskie Tow. Muzyczne. Dyrygentem jest profesor Konserwatorjum Lucjan Guttry.

Muzyka francuska w podróży. Dn. 4 stycznia odbędzie się w Berlinie pod egidą Reichsmusikkammer koncert współczesnej muzyki francuskiej. Filharmonją berlińską będzie dyrygował Albert Wolff. Podobne koncerty odbędą się w Londynie i w Sztokholmie, w zimie r. p.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Wielki sezon opery we Włoszech zaczął się w dniu 26 grudnia, jak chce wiekowa tradycja. Radjosłuchacze mają prawie co dzień wspaniałe wieczory. W dniu otwarcia transmitowano „Falstaffa" z Teatro Reale w Rzymie, z najznakomitszym dzisiaj Falstaffem Mariano Stabile. W niedzielę nadano „Mignon" z La Scali. „Mignon" śpiewa Cianna Pederzini, Wilhelma Tito Schipa, Filinę M. Carosio, Lotarja Tancredi Pasero.

Europa przez radjo. Polska weźmie udział w międzynarodowej audycji w dniu 3 stycznia o godz. 18,00. Radjostacja warszawska nada mazura z „Hrabiny" w wykonaniu chóru i orkiestry Polskiego Radja. Audycję tę, która potrwa pół godziny, wypełnią życzenia noworoczne, składane słuchaczom przez 23 rozgłośnie europejskie, a zakończone „Odą do radości" z IX symfonji Beethovena, wykonaną przez rozgłośnię niemiecką.

LITERATURA

Piękny tomik bibljofilski wydała poznańska Drukarnia Rolnicza dla przyjaciół swej artystycznej działalności na polu grafiki. Jest to „Droga na Jutrznię", opowieść wigilijna Jana Czepa, z czeskiego przełożona przez Jana Kuglina, dyrektora Drukarni Rolniczej, który nietylko utwór ten przetłumaczył, lecz z pomocą swych współpracowników składał go i na pięknym papierze wytłoczył — jak dowiadujemy się z końcowej informacji. Proste, a pełne nastroju opowiadanie ma za treść nieznaszczalne związki między światem żyjących, a światem umarłych — tych przodków naszych, którzy w nas żyją i naszem życiem rządzą. Wybornie czytający się przekład dyr. Kuglina czyni ten upominek podwójnie wartościowym. A że wybito tylko 60 egzemplarzy, przeto szczęśliwi posiadacze zyskali do swych zbiorów nowego białego kruka. Nie trzeba osobno dodawać, że, jako druk, jest to małe arcydzieło zestawu (antykwa polska Połtawskiego), wystroju graficznego, odbicia na czerpanym papierze mirkowskim i wreszcie oprawy w marmurek wodny, wykonany we własnej introligatorni. Druki Kuglinowskie mają swoją tradycję — zachowały ją i tym razem w całej pełni. (tk.)

ZE ŚWIATA FILMU

Łyżwiarka na ekranie. Sonja Henje, rekordzistka świata w sztucznej jeździe na łyżwach, nakręciła w Hollywood film pt. „Jedna na miljon". Reklama jest olbrzymia.

OCHRONA ZABYTKÓW

Pamiątki polskie w Prusach Wschodnich. Na terenie Prus Wschodnich znajduje się wiele pamiątek polskich, świadczących o przynależności i silnych związkach tej dzielnicy z państwem polskiem. Niestety zabytki te nie zawsze należytą otaczane opieką, zanikają i giną, w niepamięci. Niedawno polscy mieszkańcy Prus Wschodnich starali się odszukać mogiłę polskich żołnierzy wymordowanych w Fiszewie (wsi leżącej pomiędzy Malborgiem a Elblągiem) przez wojsko pruskie. W obozie pod tą wsią internowały władze pruskie żołnierzy polskich, którzy po upadku powstania listopadowego przeszli granicę pruską, nie chcąc poddać się Rosjanom. W początku 1832 r. Prusacy pragnęli zmusić owych żołnierzy, ażeby przyjęli amnestję i wrócili pod panowanie rosyjskie, a gdy spotkali się z oporem, wojsko pruskie zaczęło strzelać do bezbronnych, chcąc ich w ten sposób zmusić do udania się pod opiekę rosyjską. Polegli wówczas żołnierze zostali pochowani koło obozu, a dziś Polacy zamieszkali w Prusach Wschodnich pragnęli tę mogiłę odszukać. Niestety, poszukiwania nie dały owocnego wyniku. Po stu latach nie sposób już było odnaleźć owej mogiły. Prawdopodobnie mogiła żołnierzy polskich jest identyczną z mogiłą uchodzącą za grób żołnierzy francuskich (a więc zapewne z wojen napoleońskich), zmarłych na cholerę. Mogiła ta znajduje się przy linji kolejowej Malborg — Elbląg.

NAUKA

Nowy tom „Reformacji w Polsce". Miłośnicy dawnej literatury, której ważną gałęzią była literatura innowiercza, powitają z radością wiadomość, że świetne naukowe wydawnictwo, którego duszą jest historyk polskiej kultury prof. Kot, wraca znowu do życia. Ukazały się właśnie „Reformacje w Polsce" organu Tow. do badania dziejów reformacji w Polsce — tom siódmy i ósmy. Przynoszą one mnóstwo wartościowych rozpraw, materjałów, nie mówiąc w starannie opracowywanym dziale recenzyj. Zabierają tu głos starsi i młodsi znawcy przedmiotu. St. Bodniak omawia wystąpienie pierwszego polskiego postyllografa Grzegorza Orszaka. Kot zastanawia się nad odgłosami polskiego arjanizmu w Anglji, Grabowski podaje mapkę polskich zbiorów na Śląsku. Niezwykle cenne są uwagi Strzeleckiego o udziale innowierstwa w rokoszu Zebrzydowskiego. Znakomite zasługi dla badań dziejów reformacji śp. Wacława Sobieskiego charakteryzuje Kazimierz Lepszy. Z recenzyj zwracają uwagę spostrzeżeenia Bodniaka o dziejach Braci Czeskich w Polsce pióra znanego badacza prof. Bidlo w Pradze oraz o pracach współczesnych nad reformacją na Litwie Sakaricza. Należy życzyć energicznemu redaktorowi, by jego usiłowania w dalszym ciągu nie napotkały na przeszkody. (T. Gr.).

SZKOLNICTWO

Grudziądz ku czci Jana Kasprowicza. W Grudziądzu odbył się w Teatrze Miejskim, urządzony przez Koło Polonistów szkół średnich Grudziądza wieczór literacki, poświęcony Kasprowiczowi. Była to pierwsza tego rodzaju impreza w Grudziądzu.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

O sztuce współczesnej. W Łódzkiem Stow. Techników Konstanty Mackiewicz, artysta-malarz wygłosił odczyt p. t. „Kierunki sztuki współczesnej i ich znaczenie społeczne i narodowe".

Polichromja w Gębicach. Nasz korespondent donosił, że kościół zabytkowy w Gębicach pod Mogilnem uzyskał nową polichromję. W uzupełnieniu tej informacji należy dodać, że polichromję wykonali absolwenci wydziału sztuki na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, pp. Czuryło, Kazimierz Idczak i Bolesław Rogiński, freski pp. Czuryło i Siewruk; kierownictwo i ujęcie dekoracyjne w kompozycji Kazimierza Idczaka, stroną techniczną zajął się B. Rogiński. Jest to już czwarta polichromja, którą wykonywa ten zespół artystów-dekoratorów.

Pisma nadesłane

„Taternik". Zesz. 1. Treść: „II polska wyprawa alpinistyczna w Andy 1936/37". — W. Birkenmajer: „Strachy na lachy". — Z. Dąbrowski: „Wyprawa treningowa w Alpy 1936". — „II Polska wyprawa na Spitsburgen 1936 r." — J. Z. B.: „Sezon alpinistyczny 1936 r. w Kaukazie". — Z Tatr. — Skalne drogi. — Sprawy klubu. — Karta żałobna. — Kronika himalajska. — Kronika alpinistyczna. — Notatki. — Adr. Red. Warszawa, Żurawia 9 m. 1.

„Przegląd Współczesny". Nr. 11 (175). Treść: J. M. Rozwadowski: „Stanowisko językoznawstwa". — A. Krokiewicz: „J. M. Rozwadowski". — K. W. Zawodziński: „Blaski i nędze realizmu powieściowego w latach ostatnich" — T. Przeorski: „Czy istotnie zmierzch demokracji?" — A. Stawarski: „Komunizm i rasizm jako nowe poglądy na świat". — A. Zajączkowski: „Turecki kongres językowy". — H. Kutrzebianka: „Opinje francuzów o Polakach z czasów elekcji Henryka Walerego". — K. Nitsch: „Reforma ortografji". — A. Ziemięcki: „Dwie metody". — Adr. Red. Warszawa, Szpitalna 12.

Czarodziejska muzyka z rąk i nóg tancerki

Grono miłośników muzyki w Nowym Jorku niedawno zebrało się, aby podziwiać demonstrację zadziwiającego sposobu przygrywania do tańca. Demonstracja wprawiła słuchaczy i widzów w niekłamany podziw, a pozatem, zanim nie wyjaśniono całej sztuki, nie mogli pojąć,

skąd bierze się tajemnicza muzyka.

Na estradzie pojawiła się tancerka i gdy zaczęła poruszać się rytmicznie, odezwały się czarujące dźwięki „Sonaty księżycowej" Beethovena. Widzom zdawało się, że słodkie

dźwięki muzyki wychodziły z kończyń palców rąk lub nóg tancerki.

Zastanawiano się, skąd właściwie płynęła muzyka, gdyż na estradzie nie było żadnego instrumentu, a tembardziej orkiestry.

Po wyczerpaniu obszernego programu, na który składały się liczne tańce interpretacyjne, nastąpiło wyjaśnienie tajemnicy źródła tajemniczej muzyki.

Jest to zupełnie nowy pomysł, pozwalający tancerce na

wytwarzanie muzyki do tańca własnemi ruchami.

Instrument składa się z wielkiej płyty metalowej, umieszczonej w podłodze i połączonej z oscylatorem, amplifikatorem i głośnikiem, stanowiącemi podstawy całego urządzenia. Gdy tancerka pochyla się, wygina lub wykonuje jakikolwiek ruch ciałem, zmienia się jej pozycja w stosunku do podłogi, a to powoduje płytę, a po niej głośnik, do wydawania odpowiedniego tonu. Tak naprzykład, pewne ułożenie jej ramion może wywołać nutę „do". Zgięcie nóg w kolanach — nutę „re" i tak dalej. Gdy wszelkie podobne ruchy, używane w tańcach charakterystycznych albo interpretacyjnych, są wykonane w pewnym porządku i kolejności,

można wywołać każdą melodję.

Widok tancerki, wykonywującej pełny wdzięku taniec przy dźwiękach „Sonaty księżycowej" Beethovena, jest naprawdę czarujący. Tancerka nie dotyka wcale płyty, umieszczonej w podłodze. Gdy pochyla się, pojemność elektryczna płyty zwiększa się i powoduje tony głębsze. Gdy unosi się na palcach, odzywają się wysokie tony. Po dłuższych ćwiczeniach tancerka może ruchami swego tańca wywołać z pomysłowego instrumentu każdą melodję, synchronizowaną dokładnie z jej ruchami.

Najmniejszy ruch ręką czy nogą powoduje zmianę tonu w dźwiękach muzyki,

wywoływanej czarodziejskim sposobem z niemej podłogi.

Szaleństwo sylwestrowe

Zbliżamy się do Nowego Roku, żyjąc pod wrażeniami przedziwnych tajemnic nocy betlejemskiej. Serce chrześcijanina krzepi w tym szczególnie roku myśl, że tylu ludzi pośpieszyło chętnie z różnemi ofiarami i datkami pieniężnemi, aby zmniejszyć chwilową niedolę współbraci i wszystkim przysporzyć choć trochę radości. Miłość bliźniego, ta najsilniejsza więź społeczna, triumfuje w tylu odruchach dobrej woli i szlachetnych uczynkach; to przełamywanie samolubstwa oraz śpieszenie z czynną pomocą tym, którym bieda lub nędza doskwiera, to wszystko pozwala jaśniej spojrzeć w przyszłość naszą i dowodzi, że niebezpieczny kryzys moralny już przemija, że coraz bardziej zrastamy się w jedno zwarte, solidarne społeczeństwo, ożywione Chrystusowym duchem miłości i ofiary.

Lecz są jeszcze pewne zwyczaje towarzyskie, które ogromnie utrudniają proces chrystianizacji społeczeństwa i stanowią jakiś bolesny wyrzut, zgrzyt przykry w całokształcie życia. Do takich zwyczajów należą niektóre zabawy, urządzane w wieczór sylwestrowy. Niektórzy ludzie sądzą, że sprzeniewierzyliby się panującej modzie, naruszyliby w sposób rażący utrzymującą się z roku na rok tradycję, jeśliby w pewnem skupieniu, w stanie trzeźwym spędzili wieczór sylwestrowy w gronie rodzinnem. To też gdy inni w ostatni dzień roku śpieszą do świątyń Pańskich, by podziękować Bogu za odebrane łaski i dobrodziejstwa i prosić o dalsze na rok następny, oni przygotowują się do wyszukanych, a sutych libacyj i rozrywek, które mają ich oszołomić na chwilę, w błazeńskim śmiechu dać im zapomnienie godności ludzkiej, w pijackiem podnieceniu zepchnąć ich niżej od zwierzęcia.

Tego rodzaju sylwestrowanie w większych i mniejszych miastach nie jest przecież rzadkością, a urąga ono nietylko obyczajności chrześcijańskiej, lecz jest pośrednio także wielką krzywdą społeczną wobec tych, którzy ciągle jeszcze cierpią nędzę i nie mają grosza na wydatki najniezbędniejsze.

Ktokolwiek więc ma ducha chrześcijańskiego, niech w wieczór sylwestrowy pomyśli o tylu biednych, czasem bezdomnych braciach, o własnej godności ludzkiej i niech nie daje nikomu zgorszenia przez bezmyślne pijatyki i marnowanie tak potrzebnego dziś grosza.

K. A.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

We wtorek 29 bm. z powodu choroby jednego z artystów zamiast zapowiadanej „Marji", wystawiona zostanie piękna, ciesząca się wciąż fenomenalnem powodzeniem, operetka „Rose-Marie", w świetnej obsadzie z pp.: Musielewską, Grabowską, Majchrzakówną, Trojanowską, Peterem, Sendeckim, Horskim, Cirinem, Winczewskim i in. Kier. muz. kapelm. W. Buchwald, reż. J. Sendecki. Ceny popularne od 0,60 — 2.50 zł.

W środę 30 bm. po raz 14 melodyjna operetka „Kwiat Hawaju".

W czwartek 31 bm. o godz. 20 w ostatnim dniu roku po raz ostatni „Rose - Marie", największy sukces ubiegłego sezonu.

O godz. 23.30 „Noc Sylwestrowa" z bogatym i arcywesołym programem.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro w dalszym ciągu znakomita komedja Fr. Molnara „Wielka miłość", która, jak to zresztą było do przewidzenia, obudziła duże zainteresowanie wśród bywalców teatralnych. To też wszystkie przedstawienia tej świetnej komedji grane są przy zapełnionej widowni.

W czwartek w Sylwestra odbędą się dwa przedstawienia, a mianowicie o godz. 20 „Wielka miłość", oraz o godz. 23.30 doskonała komedja muzyczna „Podwójna buchalterja", ciesząca się olbrzymiem powodzeniem. W próbach komedja włoskiego pisarza Goldoniego „Piękna oberżystka", pod kierunkiem reżysera Br. Dąbrowskiego.

Z Teatru Nowego

Ostatnie dni znakomitej komedji „Serca za drutem kolczastym", w której Zaklicka, Dowmunt, Przystański i Jaroń rozśmieszają publiczność do łez. „Serca" niebawem ustąpią miejsca znakomitej komedji „Tempo... tempo...", której autor, jakby w krzywem lustrze, pokazuje nam dzisiejsze czasy.

W Noc Sylwestrową odbędzie się „Wesołek" — rewja humoru, tańca, piosenek, a co najważniejsze — najoryginalniejsze i najweselsze spotkanie Nowego Roku. Teatr Nowy przygotował rewję, w której biorą udział specjalnie zaangażowane siły rewjowe. W programie m. in. „migawki", nad któremi pracuje reżyser R. Wasilewski. Nowy Rok w Teatrze Nowym zapowiada się pod znakiem szczęścia, gdyż dyrekcja każdemu widzowi — w darze upominkowym — rozda cenne premje. Ceny miejsc zwykłe — bilety już do nabycia w firmie Zygarłowski, ul. 27 Grudnia.

Seanse 5—7—9 **APOLLO** Seanse 5—7—9

OD JUTRA ŚRODY 30 bm.

Niezrównana czarująca MARTA EGGERTH

W NAJWSPANIALSZEJ OPERETCE FILMOWEJ FRANCISZKA LEHAR'a

„SKOWRONEK"

reżyserji KAROLA LAMACZA

● Wielka symfonia śmiechu, muzyki, tańca, humoru i dowcipu ●

DZIS we wtorek poraz ostatni — kapitalna komedia LOLEK I BOLEK z Adolfem DYMSZĄ zg 21017

W 30 rocznicę matury na ławie szkolnej

Zjazdy koleżeńskie w rocznicę matury mają przeważnie charakter nieco melancholijny. Gdy byli maturzyści szkoły średniej po 20, 30, lub więcej latach spotkają się tam, gdzie ich po raz pierwszy uznano „dojrzałymi" dla życia, przeważają zwykle u wszystkich uczestników smętno - poważne wspomnienia młodzieńcze.

Oryginalny i bardzo wesoły zjazd maturzystów natomiast urządzili dawniejsi maturanci Kollegium Kalwińskiego w Miskolcz na Węgrzech, którzy po trzydziestu latach dali sobie schadzkę w szkole. Na wstępie obchodu 30 rocznicy matury odbyła się bowiem w tej samej klasie, co w roku 1906, przez tego samego profesora, dzisiaj 80-letniego staruszka, regularna lekcja języka łacińskiego dla dzisiaj 50 i więcej lat liczących lekarzy, adwokatów, oficerów i urzędników. Na lekcji tej, która oczywiście była bardzo wesoła, stwierdzono, że maturanci, za wyjątkiem jednego, nie potrafili przetłumaczyć kilku wierszy z „ód" Horacego, co wywołało surowe słowa nagany profesora. Jedyny wyjątek, 49-letni pułkownik, który ustęp ten płynnie przetłumaczył, miał, jak ze strony jego „współuczniów" natychmiast stwierdzono, syna 17-letniego w gimnazjum, który go widocznie na lekcję odpowiednio przysposobił. Lekcja łaciny, która zapewne nie ma równej sobie, była w każdym razie udałym wstępem do właściwej uroczystości maturalnej, która następnie zgromadziła wszystkich maturzystów rocznika 1906 razem z żyjącymi jeszcze profesorami na wielkim bankiecie. (W. i P.)

Na ulicy

— Mężu, ukłoń się tej pani, która idzie naprzeciwko: pragnę, żeby zwróciła uwagę na mój kapelusz.

„Wesoła Noc Sylwestrowa" w Teatrze Wielkim

Radośnie i wesoło należy pożegnać Rok Stary, a powitać Nowy — tak każe tradycja! Każdy pragnie spędzić ten najweselszy dzień sylwestrowy w jak najpogodniejszym nastroju, by zapomnieć o troskach i smutkach codziennych. Pytanie tylko, gdzie znaleźć tę pogodę i ten humor??!! Oczywiście w Teatrze Wielkim — gdzie zespół artystów wspólnymi siłami przygotowuje niezwykle bogatą i ciekawą „Rewję Sylwestrową", która rozweseli najczarniejszego nawet melancholika. Pieśni, piosenki, skecze, tańce, parodia, aktualna satyra — oto ogólny rzut programu, którego dokładne szczegóły podamy jutro.

Zainteresowanie „Nocą Sylwestrową" jest olbrzymie, dlatego należy się wcześniej zaopatrzyć w bilety w Firmie A. Szrejbrowski, gdyż pokup na nie jest bardzo wielki.

zg 14 991

„Szczęśliwego Nowego Roku"

Wielka europejska audycja noworoczna

Radjosłuchacze zapewne pamiętają audycje, organizowane przez Międzynarodową Unję Radjofoniczną w czasie świąt Bożego Narodzenia w ubiegłych latach. Audycje te posiadały charakter manifestacji pokojowej, niosącej „pokój ludziom dobrej woli".

W roku bieżącym Międzynarodowa Unja Radjofoniczna organizuje audycje, noszącą ten sam charakter, z tą różnicą, że tym razem będą to życzenia noworoczne, składane ludom całej ziemi przez 23 rozgłośnie europejskie. Życzenia szczęśliwego Nowego Roku rozpocznie Szwajcaria w formie muzycznego telegramu, śpiewanego przez chór rozgłośni w Lozannie. Po Szwajcarji, która jest siedzibą Międzynarodowej Unji Radjofonicznej wystąpią inne rozgłośnie w kolejności alfabetycznej.

Anglja nada dźwięki dzwonu małego kościoła i słynnego „Westminster Abbey". Z Austrji popłynie ludowa pieśń noworoczna, śpiewana po małych górskich wioskach. Ludową pieśń obyczajową, śpiewaną przez dzieci — nada Belgja. Czechosłowacja prześle dźwięki narodowej polki. Danja — krótkie życzenia oraz dzwony z kopenhaskiego ratusza i starą miłosną pieśń ludową. Estonja wyśpiewa piosenkę ludową, opartą na temacie starego, estońskiego tańca w wykonaniu dziecięcego chóru. Z Finlandji usłyszą radjosłuchacze przerobioną na chór melodję, skomponowaną przez Sibeliusa na dzwony nowowybudowanego kościoła w Helsinkach.

Francja odezwie się słynnym „Chanteclerem" Rostanda, skomponowanym przez Jacques de la Presle, w wykonaniu sola tenorowego, fortepianu i małego chóru. Przed mikrofonem w Irlandii wykonany zostanie wesoły taniec ludowy, z Islandji rozlegnie się chór dziecięcy, z Jugosławji — rytmy tańca narodowego „kolo", a z Litwy — dźwięki trąbit, stara litewska pieśń pasterska i fragment dawnej prymitywnej pieśni ludowej; Łotwa nada słowa dziękczynne i proszące Boga o błogosławieństwo, które wypowiedziane zostaną na tle muzyki orkiestrowej. Norwegja przekaże recytacje utworów Björnstjerna Björnsona, które odtworzą tragiczne przeżycia wojenne oraz nadzieje i wiarę w zwycięstwo miłości nad panującem złem ludzkich namiętności.

Niderlandy, które posiadają najsłynniejsze prastare dzwony, „wygrywające melodje", nadadzą dawną pieśń rewolucyjną z czasów powstania z popularną w swym kraju pieśnią noworoczną, Rumunja zaś z kanonem, zbudowanym na dawnej ludowej pieśni noworocznej, śpiewanej przez młodocianych kolendników. Szwecja dołączy do ogólnej audycji poetyckie słowa Wiktora Rydberga o bratnich uczuciach zjednoczonej ludzkości. Wiktor Rydberg jest znakomitym poetą szwedzkim. Z Węgier zabrzmi porywisty marsz Rakoczego w wykonaniu cygańskiej kapeli, z Włoch — pieśń ludowa piemoncka na chór z towarzyszeniem mandolin.

Audycję zakończy rozgłośnia niemiecka melodją chóru końcowego IX Symfonji Beethovena. Tekst Schillera, opiewający braterstwo wszystkich ludów.

W audycji tej nie zabraknie również i Polski, która przyłączy się do życzeń wymienionych narodów toastem w rytmach zadzierżystego mazura z opery „Hrabina" Moniuszki, opracowanym przez M. Rudnickiego, w wykonaniu chóru i orkiestry Polskiego Radja z udziałem J. Czaplickiego.

Techniczne wykonanie tej audycji powierzone zostało radjostacji niemieckiej. Audycja rozpocznie się o godz. 18, dn. 3 stycznia i trwać będzie 30 minut.

Gdzie spędzisz wakacje zimowe

Każdy pracujący człowiek myśli o tem, gdzieby spędzić wakacje zimowe. Nie trudno mu wobec wzmożonego ruchu turystycznego wybrać odpowiednie miejsce wypoczynku. Gorzej przedstawia się sprawa wakacyj zimowych dzieci. Niejedni rodzice głowią się nad tem, gdzieby ich dzieci mogły najlepiej i najtaniej zaczerpnąć zdrowia, nowych sił, energji, ochoty i radości do dalszej nauki.

Niedaleko Poznania w pięknie położonej Kobylnicy na brzegu lasu znajduje się Zakład „Stelli", Tow. Kolonij Wakacyjnych i Stacyj Sanitarnych, gdzie odbędą się kolonje zimowe dla chłopców w wieku od 7—14 lat. — Nadzwyczaj korzystne warunki do uprawiania sportów zimowych — saneczkowania, ślizgawki itd.

Kolonje rozpoczynają się dnia 28. 12. 1936 i będą trwały do dnia 10. 1. 1937. Koszta całkowitego utrzymania wynoszą 25,— zł. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc uprasza się o szybkie zgłoszenia. — Wszelkich bliższych informacyj udziela biuro „Stella" — św. Marcin 8, tel. 36-34.

Ulgę w ciężkiej doli bezrobotnych przyniesie każdy grosz, złożony na Pomoc Zimową!

Sylwester przez dziurkę od klucza!

Ostatni w tym roku a pierwszy w nowym, wieczór rewjowy ostrej satyry śpiewu, tańca i piosenki odbędzie się w Metropolisie p. t. **„Przez dziurkę od klucza".** Udział pierwszorzędnych sił artystycznych! Bogaty program! Szereg cennych niespodzianek! Zapowiada tej ze wszech miar ciekawej imprezie wielkie powodzenie! Konferansierem będzie **Zygmunt Mąkowski.** Szczegóły w afiszach i w ulotkach, które należy zachować koniecznie! Gdyż mogą Ci przynieść szczęście na cały rok. Pozostałe bilety do nabycia w kasie Kina Metropolis. Początek o godz. 11 wieczorem.

zg 14 976

NOWOŚĆ! SENSACJA!

Rewelacyjny Filmowy Wieczór Sylwestrowy

o godz. 24-ej w kinie

APOLLO

Na ekranie kina APOLLO ukaże się w wieczór sylwestrowy o godz. 24-ej najwspanalsza i najweselsza operetka filmowa

BOCCACCIO

(„DEKAMERON")

obrazująca awanturnicze przygody miłosne księcia Ferrary. Role główne odtwarzają: męski WILLY FRITSCH, egzotyczna piękność HELI FINKENZELLER, kapitalny wesołek PAWEŁ KEMP, kusząca GINA FALKENBERG oraz ulubieniec kobiet ALBRECHT SCHOENHALS.

„BOCCACCIO" — to arcykomedia humoru, dowcipu i nowych pomysłów —

„BOCCACCIO" — to romantyczne noce, pikantne przygody miłosne, bunt kobiet —

„BOCCACCIO" — to wspaniała wystawa, przepiękna muzyka i upajające piosenki —

„BOCCACCIO" — to film owiany czarem letnich nocy i tajemnicą miłosną —

W NADPROGRAMIE: Atrakcyjna kreskówka kolorowa, budząca podziw i zachwyt: **KRÓLESTWO MELODII".**

Mimo olbrzymich kosztów, związanych z zakontraktowaniem tego arcydzieła — CENY MIEJSC NORMALNE

zg 15 002

SPORT

Polska i Norwegja

Przygotowania do spotkania międzypaństwowego Polska i Norwegja w dniu 7 stycznia w Poznaniu, są w pełnym toku. Nasi goście z północy przyjeżdżają w następującym składzie: Berg Hansen, Rolf Nielsen, Kaare Barsten lub Wilhelm Wilhelmsen, Rolf Paulsen i Gunnar Hansen, Rudolf Andreasen, Henry Tiller, Leif Bromseth i Jarl Johnsen. Pomiędzy Barstenem i Wilhelmsenem odbędzie się eleminacja w dniu 3 stycznia w Oslo, z której wyłoniony zostanie przedstawiciel wagi piórkowej. W lekkiej przyjeżdża dwóch zawodników: Paulsen i Hansen. Jeden walczyć będzie w Poznaniu, drugi w Warszawie. Jako kierownik ekspedycji przyjeżdża wiceprezes związku p. Einar Boug. Hansen, Andreasen, Tiller i Johnsen uczestniczyli w igrzyskach olimpijskich.

Norwedzy zrezygnowali z sędziego neutralnego w ringu. Sędziować będzie w ringu p. Kazimierz Derda, na punkty pp. Bielewicz i Boug.

Sport polski w roku 1936

I.

Sport polski w roku 1936 stał pod znakiem udziału w igrzyskach olimpijskich. Wszystkie wysiłki naszych władz sportowych były skierowane na jak najlepsze przygotowanie ekspedycji. Niestety, bilans olimpijski nie był dla nas pomyślny. W igrzyskach zimowych zdobyliśmy zaledwie jedno piąte miejsce, zajmując w ogólnej klasyfikacji 17 pozycję na 28 państw, biorących udział w olimpjadzie. Jeszcze gorzej wypadły igrzyska letnie. Na 122 zawodników zdobyliśmy 6 medali (w Los Angeles 20 zawodników zdobyło 7 medali). W ogólnej klasyfikacji zajęliśmy 19 miejsce na 51 państw. Bilans olimpijski wykazał przedewszystkiem znaczny spadek poziomu naszych asów, natomiast inni zawodnicy, mimo zajęcia dalszych miejsc, spisali się na ogół dobrze.

Wyniki Polaków na zimowej olimpjadzie

W olimpjadzie zimowej w Garmisch Partenkirchen uczestniczyli nasi hokeiści, narciarze, łyżwiarze, lotnicy i patrol wojskowy, przyczem patrol i raid lotniczy nie wchodziły w oficjalny program olimpjady. Stosunkowo najlepiej spisali się narciarze, którzy zajęli po raz pierwszy punktowane miejsce (Stanisław Marusarz).

W kombinacji norweskiej Stanisław Marusarz sklasyfikował się na 7 miejscu, Czech na 15, Orlewicz na 23, a ndrzej Marusarz na 31.

W skokach do kombinacji Stanisław Marusarz był trzeci, Czech 11, Andrzej Marusarz 12, a Orlewicz 31.

W skokach otwartych Stanisław Marusarz był 5, Andrzej Marusarz 21, a Czech 33.

W kombinacji alpejskiej Polacy zajęli 20 miejsce (Czech), 28 (Zajonc) i 32 (Weinschenk).

W sztafecie Polska zajęła 7 miejsce.

Na 18 klm. najlepszy z Polaków Górski zajął 22 miejsce, wreszcie na 50 km. jedyny Polak Karpiel znalazł się na 26 miejscu.

W turnieju hokejowym Polska odpadła w rozgrywkach eliminacyjnych po porażkach z Kanadą 1:8 i z Austrją 1:2. Zwycięstwo nad Łotwą 9:2 nie uratowało już sytuacji.

W jeździe szybkiej Kalbarczyk zajął 12 miejsce na 5.000 m i 9 na 10.000 m. W obu konkurencjach Kalbarczyk ustanowił szereg rekordów Polski.

W biegu patroli wojskowych Polska sklasyfikowała się na ostatniem 9 miejscu.

Sukces natomiast odnieśliśmy w rajdzie lotniczym, zajmując przez Włodarkiewicza 2 miejsce, a przez Peterka 6.

Olimpjada letnia w Berlinie

Na igrzyskach letnich w Berlinie wyraźnie zawiedli pływacy, kajakarze, wioślarze i część lekkoatletów. Natomiast o wiele lepiej, niż się spodziewano, spisali się piłkarze, strzelcy, szpadziści, gimnastyczki i zapaśnicy. Dodatni bilans wykazały również lekkoatletki, kolarze i koszykarze. Jeźdźcy osiągnęli dobry wynik w konkursie militari, ale znacznie gorzej reprezentowali się w skokach. Szabliści stracili zajmowaną od wielu lat trzecią pozycję na świecie na rzecz Niemców.

Najliczniej Polska była reprezentowana w lekkiejatletyce. Z naszych zawodników Noji zawiódł w biegu na 10.000 m, w którym został zepchnięty na 14 pozycję, zrewanżował się za to na 5.000 m, wysuwając się, mimo bardzo silnej konkurencji, na 5 miejsce. Kucharski w biegu na 800 m sklasyfikował się na 4 miejscu. Innym zawodnikom nie udało się zdobyć punktowanych miejsc. W tyczce Sznajder znalazł się na 6 miejscu, ale wraz z 10 innymi zawodnikami. W skoku wzwyż Pławczyk i Hofman odpadli w przedbojach. W trójskoku Luckhaus był 11, w oszczepie Lokajski był 7, a Turczyk 10. W dziesięcioboju Pławczyk był 8, w chodzie Bieregowoj był 9, w maratonie Garncarz zajął 33 miejsce, a Fiałka z powodu kontuzji nie ukończył biegu. Wreszcie w sztafecie Polska odpadła w przedbiegach.

Dzielnie spisały się lekkoatletki, którym zawdzięczamy 5 punktów na 9 zdobytych przez nas we wszystkich wogóle konkurencjach. Trzy startujące zawodniczki zdobyły trzy medale olimpijskie. Walasiewiczówna i Wajsówna zajęły 2 miejsca w swoich konkurencjach (100 m i dysk), a Kwaśniewska w oszczepie wywalczyła 3 miejsce.

W gimnastyce nasze Sokolice sklasyfikowały się na 5 pozycji.

W zapasach Szajewski zajął 5 miejsce, Ślązak 7, a Rokita 10.

W boksie na pierwszy plan wysunął się Chmielewski. Zajął on 4 miejsce tylko dlatego, że kontuzja nie pozwoliła mu walczyć o trzecią pozycję Z innych pięściarzy wyróżnić należy Sobkowiaka (7 miejsce).

W wioślarstwie Polacy zajęli 3 miejsce w dwójkach podwójnych i 6 w dwójkach bez sternika.

W żeglarstwie zajęliśmy 18 miejsce w jolkach olimpijskich, a 11 w klasie 6 — m. R.

Nasi kajakarze startowali jedynie w dwójkach na 10.000 m, zajmując ostatnie 11 miejsce.

W pływaniu Polska startowała w sztafecie 4×200 m. Nasi pływacy nie odegrali żadnej roli i odpadli w przedbiegu.

W szermierce szpadziści doszli do półfinału, kwalifikując się ostatecznie na 5 miejscu. Indywidualnie najlepszy był Kantor, który doszedł do półfinału. W szabli zajęliśmy 4 miejsce. Indywidualnie wyróżnił się Sobik, który w finale sklasyfikował się na 7 miejscu. Segda i Dobrowolski odpadli.

W strzelaniu z karabinka małokalibrowego Karaś zajął niespodziewanie 3 miejsce, w pistolecie Suchorzewski był 7.

W hippice nasi jeźdźcy zdobyli srebrny medal w drużynowym konkursie military. Dzieje tego medalu olimpijskiego i jego niezwykłe koleje są jeszcze zbyt świeże, aby trzeba było je przypominać. Znacznie gorzej spisali się nasi jeźdźcy w konkursach skoków.

W kolarstwie w biegu szosowym na 100 km. zajęliśmy mniejwięcej 16 miejsce. Gorszący nieporządek panujący przy organizacji tego biegu nie pozwolił na ustalenie dokładnego miejsca kolarzy.

W piłce nożnej po świetnych sukcesach nad Węgrami i Anglją zajęliśmy ostatecznie 4 miejsce.

W koszykówce sklasyfikowaliśmy się również na 4 miejscu.

Nadto w olimpijskim konkursie sztuki Klukowski zdobył srebrny medal, a Chrostowski i Parandowski bronzowe.

Ważne dla przemysłu i rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego

Rozporządzenie o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 grudnia 1936 r. nr. 92 pod pozycją 643 ukazało się, ważne dla przemysłu i rzemiosła rzeźnicko-wędlinarskiego, rozporządzenie ministra opieki społecznej — o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r., a jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1932 r. i ministra opieki społecznej z dnia 3 lipca 1936 r., regulujące dotychczas tę dziedzinę wytwórczości.

Ponieważ każde nowe rozporządzenie budzi w sferach rzemieślniczych duży niepokój, albowiem z reguły nakłada pewne ciężary i obowiązki, których celem jest w danej gałęzi wytwórczości podniesienie stanu sanitarnego, przeto warto na wstępie zaznaczyć, że wymienione rozporządzenie wprowadza raczej ulgi i zmiany korzystne dla rzemiosła i przemysłu rzeźnickiego. Nowych tedy ciężarów nie nakłada, a wprowadza pewne ulgi nieznaczne wprawdzie, ale mające praktyczne znaczenie szczególnie dla drobnego i średniego rzemiosła. Zatem niema powodów do niepokoju.

Nowe rozporządzenie jest w zasadzie powtórzeniem dotychczas obowiązującego rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 30. 6. 1932 r. Ponieważ zmiany są nieznaczne, przeto podamy je z wyszczególnieniem treści i ze wskazaniem odpowiednich zmienionych paragrafów.

W rozdziale pierwszym, obejmującym przepisy ogólne, uległ zmianie par. 5 punkt f — przez to, że rozszerzył możność sprzedaży mięsa z dodatkiem środków konserwujących przez dodanie słów: „oraz soli kuchennej z dodatkiem azotynu sodowego".

Dalej w par. 8 punkt 3 otrzymał brzmienie: „Powłoki sztuczne powinny być sporządzone z materjału przezroczystego, jasnego i nie mogą być klejone; mogą one być barwione jedynie barwnikami dopuszczalnemi do barwienia artykułów żywności w myśl obowiązujących przepisów szczególnych."

W rozdziale drugim, zawierającym przepisy o sprzedaży i innych wprowadzaniach w obieg mięsa, wprowadzono następujące zmiany:

Paragraf 17 punkt 1 otrzymał nowe brzmienie: „Miejsca sprzedaży mięsa powinny być oddalone conajmniej o 3 m (dotąd 5 m) od ustępów ogólnych skanalizowanych, zaś od ustępów nieskanalizowanych, dołów ustępowych, obór, stajen, chlewów, gnojowisk i śmietników conajmniej o 10 m."

Zatem par. 17 punkt 1 został zmieniony dość zasadniczo, bo zniesiony został zakaz urządzania miejsca sprzedaży mięsa w suterenach. Nowe rozporządzenie, zezwalające na urządzenie miejsca sprzedaży w suterenach z zachowaniem jednakże pewnych warunków, a mianowicie par. 17 p. 4 postanawia:

„Miejsca sprzedaży mięsa, znajdujące się w suterenach, powinny odpowiadać wszystkim przepisom niniejszego rozporządzenia, przewidzianym dla miejsc sprzedaży mięsa, a ponadto następującym warunkom:

1) zagłębienie poniżej poziomu terenu nie może przekraczać 1,5 m,

2) okna powinny się znajdować całkowicie powyżej poziomu terenu,

3) wysokość pomieszczeń nie może być mniejsza niż 2,5 m,

4) stosunek powierzchni świetlnej do powierzchni podłogi powinien wynosić conajmniej 1:10,

5) w pomieszczeniu powinna być urządzona wzorowa wentylacja sztuczna, zastępująca otwieranie okien."

Wobec wprowadzenia powyższego przepisu dotychczasowy punkt 4 dostał numerację pkt. 5 i pozostał bez zmian.

W par. 20 opuszczono przepis, zakazujący wywieszania w drzwiach sklepów bitego ptactwa i dziczyzny.

W rozdziale trzecim uległ zmianie par. 24 p. 4 w tym sensie, że woda używana do wyrobu przetworów mięsnych winna odpowiadać warunkom przewidzianym w przepisach dla wody do picia, a ponadto dobroć wody winna być zbadana, do czego jest zobowiązana powiatowa władza administracji ogólnej. Koszta badania ponosi właściciel wytwórni.

Par. 25 p. 1 otrzymał brzmienie jak par. 17 p. 1. Również w stosunku do wytwórni wędliniarskich uchylono zakaz urządzania ich w suterenach z zachowaniem jednakże warunków jak wyżej przy miejscach sprzedaży mięsa w suterenach.

Peklownia, mieszcząca się w suterenach, winna być conajmniej wysokości 2,5 m (dotychczas 3 m).

W rozdziale czwartym uległ zmianie par. 39 w tym sensie, że wędliny lub inne wyroby wędliniarskie bez względu na to, gdzie w kraju będą w obiegu, winny być zaopatrzone tylko w plomby firmowe. Podlegają one jednakże sprawdzeniu w wymienionych punktach dozoru.

W postanowieniach końcowych rozporządzenie przewiduje okresy ulgowe co do całkowitego dostosowania istniejących warsztatów wytwórczych, przetwórczych lub handlowych do nowych przepisów.

Paragraf 46 postanawia:

„Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia miejsca sprzedaży mięsa oraz wytwórnie i miejsca sprzedaży przetworów mięsnych, zarówno jak szlamiarnie i wędzarnie przemysłowe, powinny być doprowadzone do stanu wymaganego niniejszem rozporządzeniem do dnia 30 czerwca 1938 r., a co do postanowień par. 24 ust. 1 — do dnia 31 grudnia 1938 r., w przeciwnym razie ulegną zamknięciu."

Wyżej zakreślony okres ulgowy ma zastosowanie ogólne do wszystkich wymienionych warsztatów. Rozporządzenie w paragrafie 47 przewiduje dalsze ulgi wyraźnie tam wymienione, których udzielać będą powiatowe władze administracji ogólnej na wniosek zainteresowanych i to na okres do lat 3 licząc od dn. 1 stycznia 1937 r.

Pewne ulgi szczególne, również wymienione w rozporządzeniu, zastrzeżone są wojewódzkim władzom administracji ogólnej. Ulgi te nie mogą być udzielane na czas krótszy, niż do dn. 30. 6. 1938 r. lub 31. 12. 1938 r. (j. z.)

Motocyklizm

Wyścig motocyklowy na ulicach Poznania. W dniu 2 maja 1937 r., z okazji otwarcia międzynarodowych targów poznańskich, organizuje oddział motocyklowy „Unji" poznańskiej po raz pierwszy na ulicach m. Poznania wyścig motocyklowy.

Pływanie

Zimowe mistrzostwa Polski odbędą się jak wiadomo, we Lwowie w dniu 6 i 7 marca. W ciągu lutego w okręgach mających zimowe pływalnie rozegrane zostaną zimowe mistrzotswa okręgowe. Niestety Poznań z powodu braku pływalni pozostaje na uboczu.

O amerykańskiego trenera dla pływaków. Starania o trenera amerykańskiego przeprowadza w Nowym Jorku przedstawiciel Polskiego Związku Pływackiego p. Weismann. Przedstawiciel związku ma duże trudności ze znalezieniem odpowiedniego kandydata, ponieważ centralna organizacja amerykańska Amateur Athletic Union nie prowadzi ewidencji trenerów. Dotychczas zgłosiło się około 15 kandydatów. Po zasięgnięciu opinji o nich p. Weissmann prześle związkowi bliższe dane.

Naogół kandydaci nie zgadzają się na krótszy kontrakt niż roczny, a nawet dwuletni. Wynagrodzenie pobierane przez dobrego trenera w Ameryce waha się od 350 do 500 dolarów.

Międzyokręgowe zawody o nagrodę młodych organizuje P. Z. P. w sezonie zimowym. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego przyznał związkowi na ten cel bezpłatne godziny w basenach zimowych.

Kurs instruktorów pływania organizuje w Warszawie P. Z. P. w dniach od 4 do 30 stycznia.

Walne zebranie P. Z. P. odbędzie się dn. 7 lutego w Warszawie.

Z teatru kukiełkowego

W uzupełnieniu zamieszczonego w dzisiejszem wydaniu porannem wywiadu z twórcą teatrzyku „Ku-Ku", profesorem Szkoły Zdobniczej, W. Roguskim, dodać trzeba, że przedstawienie „Szopki" w dniu dzisiejszym odbędzie się o godz. 17 min. 30, w Pałacu Działyńskich.

W drugą rocznicę śmierci naszego najukochańszego syna, ś. p.

Zbigniewa

odprawione zostaną

msze św.

w środę, 30 bm. o godzinie 8 u Ks. Ks. Salezjanów w Aleksandrowie Kuj. W czwartek, 31 bm. o godzinie 9 w Poznaniu w kościele garnizonowym i 4 stycznia w Rozdrażewie o godz. 8.

zg 14997 **Wiktorostwo Pniewscy.**

Msza św. żałobna

za duszę ś. p.

Dr. Stanisława Pilatowskiego

zmarłego w dniu 24. 12. 1936 r. w Chełmży, odbędzie się **w środę, dnia 30 grudnia r. b. o godz. 9 rano** w kościele św. Marcina w Poznaniu.

dg 4058 **Rodzina.**

†

Dnia 26 grudnia 1936 r., rozstał się z tym światem, ś. p.

Henryk Suchowiak

Dyrektor Firmy H. Cegielski, b długoletni Prezes Rady Nadzorczej naszej Spółdzielni.

Jego bezinteresowna i pełna poświęcenia praca pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

zg 14 990 **Rada Nadzorcza i Zarząd**

Kooperacji Spożywczej Sp. z o. udz.

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY poleca

FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań

ng 19 418/19 **św. Wojciech 28.**

W poniedziałek, dnia 28 grudnia 1936 r., zasnął w Bogu nagle mój mąż, drogi brat, szwagier i wuj, ś. p.

Juliusz Szylke

przeżywszy lat 60.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m., o godz. 14-tej z kaplicy cmentarza ewangielickiego św. Pawła przy ulicy Grunwaldzkiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

dg 4061 **żona i rodzina**

Poznań, Wielkie Garbary 13

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał", ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

W poniedziałek, 28. grudnia 1936 r. o godz. 4,45 rano, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., w 84 roku życia, nasza najukochańsza i droga matka, ś. p.

z Ambroszkiewiczów

Petronela Mazurkiewiczowa

o czem donoszą

w głębokim smutku pogrążone

dg 4055 **dzieci.**

Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ul. Długiej w Jarocinie odbędzie się w środę, 30. bm. o godzinie 15 do kościoła Starego. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 31. bm., po nabożeństwie żałobnem o godz. 10 rano.

Puck, Jarocin.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najdroższej siostry, ś. p.

Elżbiety Milewskiej

odbędzie się w dniu 31. 12. 36 r., za spokój Jej duszy

msza św. żałobna

o godzinie 8.30 w kościele parafjalnym św. Jana Vianney na Sołaczu.

Rodzeństwo.

Sołacz, ul. Podlaska 25. ng 14 998

---

†

W poniedziałek, 28 grudnia 1936 r., zmarł członek naszego Stowarzyszenia, ś. p.

Juliusz Szylke

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w środę, 30. bm. o godzinie 14 z kaplicy cmentarza ewangelickiego św. Pawła przy ul. Grunwaldzkiej. Cześć Jego pamięci.

Upraszamy o liczny udział członków pod sztandarem.

zg 15 001 **Stowarzyszenie Restauratorów na miasto Poznań i Powiat.**

Polska w krajobrazie i zabytkach

w pięknym druku rotograwiurowym. Wydawnictwa Dzieł Ilustrowanych w Warszawie, **dwa tomy w ozdobnej oprawie płóciennej,** okazyjnie za 50 zł sprzeda DRUKARNIA POLSKA, Poznań, św. Marcin 70. zg 877

„Iskra"
– baterje –
– anody –

A. PIECHOCKI, POZNAŃ
Pg 7 141/2

Okazja!

SKŁAD cukierków, owoców sprzedam korzystnie. **Nowa 5.**

zg 15000

1936 31. XII. / 1. I. **1937**

Największe
ATRAKCJE SYLWESTRA

ADRJA pl. Wolności 19

Wielki Dancing Sylwestrowy — Kolacja Sylwestrowa 10,— zł

RESTAURACJA BAZAROWA

Aleje Marcinkowskiego 10

Dancing — Kolacja Sylwestrowa 7,50 zł

CUKIERNIA FREDRY 12 dawn. Dobski

Noc Sylwestrowa — Niespodzianki — Występy artystyczne — Dancing

CAFE CLUB pl. Wolności 17

Noc Sylwestrowa — Dancing — Występy artystyczne

UWAGA!!! Uprasza się o wcześniejsze zamawianie stolików

Pg 9065-32,74

Płaszcz

męski duży ciepły sprzedam. Poznań, Skryta 1 — 5. zd 51 813

---

wszystkie dzieci lubią JECOROL

gdyż jest bardzo smaczny i skuteczny. Stosowany od lat przeszło 35 zamiast tranu, oddaje on rzetelne usługi zdrowiu, wzmagając apetyt, zwiększając wagę i wywołując znaczną poprawę stanu ogólnego.

JECOROL
BUKOWSKIEGO
LABOR. CHEM.-FARMAC. MAG. A. BUKOWSKI SUKC., WARSZAWA

ng 21 129

Obwieszczenie Zarządu Miejskiego dotyczące planu zabudowania miasta Poznania.

W związku z nowy planem zabudowania Winiar zamierzam znieść drogę polną zapisaną w księdze wieczystej Winiary 430 na odcinku od Al. Słowiańskiej do ul. Wyłom.

Zgodnie z § 57 ustawy o właściwości władz z dnia 1. 8. 1883 r. sprzeciwy wnieść należy w czasookresie 4-tygodniowym do Zarządu Miejskiego „Hotel Polonia" Wydz. VII, pokój 372, licząc od dnia następnego po ogłoszeniu niniejszego. Późniejszych sprzeciwów nie uwzględnia się.

ng 22 108/9 **Prezydent Miasta:** (—) Więckowski.

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Banku Spółdzielczego Właścicieli Nieruchomości w Poznaniu, Piekary 1, wyznacza się termin na dzień 23 stycznia 1937 r. godz. 10 celem a) dodatkowego badania zgłoszonych wierzytelności, b) odebrania dalszego sprawozdania od zawiadowcy masy i to w gmachu tutejszego Sądu, pokój 45. Poznań, dnia 22 grudnia 1936. **Sąd Grodzki.** ng 21 094

Noc Sylwestrowa w Café George

Występy artystyczne DANCING Moc niespodzianek

Początek o 9-tej wieczorem.

Do tańca przygrywać będzie niezrównany zespół K. ENGLARDA

WINA POTRAWY WÓDKI

Nakrycie obowiązkowe. Pg 9066-52,81

Prosimy o wczesne zamawianie stolików przy kasie.

---

ng 21 693

Większe przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe w województwie poznańskiem **poszukuje od zaraz wzgl. od 1. 2. 1937 młodszego**

zbożowca - książkowego

piszącego wprawnie na maszynie — możliwie z stenografją. Zgłoszenia z odpisami świadectw, fotografją oraz podaniem referencji i wymagań skierować do Kurjera Poznańskiego pod dg **4060.**

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza **konkurs** na stanowisko etatowe **Kierownika Oddziału Drogowego Wydziału Technicznego.**

Wymagane kwalifikacje:

a) dyplom inżyniera budowy dróg i mostów,
b) obywatelstwo polskie,
c) wiek — nieprzekroczone 45 lat,
d) 10-letnia praktyka w zakresie budowy dróg.

Osoby posiadające praktykę samorządową mają pierwszeństwo. Wynagrodzenie według II grupy uposażenia pracowników Zarządu Miejskiego w Łodzi (VI st. służbowy urzędników państwowych) oraz dodatki: remuneracja i sezonowy. Do podania należy dołączyć: 1) dyplom inżynierski, 2) świadectwo obywatelstwa, 3) dokładny życiorys z załączeniem odpisów świadectw z praktyki i podaniem referencyj. Oferty należy nadsyłać do dnia 25 stycznia 1937 roku pod adresem **Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi, Plac Wolności nr. 14.**

Łódź, dnia 28 grudnia 1936 r. dg 4056

Zarząd Miejski w Łodzi.

Nieruchomość fabryczna z powodu licytacji nadzwyczaj korzystnie do nabycia.

Nieruchomość położona jest we Wronkach pow. szamotulskiego i składa się z dwóch dużych zabudowań fabrycznych (dawniej fabryka mebli) z kotłownią, chlewami i śpichrzami, szopą itd. oraz trzech domów mieszkalnych i ca. 2 ha. placu budowlanego. Wartość handlowa przynajmniej zł 100.000,— można nabyć za około 45.000,—, przyczem wystarczy gotówka około 25.000,— zł. Informacji udzieli **Zarząd Miejski we Wronkach.** dg 4057

Zapomnisz o wszystkich troskach, gdy witać będziesz
NOWY ROK a tylko NA WESOŁO

Kantaka 8/9 **Moulin Rouge** Telef. 33-69

Restauracja — Winiarnia — Dancing — Kabaret — Bar

da Ci taką okazję — tam humor i śmiech królować będą!

Wspaniały program Sylwestrowy i moc niespodzianek. Cenne nagrody! **2 orkiestry!** Prześliczne lokale parterowe i I piętra. **Wstęp wolny!**

Menu Sylwestrowe a la Carte. Początek o godz. 9-tej wiecz.

Prosimy Szanownych Gości zawczasu zamawiać stoliki

Pg 9073-52,82

Księgowy

znający syst. przebitkowy, **potrzebny zaraz.** Szczegółowe oferty, referencje, warunki do Kurjera Poznańskiego pod **zg 14993**

2

nowe białe łóżka żelazne sprzedam. Skarbowa 11, m. 6.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Parcelę
korzystnie sprzeda. Vendor, Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 51 295

Parcelę
w Sołaczu korzystnie, ładne położenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 683

Parcele
w Mosinie sprzedam za bezcen. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 684

Kamienicę
nową, komfortową, dochód 3.500 sprzedam 26.000 Maciejczyk, Piekary 12a, telefon 46-46. zdg 51 851

Dom
czynszowy 2 piętrowy, składem kolonjalnym, idealna połowe sprzedam, do objęcia 3 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 804

Parcela
przy Hetmańskiej 6 500.

Parcele
przy Góreckiej 3 złote metr

Parcela
przy Kopaninie 2 500.

Karalus,
Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 52 019

Kamienica
w Poznaniu, śródmieście na sprzedaż bardzo dobrze budowana. Wpłaty ca 65 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 756

Kamienicę
nową, pierwszorzędnej budowy sprzedam 73 000, wpłaty 50 000. Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdg 51 777

2. PIENIĄDZ

Unieważniam
weksel in blanco na sumę 2 000 zł, który jest w posiadaniu Zofji Marjana Płotkowiaków, Poznań, Szczepana 1. Leon Płotkowiak, Fabianowo. zdg 51 656

Przedsiębiorstwo Przemysłowe
poszukuje pożyczki ca 10 000 lub cichego wspólnika. — Pełna gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 805

Trzysta złotych
pożyczki poszukuje, dam procent gwarancje. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 056

700,—
poszukuje pod zastaw pianina i gwarancje wysoki procent. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 998

3. LETNISKA i UZDROWISKA

Truskawiec.
Pensjonat dietetyczno - leczniczy Dra Proszowskiego — willa „Aida" — nowoczesny, komfortowo urządzony. Ceny niskie. Sezon zimowy przez grudzień, styczeń, luty. ng 21 265

6. OŻENKI

Kawaler
przystojny, lat 34, na dobrym stanowisku, zarabiając 700 zł miesięcznie zapozna odpowiednią panią. Najchętniej lekarkę dentystkę. Cel matrymonjalny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 607

Sprzedam
pannie, wdowie, pół domu, 3 pokoje kuchnię, ogród, przy dużem mieście, wpłaty 500—2.000,— Zajęcie, utrzymanie do śmierci. Małżeństwo niewykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 925

Młody
przystojny przemysłowiec, katolik, z ziemiańskiej rodziny, właściciel dobrze prosperującej włókienniczej firmy — poszukuje żony lat 24—32, z posagiem od 60 000 dla wspólnego dobra. Dyskrecja zapewniona. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod lat 35 p. 4 268

Wspólniczki
3—5000 poszukuje fabrykant, lat 32, bez nałogów. Ożenek niewykluczony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 940

7. SPRZEDAŻE

Kaloryfery (grzejniki)
do centralnego ogrzewania po cenach bardzo korzystnych. Informacje Ratajczaka 18, m. 7. zdg 49 030

Jadalnie — Sypialnie
gabinety męskie używane — nowe oraz różne inne sprzęty użytku domowego korzystnie

Jezuicka 10
(Świętosławska zdg 50 679

Płachty
nieprzemakalne impregnacją przeciwgnilna sprzedaje najtaniej. — Wejman, Kościelna 17. zdg 39 182

Skład
kolonjalny zaprowadzony, magiel małe mieszkanie spieszno sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 51 514

Kolonjalkę
sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 51 719

Tapczany
fotele, leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej u fachowca, Wrocławska 14. dg 3765

Ośmiocalowa
kompotjera kryształowa 20 złotych, jedenastocalowy talerz 25,— inne kryształy ceny najniższe — „Lamus", Strzelecka 1. Pg 8758-58,222

Maszyny
do pisania nowe i używane z gwarancją. — Skóra i S-ka, Poznań — Aleje Marcinkowskiego 23. ng 21 536

Skład
delikatesów towarów spożywczych zaprowadzony ruchliwej ulicy centrum do sprzedania Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 51 153

Motocykl
200 cm. tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 696

F-a „Serwis"
Wrocławska 15, poleca na

Sylwestra
kieliszki do wina szlifowane i gładkie. zdg 51 883

Dobra egzystencja
delikatesy
kolonjalka, restauracja, koncesja
wódczana
w pełnym biegu 30 lat, powód wyjazd sprzedam 5 000.—. Piekary 26 — 2. zdg 51 880

Motory
na prąd stały korzystnie sprzedam. św. Marcin 29, m. 1. zdg 51 866

Skład
towarów krótkich. Grunwaldzka nr. 15. zdg 51 862

Płyta
gazowa do gotowania nowa Junkers'a tanio. Małeckiego 12, II., m. 19. zdg 51 618

Kolonjalkę
dobrze prosperującą ,centrum — mieszkaniem, z powodu budowy sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 51 912

Skład
artykułów męskich, przy głównej ulicy, dużego miasta na Pomorzu, istniejący ca 20 lat z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. Do objęcia potrzebne ca. 10.000 zł. Oferty „Par", Toruń, pod skład. Pg 9071-64,196

4 morgi
ziemi ogrodowej w Poznaniu — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 850

Płaszcze
eleganckie
damskie
najtaniej
wprost
z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Asygnaty kredytowe! ng 21 312-13

Wóz
piekarski sprzedam. Tomaszewski, Tarnowo-Podgórne. zdg 51 646-7

Skład
pracownia, dwupokojowe mieszkanie, 70,— miesięcznie odstąpię. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 51 636-7

Kanapa
tanio na sprzedaż. Poznań, Wierzbięcice 3 — 7. zd 51 034

Meble
najtaniej
fabryczny skład mebli
Wrocławska 19. dg 3 750

Obrazy - Dewocjonalia
w wielkim wyborze bardzo korzystnie poleca
Tomaszewska
Poznań, Półwiejska 34. Pg 7975-46,88

Okazja
Pralnię - Prasowalnię
dobrze prosperującą tanio sprzedam urządzeniem z powodu wyjazdu. Szamarzewskiego 8. zdg 51 623

Pianino
Drużbackiej 5, Stryjak. zdg 51 792

Lampy
elektryczne, najnowsze modele — najtaniej wprost z wytwórni. — Masztalarska 7. zdg 51 895

Skład
kolonjalny, delikatesowy, oddam natychmiast młodemu kupcowi, przy ruchliwej ulicy Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 892

Skład
próżny, 3 pokoje odstąpię za zwrotem kosztów renowacji. — Wierzbięcice 17, m. 2. zdg 51 979

Sprzedam
aparat fotograficzny Welta 6—9, prawie nowy 45 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 975

Wiertarkę
słupkową, małą do napędu tanio sprzedam. Korcz, Mickiewicza 29 zdg 51 935

Radioodbiorniki
używane pełnowartościowe zamiany za bezcen. Radioekspert, Śniadeckich 1. zdg 51 830

Suknia
jedwabna, balowa, kufer, żelazko, elektryczne. Młyńska 12a — m. 9. zdg 52 050

Pianino
pierwszorzędne zagraniczne. — Marcina 15 — 5. zdg 52 022

Skład
węgli powodu choroby sprzedam. Grobla 28. zdg 51 954

Rzeźnicki
wóz (berlinke) sprzeda „Tranzyt" Za Groblą 3/4. zdg 51 958

Skład
towarów krótkich mieszkaniem, przedmieściu Poznania. Grunwaldzka 97, obuwnik. zdg 51 965

Koń
9 lat. Chociszewskiego 47. zdg 52 006

Kolonjalka
maglem, mieszkaniem zaraz. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 52 058

Za bezcen
urządzenie składowe. Wrocławska 19, m. 2. zdg 51 773

Piekarnię
tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 51 752

4 tysiące
posiadającemu sprzedam skład zaprowadzony, pewna egzystencja. Marcinkowskiego 24 — 3. zdg 51 758

Biurka
używane. Strumykowa 32, m. 9. zdg 51 825

11. KUPNA

„Occasion"
kupuję starą biżuterję, złoto, — srebro brylanty, platynę, kwity lombardowe. Franszczyński, Al. Marcinkowskiego 23. zdg 32 926

Srebro
złoto, brylanty, kwity lombardowe wszelkie starożytności kupuje „Lamus", Strzelecka 1. Pg 87 56-58,224

Meble
używane wszelkiego rodzaju
antyki
dywany kupuje Magazyn Mebli, Podgórna 6, telefon 32-50 zdg 42 072

Kasę „National"
kupię zaraz. Oferty upraszam z podaniem numeru kasy i ceny: Leon Musiał, Katowice, Pocztowa 8. Pg 9 059-71,164

Kupię
wózek dziecięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 670

Walce
młyńskie 300—500 lub rezerwowe kupię. Poste restante P 100 Kuklinów, p. Krotoszyn. zdg 51 584

Maszynę
do pisania kupię, cena konieczna. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 643

Jadalnię
biurko, podać cenę. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 704

Piec
westfalkę dobra kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 644-5

Komin żelazny
komplet ca 25 mtr wysoki kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 810

Urządzenie
składowe regały, stoły, wage, puszki do kawy, całość lub częściowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 008

Skład
kolonjalny mieszkaniem, urządzeniem, bez towaru ,ruchliwym punkcie miasta lub większej wsi kościelnej. Oferty agentura Kurjera Poznańskiego Wronki. zdg 52 020

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 754

Niklownię
lub części i transmisje kupię. — Adres Kurjer Pozn. zdg 51 759

Przyjezdny
kupi natychmiast restaurację — wzgl. cukiernię-kawiarnię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 977

Rower
używany kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 949

12. DO WYNAJĘCIA

8—9 pokoi
pierwsze piętro, obok Pl. Wolności, na biura lub biura z mieszkaniem dla adwokata lub lekarza od 1. 7. 37. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 507

Okazyjnie
trzypokojowe, Chociszewskiego nr. 47 zdg 52 004

5-pokojowe
mieszkanie komf. z centr. ogrzewaniem, willi, blisko opery, — ewtl. garaż zaraz lub później do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 434

Pięciopokojowe
komfortowe zaraz. Marsz. Focha 78. zdg 51 617

Mieszkania
do wynajęcia I. II. III piętro, — nowy budynek od gospodarza. — Szwajcarska 11. zdg 51 598

Mieszkanie
3 pokojowe, komfortowe. Aleja Wielkopolska 67. Informacja w restauracji, Kantaka 7, zdg 51 674

Dwupokojowe
w nowym domu zaraz od gospodarza. Loretańska 10 — 4, naprzeciw probostwa łazarskiego. zdg 51 666

Sześciopokojowe
ogrzewaniem korzystnie. Józefa 5. zdg 51 642

Śródmieście
dwa pokoje kuchnia do wynajęcia. Obejrzeć od godziny 3-ciej. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 51 878

Pokój
z kuchnią, rok zgóry, gospodarz. Grudzieniec 70. zdg 51 918

Trzypokojowe
komfortowe 1. 2. II p. Chełmońskiego 17 — 7. zdg 51 930

Puszczykówko
czteropokojowe, nowe, słoneczne, komfortowe, blisko dworca. Lowandowski. ng 22 127

Trzypokojowe
obszerne, komfortowe, z holem, dwa wejścia, czynsz 155,— zł bezpodatkowe do wydzierżawienia. Administracja, Dąbrowskiego 14 m. 16. zdg 51 824

Trzypokojowe
Jednopokojowe
bezpodatkowe, gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdg 51 920

Dwupokojowe
kuchnia, jednopokojowe kuchnia. Wawrzyńca 50. zdg 51 512-13

Pokój
na warsztat lub pracownię, św. Marcin 46, m. 4. zdg 51 800

3
pokoje komfortem — pokój z kuchnią zaraz. Aleja Szelągowska 37, portier. zdg 51 798

Tanio wybór!
Dwupokojowe
Trzypokojowe
Marcina 74, I. 18 front. zdg 52 053

Dwa
pokoje balkon, łazienka, słoneczne, środek Łazarza, sześćdziesiąt rok naprzód. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 030

2
pokoje kuchnia zaraz do wynajęcia. Kopczyńskiego 54. zdg 52 021

Pokój
kuchnia suterena od zaraz. Zgłoszenia Czesława 17, mieszkanie 12 zdg 52 032

Pokój
próżny, Skarbowa, IV piętro, 15 złotych gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 035

Trzypokojowe
słoneczne, balkon wolne od 1. 1. 37, ul. Zbąszyńska 19, m. 3. zdg 51 969

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia bez wygód parter. Woźna 13 b, m. 2. zdg 52 027

Dwupokojowe
50,— jednopokojowe 30,— rok zgóry. Kanałowa 17. zdg 51 744

3
komfort Matejki, Skryta, dzierżawa 65, wskaże Świercz, Żupańskiego 18. zdg 51 765

Dwupokojowe
bezpodatkowe z łazienką, czynsz 50,— kaucja 301 zł, do wydzierżawienia. Dozorca Fraszewski Szamarzewskiego 56, m. 1. zdg 51 822

Pokoik
Chwaliszewo 34. zdg 51 985

13. SZUKA MIESZK.

3—4
pokojowego, okolicy Starego Rynku, poszukuje pewny płatnik. — Oferty Kurjer Pozn. ng 22 088

Urzędnik - emeryt
2 pokoje ewentl. duży pokój kuchnia, dam zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 660

1 albo 2
pokoje kuchnią, łazienką potrzebne zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 716

Pokoju
kuchnią okolicy Jeżyc. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 729

1—2
izbowego z kuchnią, małżeństwo bezdzietne, na stałej posadzie. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 51 694

Śródmieściu
1—2 pokoi kuchnią, wprost od gospodarza poszukuje urzędnik. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 713

Pokoju
z kuchnią Wilda od gospodarza, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 846

15. POKOJE UMEBL.

Ratajczaka
11 a — 71. zdg 51 767

Wspólny
panienki utrzymaniem — bez. — Św. Krzyski 4, m. 12. zdg 51 452

Chwaliszewo
9 — 15. dg 4 048

Wolnica
3—3. zdg 51 390

Pierackiego
8 — 12. zdg 51 558

Utrzymaniem
Grobla 1 b — 8, narożnik Garbar. zdg 51 289

Pokój
utrzymaniem od zaraz, 2 osobom z towarzystwa. Kręta 4, m. 11. zdg 51 627

Pocztowa
komfortowy, dwuosobowy, utrzymaniem, telefonem. zdg 51 369

Niekrępujący
Wierzbięcice 18, m. 30. zdg 51 504

Śniadeckich
9, m. 7. zdg 51 505

Elektryczność
Łąkowa 15 — 4. zdg 51 578

Niekrępujący
Kręta 5 — 9. zdg 51 401

Słowackiego
34 — 5, jedno, dwuosobowy, panom. zdg 51 619

Pokoik
Dąbrowskiego 41 — 6. zdg 51 615

Dwuosobowy
Strusia 10 — 4. zdg 51 608

Pokój
frontowy. Półwiejska 19, m. 11. zdg 51 609

Pokój
samotna. Niegolewskich 14, — m. 13. zdg 51 595

Podgórna 10 a
mieszkanie 11, front panu, utrzymaniem lub bez. zdg 51 594

Dwuosobowy
Słowackiego 52 — 6. zdg 51 593

Czysty
dobrze umeblowany. Ogrodowa 19 — 8. zdg 51 589

Rybaki
4, — 14. zdg 51 585

Ratajczaka
11a, — 117. zdg 51 667

Pokój
ładny, niekrępujący z klatki schodowej. Wyspiańskiego 21, — m. 3. zdg 51 723

Klatki
Górna Wilda 42, m. 7. zdg 51 724

Słoneczny
Jackowskiego 29 — 8. zdg 51 790

Niekrępujący
oficerowi - urzędnikowi. Sienkiewicza 14 — 6. zdg 51 732

Pokoik
ciepły, czysty, osobie na posadzie do wynajęcia. Łąkowa 7a, m. 18 front. zdg 51 738

Panu
lub pani na posadzie. Skryta 14, m. 4. zdg 51 741

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17a, — 8 zdg 51 742

Dwuosobowy
umeblowany. Matejki 47, m. 10. zdg 51 648

Dwóch
Łąkowa 14 — 7. zdg 51 639

Frontowy
Pierackiego 10 — 8. zdg 51 679

Klatki
niekrępujący gabinet. Wrocławska 14 — 15. zdg 51 688

Pocztowa
33, m. 10. zdg 51 689

Pokój
z obiadami wynajmę zaraz. Niegolewskich 2, m. 4. zdg 51 690

Centralne
Śniadeckich 32a — 8. zdg 51 691

Skromny
Wały Król. Jadwigi 5a, m. 1. zdg 51 692

Pokój
panom elektryczność wynajmę. — Wilda, Czesława 16a, m. 17. zdg 51 700

Pierackiego
10 — 9. Dwuosobowy. zdg 51 705

Jasna
1, m. 3, jeden — dwóch na stanowisku. zdg 51 707

20,—
frontowy, elektryczność. Spokojna 27, m. 11. zdg 51 711

Duży
czysty, front, I piętro. Szkolna 6 m. 1. zdg 51 712

Panu
Masztalarska 7 — 2. zdg 51 886

Klatki
Strzelecka 5 — 7. zdg 51 881

Przyjezdnym
Łąkowa 9 — 4. zdg 51 876

Pokój
małżeństwu urzędnikowi. Łąkowa 9 — 4. zdg 51 875

Plac
Działowy 10 — 10. zdg 51 874

Pokój
Wrocławska 9 — 7. zdg 51 873

Panu
Ratajczaka 14 — 21. zdg 51 867

Pokój
Marcina 33 — 8. zdg 51 870

Mały
pokoik. Kantaka 7, m. 10. zdg 51 853

Dwuosobowy
jedno, elektryczność. Szamarzewskiego 16 — 8. zdg 51 852

Śródmieście
Nowa 1 — 11. zdg 51 856

Pokój
elektrycznością, ul. Kwiatowa 4, mieszkanie 7. zdg 51 858

Niekrępujący
łazienka. Spokojna 2, m. 7. zdg 51 859

Centrum
jedno- dwuosobowy. Młyńska 3, mieszkanie 7. zdg 51 863

Umeblowany
Rzeczypospolitej 3 — 10. zdg 51 908

Próżny
osobne wejście bezdzietnym. — Chwaliszewo 49 m. 18. zdg 51 911

Aleje
Marcinkowskiego 1 — 9 umeblowany. zdg 51 914

Pokój
elegancki z centralnem ogrzewaniem, ul. Matejki 50, m. 9. zdg 51 916

Pokoik
Kwiatowa 7, m. 3. zdg 51 931

Pokój
ul. Zamkowa 4b, m. 10, (wejście Pocztowa). zdg 51 841

Marcin
54 — 9. zdg 51 809

Jeden
dwu łączne. Dominikańska 7 — 8. zdg 51 807

Niekrępujący
dwuosobowy pierwszorzędnym utrzymaniem poważnym. Focha 36 — 4. zdg 51 806

Piekary
8 a, I. zdg 51 801

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 51 769

Panienkom
św. Marcin 15, m. 11. zdg 51 796

Mickiewicza
13 — 9. zdg 51 972

Pocztowa
29, m. 11, jeden- dwuosobowy, piękny, elektryczność, łazienka. zdg 51 971

Frontowy
(dwuosobowy kuchnia). Małeckiego 6 — 11. zdg 51 967

Panu
stanowisku. Szkolna 13 — 5. zdg 51 793

Komfortowy
utrzymaniem, bez. Młyńska 2, mieszkanie 12. zdg 51 789

Pocztowa
10 — 4. zdg 51 790

Frontowy
27 Grudnia 15, m. 5. zdg 51 839

Frontowy
Działyńskich 9— 3. zdg 51 838

Pokój
Kochanowskiego 2 — 14 (boczne wejście) od szesnastej. zdg 51 836

Małżeństwu
bezdzietnemu, Łąkowa 9 — 9. zdg 51 835

Tanio
ciepły, jedno -dwuosobowy, ewtl. przyjezdnym. Wrocławska 38, m. 32. zdg 51 833

Pokój
utrzymaniem bez 1—2 panów. — G. Wilda 22, m. 5. zdg 51 864

Jedno
dwuosobowy. Marcina 29 — 3. zdg 51 901

Centrum
Kręta 6 — 1.I utrzymaniem, bez zdg 51 900

Wierzbięcice
16 — 6. zdg 51 898

Solidnej
pani, czysty, ciepły, elektr., I p. Młyńska 12, m. 6. zdg 51 891

Panienkom
3 Maja 5, m. 16. zdg 51 890

Klatka
schodowa, światło elektryczne. — Szyperska 3 ,m. 12. zdg 51 889

Pokój
miły, czysty, niekrępujący, wolny zaraz Mostowa 14a, m. 15. zdg 51 888

Rzeczypospolitej
4 — II, lewo. zdg 51 995

Dwuosobowy
Garncarska 3 — 2. zdg 51 994

Utrzymaniem
dobrym tanio. Rzeźnictwo. — Wielkie Garbary 21. Pg 9072-58,368

Urzędniczce
skromny pokoik. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 52 045

Urzędniczce
(dwom) słoneczny. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 52 046

Przyjezdnym
najtaniej. Młyńska 12a — 9. zdg 52 051

Pani
Garncarska 3 — 3. zdg 52 052

Ciepły
czysty. Marcina 74, I., 18, front. zdg 52 054

Przyjezdnym
najtaniej. Nowy Rynek (Kolegjacki 5 — 3, dzwonek nocny). zdg 52 057

Dwuosobowy
i jednoosobowy. Bukowska 9 — m. 1. zdg 52 023

Ładny
panu wynajmę. Dąbrowskiego 36 — 21. zdg 51 950

Niekrępujący
utrzymaniem — bez. Zielona 3, m. 3. zdg 51 952

Umeblowany
pokój, centralne ogrzewanie, — elektryczność, łazienka. Szkolna 9, mieszkanie 6. zdg 51 953

Utrzymaniem
— bez. Mostowa 5 — 1. zdg 51 955

Czysty
słoneczny solidnemu. Skryta 13, m. 2. zdg 51 956

Pokój
dla pani czysty, ciepły, elektrycznością wolny. Poznańska 42 — 5 zdg 51 957

Centralnym
ogrzewaniem. Grottgera 3 — 1. zdg 51 962

Inteligentnemu
lub dwom. Małeckiego 21, m. 8. zdg 52 033

Mielżyńskiego
22 — 11, jedno- dwuosobowy. zdg 52 034

Komfortowy
Śniadeckich 32, m. 4. zdg 52 077

Półwiejska
33 — 8. zdg 52 036

Duży
kuchenka gazowa. Wojciecha 16, mieszkanie 7. zdg 52 037

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 52 038

Klatka
komfortowy — centralne. Masztalarska 7 a — 5. zdg 52 040

Niekrępujący
jeden lub dwuosobowy. Mickiewicza 28, m. 2. zdg 52 041

Pokój
Wielkie Garbary 8, m. 15. zdg 52 042

Wspólny
pokój panu. Mostowa 34, m. 12. zdg 51 932

Niekrępujący
Ratajczaka 11 — 50. zdg 52 014

Dwa
łączne. Mickiewicza 19 — 8. zdg 52 010

Pokój
kuchnią umeblowane Jeżyce od 1. I. 37. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 009

Pań
utrzymaniem (lub bez). Poznańska 53 — 11. zdg 52 007

Słowackiego
69 — 9. zdg 52 003

Pokoik
Poznańska 26 — 9. zdg 52 002

Dwuosobowy
jednosobowy. Skryta 10 — 1. zdg 52 001

Elegancki
kulturalnemu 7—9 godz. wieczór. Łąkowa 14 — 22. zdg 51 571

Komfortowy
Aleje Marcinkowskiego 1 — 7, II. zdg 51 814

Dwuosobowy
słoneczny. Skryta 1 — 5. zdg 51 812

Utrzymaniem
bez. Strzelecka 3 a — 8. zdg 52 066

Przyjezdnym
inteligencji — stałym. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 52 064

Pokój
dla pana. 3 Maja 3 — 17. zdg 52 062

Kozia
33, m. 3. zdg 52 060

Duży
pokój oddzielne wejście umeblowany. Wiadomość portjer, Działyńskich 6. zdg 51 961

Mały
urzędnikowi (czce). Półwiejska 24, m. 12. zdg 52 025

Małżeństwu
używaniem kuchni lub 1 osobowy. Wierzbięcice 30, m. 7. zdg 51 743

Dwuosobowy
solidnym tanio. Rybaki 20 — 10 zdg 51 748

Panu
czysty. Św. Józefa 9a — 4. zdg 51 749

Czysty
Wodna 17/18, m. 14. zdg 51 751

Jednoosobowy
osobne wejście, elektryczność korzystnie. Małe Garbary 8, m. 8. zdg 51 753

Dwuosobowy
komfort centralne, utrzymaniem. Wrocławska 30 — 21. zdg 51 783

Skarbowa
1 — 5, intelig. utrzymanie. zdg 51 781

Niekrepujący
inteligentnej osobie. Piekary 24, mieszkanie 4. zdg 51 780

Jedno
dwuosobowy. Dąbrowskiego 33, mieszkanie 7. zdg 51 779

Centrum
Składowa 1, m. 1. zdg 51 778

Mickiewicza
18 a — 6. zdg 51 774

Wojciecha
2 — 7. zdg 51 761

Plac Wolności
14 a — 14. zdg 51 763

Ciepły
kuchnią. Piotra Wawrzyniaka 5 m. 1. zdg 51 819

Gabinet
z łóżkiem panu. Wrocławska 14, — 6. zdg 51 784

Panu
utrzymaniem — bez. Ogrodowa 15 — 5. zdg 51 993

Pokój
Skarbowa 18 — 9. zdg 51 992

Mielżyńskiego
23, m. 15 jedno-osobowy, elegancki, kaloryfery. zdg 51 989

Pokój
dla 2 pań lub pani. Marsz. Focha 47 — 3. zdg 51 982

Słoneczny
czysty, jedno, dwuosobowy. Kręta 22, m. 10. zdg 51 981

Ładny
pokój z używaniem kuchni. — Focha 47 — 3. zdg 51 980

Jedno-
dwuosobowy, utrzymaniem. — Wały Jana 12 — 13. zdg 51 937

Focha
80 m. 25. zdg 51 939

Jedno-
dwuosobowy 1-go 1937 elegancki, ciepły, Poplińskich 5, m. 4. zdg 51 942

Pokój
dwuosobowy, bez pościeli. Łąkowa 7, m. 3. zdg 51 945

Czysty
Ogrodowa 2 — 11. zdg 51 831

16. SZUKA POKOJU

Centrum
nie wyżej drugiego piętra poszukuję pokoju na sekretarjat. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 669

Pokoju
niekrępującego, centrum osobne wejście poszukuje solidny. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 722

Osoba kulturalna
wykształcona poszukuje skromnego pokoju wzamian za udzielanie języka francuskiego, ewtl. za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia do Tow. Pomocy dla Inteligencji, — św. Marcin 8, II. zdg 51 737

Pokoju
umeblowanego od 1. 1. wejście z klatki schodowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 710

2 pokoje
umeblowane lub częściowo, — skromniejsze dla trzech osób. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 048

30,—
pokoju poszukuję zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 970

Pokoju
taniego okolica Matejki poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 050

Poszukuję
1 lub 2 elegancko umeblowanych pokoi z osobnem wejściem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 762

Pokoiku
niekrępującego 15.— od stycznia poszukuje samotny pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 039

Młody
niekrępującego — śródmieście — cena — zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 51 760

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje pokoju — skromnego od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 435

Pokoiku
niekrępującego 12—15 zł, szuka pan. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 990

Pokoju
niekrępującego od 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 976

Poszukuję
małego pokoiku 10—12 zł, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 936

17. LOKALE

3 ubikacje
od 20 do 50 m² suche i jasne na warsztat lub składnicę do wynajęcia (światło i prąd na miejscu). Przemysłowa 27, przy kolei towarowej i autobusowej. zdg 51 353

Skład
okno wystawowe nadający się na każdą branżę. Aleje Marcinkowskiego 7. zdg 51 546

Skład
kolonjalno delikatesowy, przyległe trzy pokoje, łazienka, przy Parku Wilsona, korzystnie sprzedam spiesznie. Adres Kurjer Poznański zdg 51 475

Skład
Szewska 21, na artykuły, galanteryjne od 1. 1. do wydzierżawienia. Zgłoszenia stróż. zdg 51 997

Suterenę
obszerna, widna, sucha, frontowe wejście) oddam. Wodna 26. zdg 52 028

Dwie
ubikacje fabryczne wydzierżawię zaraz. Marcelińska 6, m. 2. zdg 52 024

18. DZIERŻAWY

Wielkie piwnice
biuro, stajnia, garaż na hurtownie owoców południowych, rozlewnie piw, składnice. Wielkie Garbary 17, do wydzierżawienia. Reinke, Wielkie Garbary 50. zdg 51 361

Piekarnię
parterową wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 909

Okazyjnie
rzeźnictwo maszynerja wydzierżawię. Chociszewskiego 47. zdg 52 005

22. ZGUBY

Bransoletkę
srebrno-złotą zgubiłam. Kino Apollo, ul. Fr. Ratajczaka, — Wierzbięcice, wynagrodzenie. — Górna Wilda 94, m. 20. zdg 51 631-2

20 złotych
nagrody za odniesienie zgubionego kołczyka, perła japońska z brylancikiem. Marynarska 12, — mieszkanie 2. zdg 51 531

23. ROZMAITE

Balowe
wieczorowe suknie wykonuje po zniżonych cenach. „Mira", Salon mód, Focha 36. zdg 51 855

Akuszerka
Poznań, Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 3301-2

Znana
Adarelli przepowiada
z kart
Braminów ręki
Przyjmuje do 9 wieczór tylko Poznaniu. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 51 255

Kto
wykonuje szydełkowe, bluzeczki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 044

24. NAUKA

Kursy Handlowe
Plac Wolności 2, kurs 4 stycznia zdg 51 528

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, Św. Józefa 6. Komplet początkujących piątego stycznia. Pg 8 762-58.250

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23. zdg 51 680

Kroju
modelowania najnowszego. Strojna, Podgórna 7. zdg 51 715

Kursy Handlowe
Skrzypczak
Plac Wolności 2, kurs 4 stycznia zdg 51 528

Kursy
Handlowe
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Kantaka 7, telefon 49-68. Kurs 4 stycznia. dg 3960-1

Kursy kroju, szycia
dzienne, południowe i wieczorne, przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa, Poznań — Marji Magdaleny 1, m. 7. dg 3163-4

25. MUZYKA

„Aldor" - Trio
Akordeon, śpiew, humor, wolny 1. 1. Tczew, Esplanade. zd 51 927

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, dobre świadectwo — szuka posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 451

Kucharka
i bufetowa szukają posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 344

Poszukuję
posady do samotnej osoby, z gotowaniem do wyręczenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 625

Inteligentna
panienka do dzieci, zna dobrze jazdę na lodzie i wyuczy szuka zajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 51 604

Gospodyni - kucharka
z dobrymi świadectwami szuka posady do dworu 1. 1. 37. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 671

Dziewczyna
lat 17, szuka posady do dzieci i lekkich prac od 1. 1. 37. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 672

Gospodyni
samodzielna, 12-letniem świadectwem szuka posady, najchętniej w miejscu zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 590

Szukam
posługi, najchętniej na Łazarzu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 726

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 728

Kucharka
dobremi świadectwami szuka posady pierwszego lub później. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 734

Dziewczyna
poszukuje posady z małem gotowaniem lub do dzieci od 1 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 650

Dziewczyna
ze wsi poszukuje posady do wszystkiego, tylko w Poznaniu od 1. 1 1937 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 649

Kwalifikowana pokojowa
z praniem, prasowaniem, obsługa, dobrze polecona przyjmie posadę od 1. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 635

Panna
inteligentna szuka posady wychowawczyni do starszych dzieci. Znajomość szycia, gotowania — i pracy domowej, chętnie do samotnej osoby do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 633

Dziewczyna
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 682

Dziewczyna
czysta, uczciwa, szuka pracy od 1. 1. 1937. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 686

Posługi
szukam na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 699

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 51 701

Poszukuję
posługi w okolicy Jeżyc od 1. 1. 1937. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 706

Uczciwa
dziewczyna szuka posady pierwszego do pomocy, cerowanie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 51 708

Uczciwa
poszukuje posady od 1. do dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 885

Inteligentna
panna do dzieci szuka posady — cośkolwiek szycia, haftu. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 677

Dziewczyna
(uczciwa) szuka posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 907

Uczciwa
sumienna, zdolna do wszelkich prac domowych przyjmie posługę od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 768

Dziewczyna
inteligentna, na wskroś uczciwa, szuka posady, z dobrem gotowaniem do wszystkiego od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 837

Gospodyni - kucharka
pragnie objąć posadę na majątek od 1. 1. 37 lub 15. 1. 37 z bardzo dobremi poleceniami, sumienna i uczciwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 51 893

Dziewczyna
na wskroś uczciwa, dobrze polecona poszukuje posady do mniejszej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 964

Posługi
przed południem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 016

Szukam
posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 772

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady w lepszym domu lub samotnej osoby 15 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 771

Sierota
uczciwa do wszystkiego — gotuje szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 745

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, szyciem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 757

Kucharka
restauracyjna szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 51 946

b) Inni

Panienka
inteligentna z prowincji praktyka składową przyjmie posadę kawiarni, piekarni ewentualnie do dziecka, decydująca się na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 884

Radjotechnik
mający wszechstronną kwalifikację w swym zawodzie poszukuje posady. Reflektuje tylko na posadę w poważnym przedsiębiorstwie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 51 854

Młody
człowiek, szkołą handlową, biegły języku polskim, angielskim, niemieckim, słowie, piśmie, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 910

Bilansista
zakłada księgi, przyucza, prowadzi stenotypistka książkową. — wolna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 919

Człowiek
uczciwy, pracowity, lat 32 szuka jakiejkolwiek pracy, najchętniej stróża podwórzowego lub posłańca, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 597

Kelner
zdolny, młody, poszukuje posady zaraz lub 15 stycznia. Kaucja 200.— Zgłoszenia: Ferdynand Liszka, Wiśnicz-Stary 3, powiat Bochnia. zdg 51 923

Żelaźniak
młodszy pomocnik poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 678

Przystojna
panienka poszukuje posady bufetowej tylko do kawiarni. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 51 718

Syn
uczciwych rodziców prowincji — lat 17, silny, szuka posady ucznia rzeźnickiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 709

Panienka
6 klas gimnazjum, szkoła gospodarcza poszukuje posady, najchętniej do biura. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 733

Panienka
inteligentna, skromna, z dobrej rodziny, bezwzględnie uczciwa, znająca wszelką pracę domową, gotowanie, robótki, księgowość, kochająca bardzo dzieci szuka odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 51 736

Kelner
młody, trzeźwy inteligentny, kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 685

Panienka
poszukuje posady do pomocy — składzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 695

Rolnik
2 lata studjów 3 lata praktyki, zamiłowany hodowca, zna książkowość, świadectwa bardzo dobre, szuka posady, najchętniej do pomocy właścicielowi lub dzierżawcy od 1. 1. 37. lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg44 434

Biuralistka
maszynistka młodsza, praktyka szuka posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 51 449

Szofer
samotny szuka posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 626

Nauczycielka-wychowawczyni
pierwszorzędne referencje, długoletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 610

Panna
z praktyką w składzie kolonjalnym szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 605

Panna
znająca szycie do ręki szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 603

Panienka
inteligentna, obeznana w pracy w zakres gospodarstwa wchodzące poszukuje posady u samotnej osoby tylko w lepszy dom lub do składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 600

Panienka
początkująca szuka posady do dzieci lub prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 803

Panienka
uczciwa, kochająca dzieci, praktyka, muzykalna, prosi posadę charakterze wychowawczyni, najchętniej majątku. Oferty Halina Benschówna, Buk. Ng 20 830

Panienka
prowincji, miła, rzetelna, pracowała cukierni szuka posady — tylko Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 996

Ekspedjentka
z branży towarów krótkich, bławatów z kilkuletnią praktyką poszukuje posady za bardzo niskim wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 974

Krawcowa
w dom 1 zł dziennie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 061

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Środa, 30 grudnia.

6.30 audycja poranna: **11.57** — sygnał czasu: **12.03** „Świąteczne nastroje" koncert zespołu Niny Mańskiej: **12.40** dziennik południowy: **12.50** „Biuro gospodyni domu" pogadanka Konstancji Hojnackiej (ze Lwowa): **15.00** wiadomości gospodarcze: **16.15** program lokalne: **16.10** „Drapieżnik" — opowiadanie Zofji Bogdańskiej dla dzieci starszych (ze Lwowa): **16.25** — koncert łódzkiej ork. salonowej: **17.00** „Walka ze szpiegostwem" — odczyt — wygł. Józef Jaworski: **17.15** koncert solistów Wykonawcy: Wanda Sikorska-Madeyowa — śpiew (Warszawa). Tadeusz Kowalski — wiolonczela (Toruń) **17.50** „Brytyjska idylla świąteczna" — feljeton — wygł. Hanna Skarbek-Peretiatkowicz: **18.00** — pogadanka aktualna: **18.10** wiadomości sportowe: **18.20** koncert reklamowy: **18.45** program na jutro: **18.50** „Sprawa niepodzielności gospodarstw" — pogadanka — wygł. inż. Fryderyk Zoll (Łódź nadaje aud. lokalna): **19.00** „Franek" — nowela Władysława Reymonta (w skrócie): **19.20** programy lokalne: **20.35** chwilka biura studjów: — **20.45** dziennik wieczorny: **20.55** — pogadanka aktualna: **21.00** koncert Chopinowski w wyk. Kurta Engel'a: **21.30** koncert kameralny. Wykonawcy: Stanisław Szpinalski — fortepian. Jerzy Szpinalski — skrzypce: **22.00** eksperymentalny teatr wyobraźni nadaje premjerę słuchowiska poetyckiego pt. „Bal zakochanych" K. I. Gałczyńskiego. Osoby: Magister Opera. Przyjaciel. Reż. Ant. Bohdziewicza. Muzyka Romana Palestra: **22.40** muzyka taneczna w wyk. małej ork P. R. z udziałem „Czwórki Radjowej".

WARSZAWA

Środa, 30 grudnia.

Warszawa — 15.15 utwory i transkrypcje jazzowo-symfoniczne (płyty): **15.55** skrzynka techniczna — red. Wacław Frenkiel: **18.20** koncert reklamowy: **18.45** — program na jutro: **19.20** koncert w wyk. orkiestry Tadeusza Seredyńskiego: **20.00** koncert rozrywkowy (płyty): **23.00** muzyka taneczna w wyk. małej ork. P. R. z udziałem „Czwórki Radjowej".

POZNAŃ

Środa, 30 grudnia.

Poznań — 13.00 „Poznaj wszystkie instrumenty" (płyty): **13.55** przegląd giełdowy: **15.15** koncert reklamowy: **15.35** życie kulturalne i społeczne Poznania: **15.40** pogad społeczna: **15.45** audycja dla dzieci: **18.20** „Dwie bajki prymitywne" — Stanisława Kubickiego: — **18.30** „Śpiewa Enzo de Moro Lomanto" (płyty): **19.20** „Wesoły wieczór" (płyty): **19.50** „Gawęda sylwestrowa" — feljeton Jerzego Gerżabka: **20.00—20.35** d. c. „Wesołe wieczory".

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na środę:

11.05 Praga i Brno. Muzyka salonowa.

18.00 Leningrad. „Isabella" opt. Suppego.

19.00 Deutschlandsender. Audycja wesoła. **19.10 Kopenhaga.** Muzyka dwufortepianowa. **Lipsk.** Audycja nastrojowa. **19.30 Budapeszt.** „Wesele Figara" op. kom. Mozarta — transm. z opery królewskiej. **19.00 Medjolan.** Muzyka rozrywkowa. **19.30 Kowno.** „Arjadna na Naxos" op. R. Straussa.

20.00 Oslo. „Królowa na jeden dzień" operetka. **Wiedeń.** „Redemption", trylogja kościelna Gounoda. — **Sztokholm.** „Piękna Fregona" o Laparry. **Beromünster.** Nieznane pieśni Schuberta. **20.10 Deutschlandsender.** Muzyka rozrywkowa. **20.40 Praga.** Koncert czeskiej ork. filharmonicznej.

21.00 Rzym. „Lohengrin" op. Wagnera (tr. z opery). **Medjolan.** Koncert symfoniczny. sol. Fr. Osborn (fort.). **Droitwich.** Koncert symf.

23.00 Leningrad. „Faust" op. Gounoda (fragm.)

24.00 Sztutgart. Koncert symf.

Tech.-dentystka
siedem pół roku praktyki. Pracuje samodzielnie kauczuku złocie (lane, stancowane) systemem: nitowanem, „Stella", Komorowem. Poszukuję posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 951

Skromna
panienka z szyciem do dziecka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 755

Panienka
prowincji lepszego domu przyjmie posadę do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 764

100 zł
dam wynagrodzenia za stałą posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 826

Szofer - mechanik
pierwszorzędny szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 51 934

Maturzysta
posiadający roczną praktykę kancelarji adwokackiej, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 007

Kasjerka
przyjmie posadę na majątku, — praktyka Wielkopolskiej Izby Rolniczej i na majątkach. Oferty Kurjer Poznański zdg 50 288

Maszynistka
pisząca biegle na maszynie z kilkuletnią prakyką adwokacką, — Zgłoszenia Kurjer Poznański p 4261

Na
Nowy Rok Podatkowy
księgi handlowe również na specjalne zamówienia
Wszelkie
Przybory Biurowe
Kalendarze
Aquila,
św. Marcin 61 — Plac Wolności 9. ng 21 269

TEATRY

Poznań, wtorek, 29. 12.

TEATR POLSKI: Wtorek, 29. 12. „Wielka miłość".
Środa, 30. 12. „Wielka miłość".
Czwartek, 31. 12. o godzinie 20: „Wielka miłość".
Czwartek, 31. 12. o godzinie 23,30: „Podwójna buchalterja".

TEATR WIELKI (Opera):
Wtorek, 29. 12. „Rose-Marie", ceny popularne od 0,60—2,50 zł.
Środa, 30. 12. „Kwiat Hawaju".
Czwartek, 31. 12. o godzinie 20: „Rose-Marie", ceny popularne od 0,60 do 2,50 zł.
Czwartek, 31. 12. o godzinie 23,30: „Noc Sylwestrowa".

NA SYLWESTRA
tradycyjny oryginalny
Puncz Burgundzki
KANTOROWICZA
Do nabycia wszędzie i w filji **27 Grudnia 5**
Pg 9052-52,20

KINA

Poznań, wtorek, 29. 12.

APOLLO: Bolek i Lolek".
CORSO: „Tarzan Nieustraszony".
GLORIA: „Jadzia".
GWIAZDA: „Ada To Niewypada".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Kaprys Pięknej Pani".
METROPOLIS: „Młody Hrabia".
RENAISSANCE: „Generał Sutter".
SŁOŃCE: „Słowik Wiednia".
SFINKS: „Pod Twoją Obronę".
ŚWIT: W. Z. 6 nie wylądował".
TĘCZA Łazarz: „Trędowata".
TĘCZA-Wilda: „Złotowłosy Brzdąc".
WILSONA: „Straszny Dwór".

Silny
zdrowy lat 18 lepszej rodziny poszukuje nauki za elektrotechnika-mechanika itp. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 249

Urzędnik
gospodarczy, kawaler, lat 35 — praktyka 13-letnia w wzorowych majątkach, dobre polecenia — zmieni posadę od 1. 1. 1937 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 50 551

Emeryt
podróżujący, samotny, 55, kaucją przyjmie jakiekolwiek zajęcie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 50 496

Nauczycielka
wychowawczyni z prawem nauczania język niemiecki, poszukuje posady od 1. 1. 37. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 50 637

Apteka
i drogerja małomiejska poszukuje od 1. III. 37 młodej, poleconej siły pomocniczej, władającej jęz. **niemieckim.**
Oferty z warunkami do Kurjera Poznańskiego pod dg 4097

Fryzjerka
zaraz potrzebna. Posada stała. Białas, Wejherowo. Dworcowa. zdg 51 539

Dysponuję
10 000 złotych prosze o propozycje. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 624

Technik
dentystyczny, dobra siła do laboratorjum potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 606

Z wkładem
5.000,— o pewnem zabezpieczeniu otrzyma samodzielną pracę nad przemysłowym oddziałem, przy dużej handlowej firmie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 51 834

Służąca
Chwaliszewo 69 — 8. zdg 51 904

Dziewczyna
do wszystkiego, dwoje osób. Kolonjalka, Małeckiego 33. zdg 51 903

Fryzjer
posada stała. Wrocławska 20. zdg 52 043

Dziewczyna
do wszystkiego skromna, prędka. Skarbowa 8 — 10. zdg 51 933

NA SYLWESTRA i KARNAWAŁ:
Poncze - Ukropki
Likiery - Koniaki
B. KASPROWICZA z Gniezna
Sprzedaż butelkowa w Poznaniu, ul. Bron. Pierackiego 10, tel. 24-27
ng 22097-8

Biurowa
dobrem niemieckim poleca się. Zajmie się ewtl. domem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 244

Panienka
do wszystkiego, uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 281

Doświadczony werkmistrz
z pełnemi kwalifikacjami, długoletnią praktyką i doświadczeniem (fabryki obrabiarek i tartaku) obeznany gruntownie z wszelką pracą w branży drzewnej oraz reparacją i montażem maszyn poszukuje pracy. Wymagania skromne. Łask. oferty Kurjer Pozn. zdg 50 189

Książkowa - kasjerka
z praktyką poszukuje posady na majątek od zaraz — później. — Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 50 011

Panienka
uczciwa, religijna, inteligentna, szuka posady najchętniej w składzie z utrzymaniem. Zna szycie, obsługę, najchętniej piekarnicukierni. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 51 184

Nauczycielka
zamiłowana wychowawczyni — młodszych dzieci, z dłuższą praktyka, znajomościa higieny, robótek, bardzo dobremi świadectwami — poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 169

Magister praw
szuka odpowiedniej posady popołudniowej. Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 086

Mydlarz
kilkanaście lat samodzielnej pracy mydeł rdzennych, toaletowych, proszków, poszukuje pracy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 50 863

Wzorowa
inteligentna, lat 30, znająca wszelkie gospodarstwo i biurowość, poszukuje samodzielnej posady, także u księdza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 50 900

Administrację domu
przyjmie za kaucją inżynier, — b. właściciel domu i wyższy urzędnik, znający prawo i urzędy, gwarantujący fachową i uczciwą obsługę. Zgłoszenia „Par", pod „58,303". Pg 89 501-58,303

Kelner
młody trzeźwy inteligentny, kaucja poszukuje posady. Oferty Poznański zdg 50 269

Rolnik
poszukuje posady gospodarza włódarza woźnego, inkasenta złoże kaucje. Oferty Kurjer Pozn zdg 50 875

Absolwentka Liceum Handlowego
Izby Przemysłowo Handlowej w Poznaniu poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 50 584

Rządca
lat 41, bezdzietny, długoletnią praktyką większych majątkach, średnim wykształceniem, szuka posady. Inowrocław, Jacewska 28 — 2 „Rolnikowi". zdg 50 586

27. WOLNE MIEJSCA

Administrator
potrzebny od 1. 7. 1937 na dwa folwarki ca. 3 000 mórg. Zgłoszenia wraz referencjami i odpisami świadectw nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdg 50 547

Ogrodniczy
pomocnik nie za młody na doniczkowanie i inspekta z praktyką zakładów handlowych oraz młody pomocnik. Odpis świadectw i pretensje Dokowicz, Rogoźno. zdg 51 654

Uczeń
piekarski zaraz. Rynek Śródecki 17, piekarnia. zdg 51 596

Dziewczyna
z gotowaniem lub bez od 1. 1. — Niegolewskich 4, m. 3. zdg 51 592

Ekspedjentka
rzeźnicka. Zgłoszenia Dąbrowskiego 51. zdg 51 588

Dziewczyna
czysta, lepsze gotowanie 1. 1. 37. Przecznica 6 — 6. zdg 51 658

Dziewczyna
do wszystkiego. Małe Garbary 3 m. 25. zdg 51 668

Służąca
młodsza do wszystkiego może sie zgłosić. Mostowa 4, m. 3. zdg 51 655

Gospodyni - kucharka
potrzebna od zaraz do dworu. — Pensja 30 zł. Maj. Bolewice. — powiat Nowy Tomyśl. zdg 51 698

Fryzjerka
na stałe od zaraz. Fabryczna 6. zdg 51 882

Nauczycielka
sem. kulturalna, religijna, skromnych wymagań, potrzebna na wieś do pomocy w nauce i wychowaniu 3 dziewczynkom I, II i IV kl. powszechna. Traktowanie rodzinne. Zgłoszenia pisemne z podaniem warunków do M. Kotecka, Pocztowa 3, Poznań. zdg 50 558

Introligatorka
może się zgłosić. Introligatornia Wojciechowska, Al. Marcinkowskiego 25. zdg 51 860

Uczciwą
bardzo czystą z gotowaniem. — Bandel, Kantaka 7, m. 8. zdg 51 917

Fryzjer
damsko-męski zaraz. Jan Hüllenburg, Brusy, pow. Chojnice. zdg 51 926

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. W. Konieczny, Gostyń. ng 22 091-2

Służąca
potrzebna od 1 do wszystkiego. Słowackiego 58/60. zdg 51 516

Dziewczyna
lub kucharka młodsza do wszystkiego, bez spania potrzebna zaraz. Cukiernia, Aleja Marsz. Piłsudskiego 4. zdg 51 845

Uczenice
do haftu mogą się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 847-8

Bufetowa
starsza, praktyka. Zgłoszenia Restauracja dworcowa. Jarocin. ng 22 103

Służąca
potrzebna zaraz. Olejnikowa, Żegrze, pod Poznaniem. zdg 51 794

Do prywatnej kliniki potrzebna wykwalifikowana
akuszerka - pielęgniarka
Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 4059

Służąca
potrzebna od zaraz. Jadłodajnia Zamkowa 4 a, b. zdg 51 905

Dziewczyna
młodsza praniem pościela. Em. Sczanieckiej 5 b — 1. zdg 51 966

Służąca
potrzebna. Focha 43, delikatesy. zdg 51 968

Lekarka
dentystka od zaraz lub później potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 973

Dziewczyna
potrzebna 1. I. 37. Pocztowa 28, mieszkanie 4. zdg 52 065

Kucharka - gospodyni
na majątek ziemski na samodzielne stanowisko zaraz potrzebna, nawskroś uczciwa i sumienna, znająca dobre gotowanie oraz hodowle drobiu. Doświadczenie — oraz kilkoletnia praktyka na majątkach wymagana. Zgłoszenia świadectwami Maj. Kaczkówko, p. Żnin. zdg 51 717

Służąca
do wszystkiego. Ul. Rzepeckiego 58 (Łazarz). zdg 51 746

Zdolna siła
pani lub pan, potrzebna zaraz do obsługi wybrednej klienteli do działu nowości w wełnie i jedwabiu. Osoby orjentujące się doskonale w modzie, z wyrobionym zmysłem piękna, umiejące służyć klienteli dobrą poradą, zechcą złożyć wyczerpujące oferty pod nr. zdg 51 944 Kurjer Poznański

Dziewczyna
z gotowaniem. Dąbrowskiego 23 restauracja. zdg 51 821

Dziewczę
do posyłek, powyżej 16 lat potrzebne. Majewska, Pierackiego 9 zdg 51 984

Dzielna
prasowaczka potrzebna. Prasowalnia, św. Józefa 5. zdg 51 941

Niania
uczciwa, zdrowa, świadectwami, ul. Chełmońskiego 17, m. 3. zdg 51 948

Książkowa
młodsza rutynowana, przychodnia Radioekspert, Śniadeckich 1. zdg 51 828

29. ROZRYWKA

12 złotych miesięcznie wystarczy na kupno u nas **radio-aparatu**
Na wpłatę wystarczy już zł **15,—**
lub Pożyczka Państwowa. Bateryjne odbiorniki najtaniej. Wymiana aparatów.
Radiomechanika
Poznań, św. Marcin 27 w podwórzu, prawo, telefon 12-38
Pg 9019-58,335

Kinoteatr
„Gwiazda",
Od czwartku 31. bm. najwspanialsze arcydzieło filmowe
Nie zapomnij o Mnie
Benjamino Gigli — Magda Schneider — Zofia Walewska. zdg 51 788

Radioekspert
Śniadeckich 1, tel. 64-44, piętro, dypl. radiotechnik
Sprzedaję
radioodbiorniki: Kosmos, Refon inne do
16
miesięcy. Zamiana odbiorników. zdg 51 827

Pieniądze wywozić zagranicę? szkoda!
PEA KREM
to wyrób polski
R. Barcikowski S. A. Poznań.
Pg 19 495/40

„Pod Twoją obronę"
Polskie najszlachetniejsze arcydzieło. zdr 51 309
Kinoteatr „Sfinks"

Radioaparaty Prems Telefunken

zasięgiem, selektywnością i wiernością oddanych tonów zadowoli — najwybredniejszego słuchacza.
Długoterminowe spłaty
Fachowa obsługa.
Radiolavox
Poznań, Ratajczaka 14. Tel. 32-15 dg 40 010/2

Kino Corso
„Tarzan Nieustraszony" zdg 51 991

Radjo - odbiorniki
Kosmos, Telefunken, Capello i innych czołowych firm na bardzo dogodne spłaty do 15 miesięcy. Przyjmuje Pożyczki Państwowe na wpłate.
„Fonoradjo"
właśc. Jerzy Mieloch. Poznań, Al. Marsz Piłsudskiego 7. Prospekty wysyła się na żądanie. zdg 50 964

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich. 27-go Grudnia 2, podwórze. zdgr 44 482

Pg 7983-47,203

Humor zagraniczny

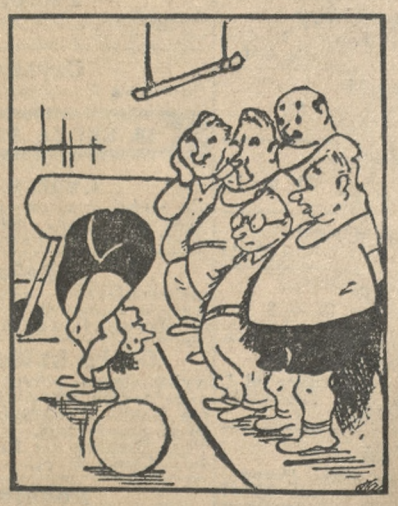

Kuracja odtłuszczająca.
— Oto proszę panów jedno z pierwszych ćwiczeń, jakie będziemy przeprowadzali na schudnięcie... (x)

Co futro — to **Edmund Rychter** = co palto = to **Edmund Rychter** = co ubranie = to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc grudzień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk.) (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.